

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Proceduralna pitanja (Javna sednica)

Strana 1

1 Utorak, 4. april 2023.

2 [Uvodne reči]

3 [Javna sednica]

4 [Optuženi ulaze u sudnicu]

5 --- Po početku zasedanja u 9:00h

6 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Dobro jutro svima.

7 Molim Sudskog službenika da najavi predmet.

8 SUDSKI SLUŽBENIK: Dobro jutro, Časni Sude. Ovo je predmet
9 KSC-BC-2020-06, Specijalizovani Tužilac protiv Hashima
10 Thaçija, Kadrija Veselija, Rexhepa Selimija i Jakupa
11 Krasniqija.

12 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Hvala Vam.

13 Napominjem da su g. Thaçi, g. Veseli, g. Selimi,
14 g. Krasniqi su prisutni u sudnici.

15 Danas na rasporedu je uvodna reč timova Odbrane u skladu
16 sa Pravilom 126. Počecemo sa izlaganjem Thaçijeve Odbrane, a
17 nastavićemo sa Odbranom g. Veselija. Zavisno od vremena, možda
18 ćemo početi sa uvodnom reči Odbrane Selimija danas, a sutra
19 ćemo saslušati ostala izlaganja Selimijeve Odbrane i Odbrane
20 Krasniqija.

21 Sva pravila od jučerašnjeg zasedanja važe i za danas.

22 Pre nego što počnemo, Panel je primio izjašnjenja Odbrane
23 Veselija u vezi pridruženog dokaznog predmeta W4474, FO1414.
24 Imajući u vidu da se ovo tiče nečega na šta je skrenuta pažnja
25 na početku izvođenja dokaza Odbrane, Panel će se ekspeditivno

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 2

1 time baviti. Molim da Tužilaštvo odgovori na to do srede 5.
2 aprila, u 16:00h.

3 Da li to može?

4 G. HALLING: [Prevod] Da, Časni sude.

5 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Da.

6 Prema tome nalažemo da Tužilaštvo odgovori na F0 -- tj.
7 na taj podnesak najkasnije do roka koji sam upravo naveo. Ovim
8 se završava usmeni nalog.

9 Dakle, sada ćemo čuti uvodnu reč Odbrane g. Thaçija.

10 G. Kehoe izvolite, imate tri sata.

11 G. KEHOE: [Prevod] Zahvaljujem Časni Sude.

12 Pozdravljam sve strane u postupku i Zastupnika žrtava.
13 Dobro jutro, Časni Sude.

14 Mislim da smo vam dali *Power Point* prezentaciju i to će u
15 stvari biti naše izlaganje. Mi smo primerak dali Tužilaštvu i
16 Zastupniku žrtava.

17 Časni Sude, pre nego što pređem na izlaganje, želim samo
18 da dam par kratkih komentara u vezi uvodne izjave Tužilaštva
19 juče. Mi smo sedeli i slušali ovde to što su oni imali da kažu
20 više od četiri sata. Tužilaštvo želi da verujete da moj
21 klijent Predsednik Thaçi je na čelu ogromne -- krivičnog
22 poduhvata čija je namera bila da zauzmu Kosovo početkom 1998.
23 godine kada je OVK bio u povelju, tj. grupa dobrovoljaca koji
24 su branili svoje domove. Do septembra 1999. kada je Hashim
25 Thaçi zajedno sa KFOR-om, UMNİK-om završio demilitarizaciju

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 3

1 OVK-a i uspostavio multietničke policijske snage.

2 Oni su to uradili tako što su izveli dokumente i pokušali
3 da te dokumente povežu sa pritvorskim centrima koji se nalaze
4 na raštrkanim mestima pod kontrolom lokalnih stanovnika. To je
5 bila veza sa dokumentima i pritvorskim objektima i oni
6 smatraju da je to gotovo jednako krivici.

7 Međutim, oni nisu tokom više od četiri sata svoje
8 prezentacije, uspeali da nam dočaraju kontekst. Rat. Rat u
9 kontekstu komadovanja i rukovođenja, efikasnog komadovanja i
10 rukovođenja. Dakle, Tužilac je govorio o kolaborantima kao
11 egzistencijalnoj pretnji. Jedina egzistencijalna pretnja 1998.
12 i 1999. je bila Jugoslovesnka vojska i policija i paravojne
13 snage.

14 Oni nisu spomenuli komadovanje i rukovođenje koje se
15 dešavalo u bazi na terenu i bilo povezano sa komandatima
16 operativnih zona. Oni nisu spomenuli ključni sastojak
17 komandovanja i rukovođenja, a to je komandant. Glavni
18 komandant OVK, koga su smenili za vreme konferencije u
19 Rambujeu dok je Predsednik Thaçi, g. Krasniqi i Azem Syla su
20 bili u Parizu. Lokalni komandanti su smenili glavnog
21 komandanta OVK bez ikakvog savetovanja sa Predsednikom
22 Thaçijm, Azemom Sylom koji je tada bio glavni komandant ili
23 bilo koga drugog od lica koja su bila u Rambujeu.

24 Nije uopšte bilo govora o tome ko je vršio kontrolu i
25 imao vlast, a to je bilo na loklanom nivou. Oni nisu u

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 4

1 kontekst stavili ni rat. Rat koji je počeo surovo u leto
2 1998., pa trajao do septembra 1998.

3 I šta je to uradilo komandnoj i rukovodećoj strukturi
4 OVK-a. Ta razarajuća ofanziva od strane Jugoslovenske vojske i
5 policije, ja ću koristiti reči svedoka Tužilaštva:

6 "To je uništilo našu brigadu. Ljudi su otišli, otišli u
7 druge zemlje i to se nije desilo samo u našoj zoni već se to
8 dešavalo u svakoj zoni na Kosovu. I u stvari nije bilo
9 komandovanja i rukovođenja, posle ofanzive u leto 1998.
10 godine."

11 I dakle, to razaranje aspekta komandovanja i kontrola u
12 OVK se ponovilo u martu i aprilu 1999. godine, kada je ponovo
13 počela etnička kampanja od strane srpskih snaga. OVK je tada
14 bio potpuno raskomadan, a u meri u kojoj se OVK oporavio od
15 1998. je sve je to bilo eliminisano 1999. godine.

16 Šta se desi komandovanju i rukovođenju u ovim okolnostima
17 i sa vertikalnim komandovanjem i rukovođenjem koje je
18 Tužilaštvo vama izložilo? To gotovo prestane da postoji.
19 Međutim, Tužilaštvo želi da verujemo da je bila -- da je
20 funkcionisala komandna struktura i efektivna kontrola. Ja
21 tvrdim da to ne može biti dalje od istine.

22 U ovom trenutku, želimo da sve ovo počnemo da stavljamo u
23 kontekst, da navedemo činjenice o onome što se dešavalo na
24 terenu, u kontekst tako što ćemo govoriti o našem klijentu
25 Predsedniku Thaçiju, o njegovoj ulozi tokom svih ovih godina,

1 tokom 1998., 1999.

2 Mi smo u stvari napravili neku vrstu dnevnog reda, da
3 možete lakše da pratite, tako da molimo strane u postupku da
4 prate, tako da tačno znate kojim ćemo se temama baviti i na
5 koji način se one odnose na ovaj postupak.

6 Dakle, ko je bio Hashim Taçi 1998. i 1999.? On je bio
7 mlad čovek, 30 godina i ne treba njega brkati sa čovekom koji
8 je kasnije postao premijer i predsednik Kosova, kasnije. On je
9 bio aktivista koji je došao na Kosovo u martu 1998. godine i
10 odmah posle ubistva Jasharija, nakon čega je i počela ova
11 navodna -- ovaj navodni zajednički udruženi poduhvat.

12 Juče se govorilo o motivima. I Tužilaštvo je govorilo o
13 motivu. Ali, ja mislim da nema potrebe da se bavimo --
14 motivom. Motivacija je vrlo, vrlo ozbiljan aspekt u ovom
15 predmetu.

16 Hashim Taçi nije imao motiva da učestvuje u bilo kakvim
17 krivičnim delima. Kao jedan od političkih vođa OVK, Hashim
18 Taçi je znao da uspeh OVK zavisi od podrške zapadnih zemalja,
19 posebno Sjedinjenih Država.

20 Da, da. Može javno da se emituje taj slajd.

21 Ja se izvinjavam Časni Sude. Ja mislim da nisam rekao
22 Sudskom službeniku da slajdovi mogu da se emituju.

23 Mogu li da nastavim?

24 Možemo da pređemo na sledeći slajd. Vrlo rano, 1998.
25 godine Amerika je ponudila pomoć OVK, pod određenim uslovima.

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 6

1 Nema napada na civile, niti dejstava izvan teritorije Kosova,
2 nema pomoći od islamskih fundamentalističkih ili drugih
3 ekstremističkih grupa i nema finansiranja od -- nezakonite
4 trgovine drogom.

5 Dakle, -- Hashim Thaçi je rekao da OVK -- nije učestvovao
6 u terorističkim aktivnostima koje su definisane kao unapred
7 smišljene, politički motivisane nasilne radnje izvršene protiv
8 neborbenih ciljeva. Dakle, Hashim Thaçi je znao da Kosovo ne
9 može da postigne nezavisnost ili vladu bez pomoći Sjedinjenih
10 Država i drugih zapadnih država. Dakle, on je imao -- svaku
11 motivaciju da se ne angažuje u UZP-u koji je opisan u
12 optužnici, kako ne bi ugrozio pomoć Amerikanaca.

13 Dakle, zločini jesu izvršeni, ali nije motiv za njih bio
14 UZP koji se opisuje u optužnici. Dakle, Hashim Thaçi ne poriče
15 da su zločini izvršeni od strane nekih Albanaca, za vreme i
16 posle sukoba. Obavestio je o tome Savet bezbednosti UN, 17.
17 decembra 2018. Ali, on ne prihvata tvrdnju Tužilaštva da su
18 dela izvršena kao deo političkog kursa rukovodstva OVK.
19 Takođe, odbija navode da su krivična dela počinjena -- na
20 sistematski način i u obimu koji tvrdi OVK. Dakle, bilo jeste
21 nasilja.

22 Odakle je ono došlo? Dakle, to nasilje je bilo rezultat
23 nekontrolisane -- lokalizovane aktivnosti, a ne proizvod UZP-
24 a. Dakle, radilo se o osveti, razračunavanju, opštem bezakonju
25 zbog rata i zbog posleratnog odsustva institucija. Zatim, od

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 7

1 nedostatka efektivnog rukovođenja od strane Glavnog Štaba.
2 Dakle, OVK je bila lokalno utemeljena armija, ako je uopšte
3 bila armija. Dakle, posle rata raseljeno stanovništvo po
4 povratku je bilo odgovorno u priličnoj meri za nasilje do koga
5 je došlo.

6 Dakle, osveta je bila bitan motiv za nasilje i kriminal.

7 Dakle, krivična dela -- koja je izvršio srpski režim
8 objašnjavaju nasilje do koga je kasnije došlo, nakon povratka
9 raseljenog stanovništva.

10 Dakle, ako mogu da citiram ono što je u septembru, 22.
11 septembra 1999. rekao predsednik Crne Gore Milo Đukanović. To
12 je jako bitno, jer kada je on to rekao, ne samo da je bio
13 predsednik Crne Gore, ali kao što vi znate to je tada bila
14 država Srbija i Crna Gora. Oni su tada bili u zajednici sa
15 Srbijom. Nije znači u pitanju -- samo Crna Gora. I on je rekao
16 sledeće:

17 "Patnje koje su Srbi, Crnogorci i drugo nealbansko
18 stanovništvo prošli je rezultat zverstava koje su počinile
19 srpske snage, koje su svašta radile za vreme rata u
20 provinciji, a onda pobjegli na bezbedno odstojanje, a ostavili
21 da se njihovi zemljaci, da njihovi zemljaci plaćaju za njihova
22 nedela."

23 Dakle, radi se o osveti stanovništva zbog krivičnih dela
24 koja su se dešavala na terenu.

25 Sada ćemo pogledati video.

1 [Video snimak]

2 "Ja sam bio užasnut, zato što se je nas čekala ista
3 sudbina. Hteli su da nas izbace iz naših kuća. Bio sam
4 očajan."

5 "Narator: Valmir i njegova sestra Valentina su se setili
6 pretnji od svojih srpskih komšija od ranije. Sada su se
7 okrenuli ponovo njihove komšije protiv njih."

8 "Pet minuta nakon što smo legli, neko je zalupao na
9 vrata, kaže Valentina Haklaj. Čovek je vikao na srpskom:
10 Policija, policija? Otvorite vrata? Mi smo znali taj glas. To
11 je bio naš komšija. Ili je hteo da nas ubije ili da nam uradi
12 nešto užasno."

13 "Te noći su zajedno sa hiljadama odvedeni na sportski
14 stadion."

15 "To je bilo nešto užasno. Čitav grad, naša polovina grada
16 je bila tamo. Tamo je bilo staraca, beba, bolesnih, invalida.
17 Ali, nisu dopustili nikome da ode. Rekli su: Hteli ste NATO.
18 E, sad ćete da platite."

19 "Sledećeg dana su isterani iz zemlje. Prvo je bilo
20 nekoliko, a onda se taj potok pretvorio u reku ljudi."

21 "Pitala sam Boga: Hoćeš li biti milostiv? Daj Bože da
22 dođe dan kada možemo i njima da uradimo isto što su i oni
23 uradili nama."

24 G. KEHOE: [Prevod] Osveta. Motivacija za jako puno toga
25 što se desilo za vreme i sigurno posle rata.

1 I u presudi iz predmeta Limaj je to navedeno. Dakle,
2 osveta je bila bitan motiv za krivična dela. Dakle, u Limaju
3 je rečeno da su odmetnuti pripadnici OVK izvršili krivična
4 dela protiv onih koje su smatrali kolaboracionistima sa
5 srpskim režimom, u osveti za zločine koji su bili počinjeni
6 protiv Albanaca.

7 "... određeni broj kosovskih albanskih civila su možda
8 bili oteți iz drugih razloga, kao što je lična zaštita ili iz
9 drugih motiva. OVK nije imalo resurse, niti komandnu strukturu
10 da adekvatno kontroliše izvršenje -- ovog političkog kursa od
11 svojih snaga, u vreme relevantno za optužnicu. I Veće prihvata
12 da pojedinačni slučajevi otmice, iz razloga koji nemaju veze
13 sa kolaborantima, su bili izvršavani od strane odmetničkih
14 elemenata OVK."

15 Časni Sude, naravno mi nećemo proći kroz sve srpske
16 zločine. Rukovodimo se vašim smernicama. I dakle, nećemo
17 govoriti o -- nećemo koristiti *tu quoque* odbranu, ali smatram
18 da se ukratko može navesti to da su se krivična dela odvijala
19 u vreme -- operativnog vremenskog okvira.

20 Dakle, ovo nije kompletan spisak, ali imamo 5. marta
21 1998. ubistva na imanju Jasharija porodice, 59 pripadnika je
22 ubijeno.

23 Zatim, 23. april 1998. godine, u Dečanima, srpske snage
24 su pobile 20 Albanaca.

25 U proleće-leto 1998. godine, za šest meseci otprilike 300

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 10

1 sela je bilo uništeno. Preko 250.000 ljudi koji su bili
2 prognani iz svojih kuća. Napade su pratile vojne operacije
3 protiv OVK od strane VJ i MUP-a, -- od proleća 1998., sa sve
4 većim intenzitetom preko leta, do oktobra 1998. A, zatim je
5 tada, u toj ofanzivi uništeno jako mnogo brigada OVK, širom
6 Kosova.

7 26. septembra 1998. Abrie e Eperme, ubijeno je 25.

8 15. januara, Račak, srpske snage ubile 45 Albanaca.

9 Dakle, 25., 27. mart 1999., Velika Kruša, srpske snage
10 ubile 241 Albanca.

11 28. marta, negde je pobijeno između 146 i 166 Albanaca.

12 Rezalle, srpske snage ubile 41 Albanca.

13 27. april 1999., Meje, srpske snage ubile 300 Albanaca.

14 2. maja 1999., srpske snage su ubile više od 100
15 Albanaca.

16 Proleće 1999., prisiljeni progon Albanaca sa Kosova.

17 Preko 800.000 kosovskih Albanaca je bilo prognano, a još nekih
18 dodatnih 250 do 300.000 kosovskih Albanaca su bili raseljeni
19 iz kuća, za vreme operativnog vremenskog okvira, tokom zimske
20 ofanzive 1999.

21 Dakle, -- srpsko nasilje je došlo do uništavanja OVK i
22 akcije od strane Saveta bezbednosti Ujedinjenih Nacija. Dakle,
23 ofanziva srpska je gotvo uništila OVK. Vojnici su napuštali
24 jedinice, napuštali zemlju. Kada je došlo do prekida vatre,
25 oni su pokušali da zakrpe ponovo to sve.

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 11

1   A, onda se to u stvari odrazilo time što je UN Savet
2 Bezbednosti doneo Rezoluciju 1199, 23. septembra 1998.

3 Izrazili su zabrinutost zbog -- preteranog korišćenja --

4   [nema prevoda 09:21:19 - 09:21:51]

5   Dakle, poštovanje Rezolucije 1199, -- odnosno sprovođenje
6 toga, bilo je na komitetu Kosovske Verifikacione Komisije koja
7 je formirana 1998.

8   Međutim, još jedan masakr u Račku 1999., ugrozio je
9 misiju, verifikacionu misiju i dovela je do novog napada
10 srpskih snaga. A, sada -- i onda je došlo do masakra u Račku,
11 gde je 45 ljudi ubijeno.

12   [Video snimak]

13   "Narator: Kuće su još uvek gorele, kada su Srbi napali.
14 Većina civila je bila uhvaćena u unakrsnoj vatri. Međutim,
15 međunarodni posmatrači koje je predvodio Amerikanac William
16 Walker sada kažu da je 45 civila ubijeno, da su to učinile
17 srpske snage. Preživeli seljani kažu da su srpski policajci
18 razdvojili muškarce od žena, odveli ih na brdo i tamo ih
19 pobili. Svi mrtvi su imali civilna odela. Među njima je bila
20 mlada žena, dečak od 12 godina i mnogi starci, uključujući i
21 jednog sedamdesetogodišnjeg čoveka."

22   "William Walker: Nažalost nemam reči da opišem ličnu
23 zgroženost nad -- svima onima koji su ovde, kada smo videli
24 šta se dogodilo na tom mestu. To se samo može opisati kao
25 neopisivo zverstvo."

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 12

1 G. KEHOE: [Prevod] Ti masakri, ti zločini -- koji su
2 učinile srpske snage, dovele su do formiranja, do sazivanja
3 jednog hitnog sastanka -- Kontakt grupe ministara, koja je
4 održana u Londonu 29. januara 1999.

5 Kontaktna grupa je osudila masakr u Račku i pozvala
6 strane da dođu u Rambuje, da bi se "zaustavilo taj spirala
7 nasilja, koja vodi ka novoj humanitarnoj katastrofi i opštem
8 ratu." NATO je izrazio svoju spremnost da preduzme -- ne samo
9 da je to vodilo humanitarnoj katastrofi i opštem ratu, već je
10 vodilo ka razaranju bilo kakve eventualno zamišljene komandne
11 strukture u OVK.

12 NATO je izrazio svoju zabrinutost, svoju spremnost da
13 "preduzme sve mere koje su potrebne," -- ukoliko strane ne
14 ispoštuju zahteve međunarodne zajednice.

15 I tako je došlo do Rambujea 1999. G. Thaçi je bio izabran
16 za vođu albanske delegacije. Ali, činjenica je da je g. Thaçi
17 živeo u Švajcarskoj u to vreme i da on nije imao nikakvu
18 kontrolu nad OVK. Hashim Thaçi nije mogao da potpiše sporazum
19 Rambujea, bez pristanka zonskih komandanata, a zonski
20 komandanti su bili tako moćni da su otpustili generalnog
21 komandanta Azema -- Sylu, -- dok je Hashim Thaçi bio u
22 Rambujeu.

23 I ako mogu da dodam, ne samo da je Hashim Thaçi bio u
24 Rambujeu, bio je i Azem Sylu.

25 Prema tome, da bi smo postavili scenu, da kažem da je:

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 13

1 Hashim Thaçi bio u Rambujeu, kao i Azem Syla, kao i drugi
2 pripadnici OVK, uključujući g. Krasniqija. U to vreme, Azem
3 Syla je bio generalni komandant OVK i bez odobrenja, bez
4 ikakvog učešća Hashima Thaçija, Azema Syle ili bilo kog drugog
5 člana OVK delegacije, Azem Syla je otpušten kao komandant i
6 zamenio ga je Sylejman Selimi.

7 Za ovo kažu da je komandna struktura, koja je -- efikasno
8 kontrolisala sve zatvore, koje je Tužilaštvo juče ovde
9 pomenulo. Već samo ovaj čin, na osnovu njega Sud može bez
10 greške da zaključi da nije postojala nikakva komandna ili
11 kontrola i da je nije vršio Thaçi ili bilo ko drugi, ko se
12 nalazio u Rambujeu, kada su u pitanju zone na terenu,
13 operativne zone.

14 On prosto nije imao efikasnu kontrolu nad OVK, niti je
15 bio krajnja instanca koja je odlučivala o politici i
16 političkom kursu OVK. Dokazi iz Rambujea pokazuju da Hashim
17 Thaçi nije imao, nije bio u mogućnosti da spreči ili kazni
18 krivična dela koja su se dešavala u zonama. Kao što sam rekao,
19 iako je Hashim Thaçi bio izabran za vođu delegacije, stvarna
20 moć je bila u rukama komandanata zona.

21 Časni Sude, ovde sam izneo delegaciju i članove LDK. Tu
22 su bili g. Rugova, premijer Bukoshi. Tu su bili LBD članovi, a
23 isto tako i članovi OVK, naravno. I nezavisni posmatrači. --
24 Ističem da je Azem Syla bio tamo, a on je u to vreme bio
25 generalni komandant OVK, kada je stigao u Rambuje. Međutim,

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Taçi (Javna sednica)

Strana 14

1 kada je otišao iz Rambujea, to više nije bio, nažalost. A, to
2 je odluka koju nije doneo niko od ovih OVK predstavnika u
3 Rambujeu.

4 Energično protivljenje prisustvu i učestvovanju -- nekih
5 od frakcija OVK, uključujući komandante zona i albanske
6 dijaspore je postojalo. Usred pregovora u Rambujeu, Azem Syla
7 je -- uklonjen i zamenio ga je Sulejman Selimi. A, ti
8 događaji, te događaje je javno podržao Adem Demaci.

9 Govorićemo ovde još o Ademu Demaciju i moći koju je on
10 uživao u OVK. Ali, kažem za zapisnik da nakon skoro četiri
11 sata diskusije juče, ime "Adema Demacija" se ni u jednom
12 trenutku nije pojavilo u onome -- što je govorilo Tužilaštvo
13 juče, u kontekstu moći i podele moći u OVK. Dovoljno je reći
14 da je ova odluka o uklanjanju Azema Syle doneta bez
15 konsultacije sa Azemom Sylom, sa Hashimom Taçijem ili bilo
16 kom drugim.

17 A, ipak juče smo četiri sata ovde sedeli i slušali čitavu
18 litaniju o tome kako su postojali zatvori -- i argumente o
19 komandi i rukovođenju i dokumente, bez da se ikada pomene
20 činjenica da jedna osoba opšti komandant OVK, bio uklonjen bez
21 i da je to bilo od strane ljudi koji nisu bili u Rambujeu, a
22 koji su govorili u ime OVK.

23 Ko je bio komandant? -- Ko je imao komandnu i kontrolu
24 sposobnosti, u bilo kojim od ovih zatvora? Mislím da je sasvim
25 jasno. To su bili ljudi na lokalnom nivou, zonski komandanti i

1 njihovi potčinjeni.

2 A, što se tiče Hashima Thaçija i njegove
3 -- njegove sposobnosti da potpiše Rambuje, sporazum u
4 Rambujeu, to je bilo dovedeno u ozbiljnu opasnost nekolicinom
5 faktora. Adem Demaci je bio generalni politički predstavnik
6 OVK i vrhovna politička vlast u OVK.

7 U toku konferencije u Rambujeu, Hashim Thaçi je otišao iz
8 Rambujea u Sloveniju, da bi potražio Demacija i njegovu
9 podršku. Državni sekretar američki Madeleine Albright je
10 pozvala Demacija telefonom. On je kategorički odbio da podrži
11 Rambuje. Demaci -- se protivio učešću i potpisivanju sporazuma
12 u Rambujeu, jer u njemu nije bilo pomena o nezavisnosti
13 Kosova.

14 Bez obzira na to, g. Thaçi se ponovo vratio u Rambuje, da
15 bi porazgovarao dalje sa međunarodnim vođama, koji su zatim
16 izvršili na njega pritisak da potpiše sporazum u Rambujeu,
17 koji on na kraju nije potpisao.

18 Evo, pogledajmo sledeći insert.

19 [Video snimak]

20 "Albright: Strani ministri inostranih poslova su svi
21 sedeli za jednim dugačkim stolom. I mi smo pokušavali da
22 zaključimo da li je Thaçi -- i onda je uveden Thaçi, koji je
23 uveden zajedno sa još nekolicinom članova albanske delegacije.
24 Pitanje je bilo u osnovu, da li ćete reći da ili ne. I mi smo
25 očekivali da. Ja sam rekla: Slušajte. Ja ne razumem šta se

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Taçi (Javna sednica)

Strana 16

1 ovde desilo. Vi ste nas izneverili. Nemoguća je situacija.
2 Kako ste mogli ovo da učinite. Mi smo očekivali, da ste vi
3 vođa.

4 A, na to Hashim Taçi odgovara: Gđa Albright je rekla ako
5 potpišete, -- a Srbi ne potpišu, mi ćemo bombardovati, NATO će
6 biti aktiviran. Ako ne potpišete, naše ruke su vezane.

7 "Madlenn Albright: Videli ste da je on bio potpuno
8 šokiran. Izgledao je kao školarac koga sam upravo
9 iskritikovala."

10 G. KEHOE: [Prevod] "On je dakle, on je izgledao kao
11 školarac koga je ona dobro isprašila." To su reči državnog
12 sekretara.

13 Pa, postojao je razlog zbog čega on nije želeo da potpiše
14 sporazum u Rambujeu. Imajte u vidu Časni Sude -- da u slučaju
15 da oni ne potpišu, a NATO bi -- ne bi intervenisao. Ukoliko bi
16 potpisali, onda bi počela -- kampanja -- bombardovanja. Bile
17 su vrlo visoke stvari u pitanju.

18 Međutim, Hashim Taçi i dalje se kolebao i mi ćemo vam
19 reći zbog čega.

20 [Video snimak]

21 "Voditelj: Albright je bila uverena da će Taçi
22 prihvatiti uslove ponude, iako su obećali kosovsku autonomiju
23 u Srbiji, a ne nezavisnost OVK. -- Iako su obećali Kosovu samo
24 autonomiju unutar Srbije, a ne nezavisnost Kosova za koje se
25 OVK borila. Međutim, ona nije shvatala koji je pritisak vršen

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Taçi (Javna sednica)

Strana 17

1 na vođe OVK.

2 "Komandant Remi: Mi smo telefonirali svakom delegatu i
3 upozorili ih. Ne usudite se da potpišete."

4 G. KEHOE: [Prevod] Dakle, jedan operativni komandant
5 zone, koji se zvao Remi, to mu je bio nadimak je rekao da
6 ukoliko potpišu sporazume u Rambujeu, da će njegov avion
7 strušiti raketom.

8 A, te pretnje nisu bile samo od zonskih komandanata, nisu
9 bili samo zamišljene ili uobražene pretnje, već -- koje je
10 Hashim Taçi izmislio u Rambujeu. Onde su -- odražene i u
11 knjizi Ambasadora Critophera Hilla. Evo on u svojoj knjizi
12 piše:

13 "Zbog čega, zbog čega niste prihvatili. Ja ne razumem
14 zašto niste prihvatili." To može imati skoro fatalne posledice
15 za Kosovare, ukoliko vi odgovorite sa ne.

16 A, Hashim Taçi je odgovorio: "Vi ne razumete. Ako ja
17 pristanem na ovo i odem kući, oni će me ubiti."

18 Te pretnje je ponovio još jedan zonski komandant, a tada
19 je bio generalni komandant OVK Sylejman Selimi. On je rekao, u
20 knjizi Kosovo, Rat i Mir:

21 "Prvi put kao što sam rekao, mi smo uspeli nekom vrstom
22 pretnje da zaustavimo potpisivanje sporazuma u Rambujeu. Mi
23 smo im pretili da ukoliko potpišu bez našeg znanja, a to znači
24 znanja svih nas zonskih komandanata, ljudi koji su nosili
25 teret rata, tada ... će biti posledica za njih."

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 18

1 Bez obzira na bilo koje argumente ili otvaranje koje ste
2 juče čuli Časni Sude, Hashim Thaçi nije imao kontrolu nad OVK.
3 Kontrolu nad OVK imali su komandanti operativnih zona. Ovde
4 ćemo sada videti komentare tadašnjeg senatora -- Bidena, koji
5 je u odboru pred Senatom, nakon sastanka sa Hashimom Thaçijem
6 rekao 26. septembra 1999., pred Kongresom: "Tu vidite da je
7 Thaçi pokušavao da zagovara položaj, stav OVK i završetak
8 rata. On zna, on kaže:

9 "Čini se da je bombardovanje imalo uspeha iako i mada mi
10 g. Thaçi kaže, kao pošto sam se sastao sa njim par sati, kako
11 je šta radio. To je ništa." A mislim da se ovo ne čuje često,
12 "da je to sranje." [kao što je prevedeno] Da se to ne čuje
13 često u Komitetu za strane poslove u Kongresu. "Međutim,
14 postepeni efekti OVK na taj proces, bili su samo to. Oni su
15 bili vrlo mali i sitni koraci. Nije bilo nikakvih dokaza."

16 "Možete govoriti o 1.500 boraca, a ne 10.000. G. Thaçi me
17 pitao, rekao je: 'Vi imate 29 godina i ja, -- koje ja sada
18 imam. Kada ste počeli, vi ste imali 29 godina, kada ste počeli
19 u ovoj službi. Da li imate neki savet?' A, ja sam rekao: 'Ako
20 pitate, ja ću vam reći vrlo rado. Pod jedan, ja vas ne shvatam
21 ozbiljno. A, pod dva, vi znate, da ja znam, da vi znate, da vi
22 -- da ja znam, da vi ne kontrolišete OVK.'"

23 Dakle, uprkos velikog pritiska, Hashim Thaçi nije
24 potpisao, ne bi potpisao, nije hteo da potpiše bez odobrenja
25 komandanata zone.

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Taçi (Javna sednica)

Strana 19

1   Imajte u vidu Časni Sude, da su već učinjene koncesije u
2 -- od strane -- Sjedinjenih Država, da ih je već obezbedila
3 ova delegacija. Kao prvo, za tri godine volja naroda će se
4 uzeti u obzir u referendumu. Drugo, OVK će se transformisati
5 iz vojske u -- civilne snage, kako bi nastavili da vrše
6 pritisak na g. Taçija da potpiše.

7   Državni sekretar Albright je dogovorila sastanak sa
8 albanskom delegacijom i Wesley Clarkom, koji je bio general
9 NATO-a u to vreme i bio Vrhovni komandant NATO-a.

10   -- Uprkos ovih koncesija koji su učinjeni i pritiska od
11 međunarodne zajednice -- na albansku delegaciju, Hashim Taçi
12 je odbio da da svoje konačno odobrenje, dok ne dobije
13 odobrenje komandanata zona.

14   Delegacija kosovskih Albanaca se vratila na Kosovo nakon
15 konferencije u Rambujeu, da bi tražila odobrenje zonskih
16 komandanata i drugih segmenata kosovskog društva. Oni su se
17 sastali sa komandantima zona i drugim jedinicama OVK, da bi
18 objasnili u čemu je bio sporazum i da zatraže njihovo
19 odobrenje.

20   Nekoliko komandanata nisu bili uvereni, međutim na kraju
21 se više nisu protivili potpisivanju konferencije u Rambujeu,
22 jer su se bojali da će izgubiti podršku međunarodne zajednice,
23 uključujući NATO-a, a civilno stanovništvo je veoma patilo. To
24 je bilo u vreme kada je -- kada je OVK bila pod opsadom i
25 praktično desetkovana i sve je postajalo sve gore.

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Taçi (Javna sednica)

Strana 20

1 -- Čak, sekretar Albright ih je uverila, poslala im je
2 pismo u kome je obećala da će biti održan referendum o
3 nezavisnosti tri godine i da će OVK biti -- ne biti raspušten,
4 već preobražen. Na kraju su se vratili u Pariz, u martu 1999.,
5 18. marta i sporazum je potpisan.

6 Ako sada možemo da se usredsredimo na privremenu vladu
7 Kosova, jer je juče Tužilatvo iznelo komentare da je ta
8 privremena vlada ispunila vakum koji je postojao u pogledu
9 vlasti, a da je g. Taçi kao premijer pokušavao da preuzme
10 kontrolu nad Kosovom. Međutim, ništa nije dalje od istine,
11 kako u pogledu činjenica, tako i u pravnom smislu.

12 Vratimo se zato na taj vakum u vlasti koji je postojao, o
13 kome govori Tužilaštvo. Privremena Vlada Kosova, sama zamisao
14 o privremenoj vladi nastala je tokom pregovora u Rambujeu.

15 Državni sekretar Madeleine Albright i evropski lideri su
16 tokom dogovora u Rambujeu urgirali da se uspostavi jedna
17 jedinstvena struktura, koja će nastupati u ime svih kosovskih
18 Albanaca i koja će -- biti partner koji može da primeni
19 sporazum iz Rambujea. I to u dogovoru sa OEBS-om, NATO-om i
20 drugim međunarodnim ustanovama.

21 U ovom trenutku o UNMIK-u se još nije govorilo. On još
22 nije bio formiran. U februaru 1999., o njemu se čak nije ni
23 razmišljalo.

24 Privremena Vlada Kosova, trebalo je da bude inkluzivna
25 struktura koju ne bi činili samo pripadnici OVK, već takođe i

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Taçi (Javna sednica)

Strana 21

1 DSK-a i LBD-a. Pred vama je taj sporazum, naravno na albanskom
2 jeziku, a na sledećem slajdu je prevod. Vidi se da je to
3 potpisao Hashim Taçi, u ime OVK, Dr. Ibrahim Rugova za DSK, a
4 za LBD Rexhep Qosja.

5 To je trebalo da bude privremena vlada, koja će
6 funkcionisati do održavanja slobodnih izbora. I da bi tri
7 političke grupe koje smo pomenuli, bile zastupljene
8 podjednako.

9 Dake, privremena vlada Kosova nije predstavljala neki
10 plan Hashima Taçija ili bilo koga drugog sa strane kosovskih
11 Albanaca, da se ispuni vakum vlasti koji je postojao, da bi se
12 preuzela kontrola nad državom. Naprotiv, čak i pošto su Srbi
13 odbili da potpišu sporazum u Rambujeu, a DSK se povukao iz
14 privremene vlade Kosova, Sjedinjene Države su još uvek želele
15 da se formira privremena vlada, kako bi ta privremena vlada
16 mogla da radi zajedno sa međunarodnim telima, koja su prisutna
17 na terenu.

18 Telegram koji je poslala državna sekretara Madeleine
19 Albright, 12. aprila 1999. godine.

20 "Sekretarka Albright naglasila je potrebu za široku
21 'privremenu vladu' Kosova. Dobra mesta bila su rezervisana za
22 DSK i bilo je važno da se nastavi komunikacija sa Rugovom.
23 Nismo mogli da priznamo privremenu vladu, ali svakako smo
24 želeli da sa njom saradujemo u praksi."

25 Dakle, šta je zaključak koji se može izvući iz svih ovih

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Taçi (Javna sednica)

Strana 22

1 informacija o Privremenoj Vladi Kosova? Ona je bila inkluzivna
2 i partner koji treba da sprovede dogovore u saradnji sa
3 međunarodnom zajednicom. Trebalo je to da bude široko
4 zasnovana vlada, koja uključuje sva politička, sve političke
5 struje kosovskih Albanaca. A, ne da omogući OVK da na silu
6 preuzme kontrolu nad Kosovom, time što će uzeti na metu sve
7 svoje protivnike i marginalizovati druge političke stranke ili
8 ispuniti navodni "politički vakum" o kome je govorilo
9 Tužilaštvo.

10 Naprotiv, na podsticaj Sjedinjenih Država i međunarodne
11 zajednice, to je bio osnovni okvir na osnovu koga su
12 međunarodna tela nameravala da ponovo izgrade civilnu
13 infrastrukturu na Kosovu, u saradnji sa međunarodnom
14 zajednicom. Rad privremene vlade počeo je pre završetka rata,
15 ali ozbiljna saradnja sa međunarodnim predstavnicima počela je
16 posle rata.

17 Sa povlačenjem srpskih snaga i formiranjem UNMIK-a, doći
18 ćemo već do formiranja UNMIK-a, o tome će biti nešto više
19 reči, malo kasnije, Privremena Vlada Kosova pokušavala je da
20 olakša povratak izbeglica i da pruži građansku podršku
21 opštinama, u distribuciji hrane, određivanju smeštaja,
22 organizaciji obrazovanja, komunalnih usuga i drugih civilnih
23 funkcija.

24 Privremena vlada nije imala kontrolu niti ovlašćenja nad
25 vojnim strukturama. Za to je bio zadužen general Michael

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 23

1 Jackson u ime KFOR-a i komandant OVK general Agim Ceku.

2 Privremena vlada bila je jedna od nekoliko vlada koje su
3 se takmičile oko toga ko će dobiti podršku naroda na Kosovu,
4 uključujući privremenu vladu Rugove i Bukoshija, kao i srpsku
5 vladinu kancelariju.

6 Ali, da na trenutak vidimo kako je tekla srpska kampanja
7 etničkog čišćenja i kakvog je dejstva ona imala na strukturu
8 rukovođenja i komandovanja u OVK. Kako je to uticalo na
9 rukovođenje i komandovanje u OVK i na sva pitanja ili mnoga od
10 pitanja, o kojima je Tužilaštvo juče govorilo, iako se nisu
11 dotakli tog dejstva.

12 Nema sumnje da je plan srpskih vlasti bio da se Kosovo
13 etnički očisti od kosovskih Albanaca. Možemo da pređemo na
14 sledeći slajd.

15 [Video snimak]

16 "Narator: Srpski parlament je prihvatio Miloševićovo
17 odbijanje uslova iz Rambujea, a to je prihvatila i srpska
18 javnost. Zamenik premijera Srbije otkrio je šta Milošević
19 sledeće planira"

20 "Seselj: Ako dođe do bombardovanja od strane NATO pakta,
21 ako dođe do američke agresije, mi Srbi ćemo prilično stradati,
22 ali Albanaca na Kosovu neće biti."

23 Kampanja bombardovanja je zatim počela.

24 G. KEHOE: [Prevod] "Imaćemo žrtava, ali neće biti
25 kosovskih Albanaca koji će ostati."

1 Bombardovanje je trajalo od 24. marta do 9. juna 1999.
2 godine. Baš kao što je g. Seselj rekao, etničko čišćenje se
3 nastavilo tokom kampanje bombardovanja. Kao što smo ranije
4 napomenuli, 800.000 kosovskih Albanaca je proterano u druge
5 države, a još 500.000 ih je bilo interno raseljenih. Kuće su
6 spaljivane, oduzimane su im lične isprave, ubijane su domaće
7 životinje, zatrovani su bunari. Cilj srpske kampanje bio je
8 da se kosovski Albanci spreče da se ikada vrate u svoje domove
9 i sela na Kosovu. A, deportacija tih ljudi bila je masovna.

10 Zato ćemo sada pogledati sledeći slajd, na kome je to
11 prikazano.

12 [Video snimak]

13 "Alan Little: Na terenu, haos koji se širio zemljom,
14 približavao se glavnom gradu. Bez obzira na vazdušne udare
15 NATO-a, naoružana policija i pripadnici paravojnih grupa
16 počeli su da teroriju civilno stanovništvo, plačkajući ga,
17 kako su napredovali."

18 "General Nebojša Pavković: ... neko, ovaj napadne vojsku
19 i MUP sa leđa. Tome je naravno pogodovala i činjenica da su
20 NATO agresori počeli da gađaju i civilne ciljeve. I to je
21 došlo do pokretanja civilnog stanovništva, do masovnih, da
22 kažem, iseljavanja sa prostora Kosmeta ... je naravno
23 pogodovalo nama da možemo da uspešno organizujemo odbranu."

24 "Alan Little: Oklopna policijska vozila patrolirala su
25 ulicama, a civilnom stanovništvu sistematski je davano svega

1 nekoliko sati da napusti Kosovo. Ove fotografije tajno je
2 snimio skriveni albanski fotograf.

3 "General Nebojša Pavković: Neke smo i odvratili. Veliki
4 broj ljudi je ostao na prostoru Kosmeta. I naravno, bio je pod
5 zaštitom naše vojske."

6 "Alan Little: Ceo svet mogao je da vidi da je to laž.
7 Jedinice generala Pavkovića, u stvari su organizovale najveći
8 program prisilne deportacije u Evropi, još od Drugog Svetskog
9 Rata. Sama snaga tih slika nije mogla da ne izazove
10 asocijacije na Nacističku Nemačku."

11 "General Wesley Clark: Znali smo da ima napora da se
12 izvrši odmazda nad stanovništvom. Ali, ono što nismo
13 predvideli je da će to biti smišljeno na takav način, da će
14 doći do masovnog odlaska izbeglica."

15 "Alan Little: Razmere su bile zatrašujuće. Milošević je
16 na dramatičan način podigao ulog."

17 G. KEHOE: Cela ova kampanja etničkog čišćenja, bila je
18 deo onoga što je izneto u presudi protiv Milutinovića.

19 Možemo da prikažemo sledeći slajd.

20 Sudija Bonomy je pročitao ovo, kao deo sažetka presude u
21 Milutinoviću i rekao da su:

22 "Najubedljiviji dokazi koji potkrepljuju navode da je
23 postojala zajednička namera da se izmeni etnička ravnoteža na
24 Kosovu, kako bi se obezbedila dalja kontrola od strane vlasti
25 SRJ i Srbije nad ovom pokrajinom. Dokazi pokazuju da je

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 26

1 postojala rasprostranjena kampanja nasilja, koja je bila
2 usmerena protiv albanskog stanovništva na Kosovu, u periodu od
3 marta do juna 1999. godine. A, rezultat toga bilo je
4 raseljavanje stanovništva velikih razmera."

5 Kakvo je to dejstvo imalo na OVK, na rukovođenje i
6 komandovanje i strukturu, koja je trebalo da ih obezbedi.

7 Ukratko, borbene sposobnosti OVK bile su obogaljene zbog
8 kampanje etničkog čišćenja koju je Srbija sprovodila. Dostava
9 zaliha bila je presečena, a moral pripadnika OVK je opao.
10 Većina pripadnika OVK na Kosovu, napustila je svoje jedinice i
11 to iz dobrog razloga, da bi se pridružili svojim porodicama,
12 koje su bile proterane iz svojih domova i sela.

13 Ako mogu, naglasiću da je to bila dobrovoljačka vojska.
14 Borci su bili dobrovoljci. Mogli su da dođu i odu kako im se
15 prohte.

16 Srpska ofanziva razorila je pojedinačne jedinice OVK, kao
17 i njihovu komandnu strukturu, tako da je većina članova
18 Glavnog Štaba OVK napustila Kosovo. Tokom čitavog tog
19 vremenskog perioda, doslovno ceo Glavni Štab uopšte se nije ni
20 nalazio na Kosovu.

21 Srpska ofanziva, druga srpska ofanziva, dakle ne ona iz
22 1998. godine, već masovna kampanja iz 1999. godine, uklonila
23 je svaku mogućnost da OVK funkcioniše kao koherentna jedinica.
24 To je bilo dejstvo na strukture rukovođenja i komandovanja
25 OVK, dok su se ovi događaji odvijali. A, sa druge strane,

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 27

1 Tužilaštvo je iznelo niz dokaza o događajima koji su se
2 odvijali na terenu, ali nije postojala komandna struktura OVK.
3 Svakako ne neka koja bi bila delotvorna.

4 A, sada ćemo na kratko preći na drugu temu. Govorićemo o
5 kraju oružanog sukoba.

6 Molim sledeći slajd.

7 Posle 78 dana bombardovanja, NATO se pripremio za kopneni
8 rat, ali Milošević je odlučio da okonča neprijateljstva na
9 Kosovu.

10 3. juna 1999. godine, Parlament Srbije potvrdio je odluku
11 da se oružani sukob okonča.

12 9. juna, Srbija je potpisala Kumanovski sporazum sa KFOR-
13 om, koji je predviđao da će sve srpske snage napustiti Kosovo
14 najkasnije do 20. juna 1999. godine.

15 Sledećeg dana na snagu je stupila Rezolucija Saveta
16 Bezbednosti Ujedinjenih Nacija 1244. Ujedinjene Nacije
17 preuzele su odgovornost za održavanje reda i zakona, odnosno
18 javnog reda i mira. Njihova odgovornost bila je deo rezolucije
19 iz Poglavlja 7, a podrazumevala je:

20 "(i) Fa se održava javni red i mir;

21 "(j) Da se štite i afirmišu ljudska prava;

22 "(k) Omogući povratak svih izbeglica i raseljenih lica u
23 njihove domove na Kosovu."

24 Podrazumevalo se i formiranje lokalnih policijskih snaga.

25 Kada se rat završio, KFOR je došao na Kosovo. 12. juna

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 28

1 1999. je ušao na teritoriju Kosova, a sledećeg dana 13. došlo
2 je i civilno osoblje UNMIK-a.

3 Po predviđenom rasporedu, 13. juna 1999. godine srpske
4 snage su se povukle sa Kosova, na osnovu Kumanovskog
5 sporazuma. To je okončano do 20. juna. 21. juna 1999. OVK i
6 KFOR su potpisali dogovor da će početi demilitarizaciju. To je
7 potpisano i sa drugim naoružanim grupama Albanaca, kao što je
8 FARK, a to je bilo oružano krilo DSK-a. Na podsticaj
9 Sjedinjenih Država, Hashim Thaçi potpisao je ovaj sporazum, a
10 posle toga Predsednik Clinton mu je čestitao što je to učinio.

11 24. juna 1999. godine, u Parlamentu Srbije ukinuto je
12 ratno stanje. U tom trenutku, bez obzira na tvrdnje i navode
13 Tužilaštva, rat se završio. On se nije nastavio sve do
14 septembra 1999.

15 A, šta je bilo sa UNMIK-om, kada je on preuzeo svoje
16 dužnosti, na osnovu Rezolucije Saveta Bezbednosti Ujedinjenih
17 Nacija 1244?

18 To je prvi put da su Ujedinjene Nacije uspostavile takvu
19 vrstu struktura i dale joj mandat, sa potpunom kontrolom nad
20 pravosudnim, bezbednosnim i administrativnim funkcijama. To
21 nije bila tipična misija, već nešto bez predsedana. Jedno
22 preduzeće velikih razmera, vrlo složeno.

23 UNMIK je imao mandat da ponovo formira kosovske ustanove
24 i da uspostavi vladavinu prava. Da li je to bilo jednostavno?
25 Ne, naprotiv. To je bilo vrlo teško, što se vidi iz komentara

1 koje je general Wesley Clark dao pred Odborom za oružane
2 usluge Senata Sjedinjenih Država. On je rekao da je:

3 "Postojala velika razlika u odnosu na Bosnu. Tamo je
4 postojala policija, bilo je izabranih zvaničnika, postojale su
5 strukture sa kojima se moglo saradivati.

6 "Misija na Kosovu nije bila takva.

7 "Tamo nema vladinih struktura, državnih struktura, nema
8 lokalne policije, nema nikakve komunističke mreže i u senci,
9 koja zastrašuje sve ljude i koja funkcioniše kao vlada u
10 senci.

11 "Umesto toga, imamo jedan zarez šest miliona ljudi koji
12 očekuju od Ujedinjenih Nacija da potpuno obezbedi civilnu
13 vladavinu. Od KFOR-a očekuje da obezbedi stabilnost, vlast,
14 red i da zaštiti civilne strukture i formira ih."

15 Kada je UNMIK ušao na Kosovo 13. juna 1999., tamo nije
16 bilo nikakvih ustanova civilnog društva, niti bezbednosnih
17 struktura. Nije bilo civilnog društva, opštinskih službi, ni
18 policije, ni sudova. Šta se dešava u takvoj sredini?

19 Reč je o bezvlašću, bezakonju. A, stotine hiljada
20 raseljenih kosovskih Albanaca vraćali su se kući, gde im je
21 imovina bila uništena, njihovih najmilijih nije bilo ili su
22 bili ubijeni, nije bilo ni civilnih ustanova, a oni su želeli
23 osvetu.

24 Zato je bilo lokalnih nasilnih dela, koja su podstaknuta
25 mržnjom, besom, željom da se razračuna, a često su na delu

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 30

1 bili kriminalci, odmetnuti elementi OVK ili ljudi koji su se
2 samo lažno predstavljali kao pripadnici OVK, u uniformama koje
3 su kupili na ulicama Prištine.

4 6. avgusta 1999. Međunarodna Krizna Grupa uvidela je da
5 je OVK poricala da želi da uspostavi etnički čisto Kosovo. S
6 obzirom da su postojali motivi za osvetu, nije čudo da se to
7 dešavalo. Ali, nije bilo dokaza da se to sistematski sprovodi.

8 Ken Becon je 5. juna, ukratko pre nego što je završena
9 kampanja bombardovanja, on je komentarisao o onome što se
10 očekivalo kada se završi bombardovanje.

11 [Video snimak]

12 "Bacon: Činjenica je da ja mislim da Srbi neće baš naći
13 sreću na -- Kosovu. Ja mislim da Srbi neće želeti da ostanu
14 tamo. Mislim da će hteti da se vrate u Srbiju. Ne znam koliko
15 je velika srpska manjina. Ima ih možda oko 100.000, a možda bi
16 i imalo malo više, ali kako se vraćaju kosovski Albanci, mi
17 pretpostavljamo da će se brojni Srbi vratiti u Srbiju.

18 "Pitanje: A, izgleda da kao da ohrabrujete Srbe koji sada
19 žive na Kosovu da odu.

20 "Bacon: Ne, ja ih ne ohrabrujem uopšte. Ja samo kažem ono
21 što mislim da će se desiti."

22 G. KEHOE: [Prevod] Dakle, mi ćemo sada pogledati sledeće.

23 [Video snimak]

24 "Jim Lehrer: Margaret Warner ima naš intervju sa
25 Generalom Wesleyem Clarkom, -- glavnokomandujućim NATO-a.

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 31

1 "Margaret Warner: Generale, dobro došli.

2 "General Wesley Clark: Hvala vam.

3 "Margaret Warner: Želim prvo da razgovaram sa vama o
4 misiji KFOR-a na Kosovu. Sekretarica Albright je juče rekla
5 da, juče je bila u UN-u i rekla je da narod na Kosovu nije
6 bezbedan. Da li je to tačno?

7 "General Wesley Clark: Da. Mislim da je to period kada
8 pokušavamo da vidimo šta se dešava. Ima na stotine, na hiljade
9 ljudi koji se vraćaju. Neke užasne stvari su urađene u toj
10 zemlji. Ima jako puno emocija. Ima Srba tamo. Neki od njih su
11 učestvovali u tim stvarima. Neki se plaše da će njih smatrati
12 krivim zbog njihovog etničkog porekla. Ima Cigana koji takođe
13 trpe diskriminaciju. Dakle, postoji legitiman napor da se
14 povрати imovina. Ima osvete, razračunavanja. Mi ne znamo šta
15 se dešava, ali je jako teško. Tamo su naše trupe. Radimo šta
16 hoćemo.

17 "Margaret Warner: Mislite li da ako Srbi nastave da
18 napuštaju Kosovo i ne vraćaju se, da li to na bilo koji način
19 podriva verodostojnost i kredibilitet NATO-a i zašto je
20 uradio? Da li to izdaje multietnički ideal?

21 "General Wesley Clark: Pa, ja mislim da mi moramo da
22 ublažimo idel i da ga pomirimo sa stvarnošću. Mi ne znamo
23 koliko je Srba učestvovalo u zverstvima. Isto tako, mnogi
24 ljudi su se poslužili imovinom svojih komšija ili učestvovali
25 u masovnoj pljački i u nečem još gore, dok se odvijalo

1 etničko čišćenje. Mi jednostavno ne znamo. Možda ljudi koji
2 odlaze smatraju da su prave mete međunarodne pravde i albanske
3 osvete. Tako je jako teško uopšteno govorite, ali kao što sam
4 rekao, ideal je da želimo da unapređujemo multietničko
5 društvo. A, rukovodstvo OVK traži isto.

6 "Margaret Warner: A, da li mislite da je to iskreno?

7 "General Wesley Clark: Da, mislim da jeste."

8 G. KEHOE: [Prevod] Dakle, osoba koja je pozivala na
9 multietničku zemlju na Kosovu je upravo bio Hashim Thaçi.

10 Za vreme prezentacije g. Mišetića, videćete tokom ovog
11 vrlo turbulentnog vremena, korake koje je Hashim Thaçi
12 preduzeo i u govorima šta je govorio svojim ljudima i
13 međunarodnoj zajednici, da dođe do miroljubivog života i
14 pomirenja. Dakle, to ne može biti neko ko je došao i ispunio
15 vakum u vlasti i koji je promovisao -- nasilje.

16 Dakle, naprotiv ako se pozabavimo nekim drugim temama,
17 Hashim Thaçi je zapravo podržavao praktične napore da se
18 kontroliše nasilje i da se neguje etnička tolerancija.

19 Kada je UNMIK došao na Kosovo, posle 13. juna 1999.,
20 nadležnost za javnu bezbednost na Kosovu je bila u rukama
21 UNMIK-a, isključivo. Bez obzira na zakonska ovlašćenja UNMIK
22 nije mogao da spreči nasilje, zato što na početku nije imao
23 mogućnosti da to uradi. KFOR je imao mogućnosti, ali nije imao
24 odgovarajuću obuku, niti želju da preuzme policijske funkcije.

25 Međutim, jasno je da OVK nije imala policijska

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Taçi (Javna sednica)

Strana 33

1 ovlašćenja. Ni OVK niti bilo koja druga organizacija kosovskih
2 Albanaca je imala pravnu nadležnost da deluje kao snaga
3 bezbednosti. UNMIK-ova civilna i bezbednosni -- rad nije mogao
4 jednostavno da preda kontrolu države bilo kojoj osobi ili
5 entitetu. Dakle, zakonska, izvršna vlast u vezi Kosova,
6 uključujući upravu nad pravosuđem, leži u rukama UNMIK-a i nju
7 vrši Specijalni predstavnik Glavnog Sekretara.

8 Dakle, oni nisu imali moć da hapse, da drže nekoga u
9 zatvoru. Sva ta pravna ovlašćenja su bila u rukama UNMIK-a.
10 Bez obzira na to i znajući da je bilo problema na prištinskim
11 ulicama i u drugim područjima Kosova, Hashim Taçi je
12 zagovarao i podržavao -- kosovske policijske snage.

13 Pre nego što pređemo na ove argumente koje je iznelo
14 Tužilaštvo i u optužnici u svom izlaganju, u stvari u tom
15 vakumu je Privremena vlada Kosova i Hashim Taçi nekako, da su
16 oni bili ti koji su prouzrokovali nasilje želeći da ispune taj
17 vakum. To tvrdi Tužilaštvo.

18 Međutim, ako želite da zastupate takvu vrstu nasilja i tu
19 vrstu nereda, zašto bi onda bili za policijske snage. Zašto bi
20 podržavali demilitarizaciju OVK? Zašto jednostavno ne poslati
21 OVK u -- planine Kosova, gde bi mogli da žive i da ponovo se
22 bore, kad za to dođe vreme?

23 On to nije uradio. Pogledajte, šta je on uradio. Dakle,
24 videli su da nema policijskih snaga na kosovskim ulicama.
25 UNMIK, OEBS uz punu podršku Hashima Taçija je stvorio

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 34

1 kosovsku policijsku službu, koja je onda vršila obuku ljudi na
2 Kosovu svih etnički porekla, da rade kao policajci i da se
3 bave kriminalom. Taj program obuke je ubrzan, jer su svi
4 shvatili da je to nešto što je hitno. Prva klasa je završila
5 obuku u oktobru 1999. godine.

6 Podržavajući KPS, Hashim Thaçi se -- građanskim neredima
7 bavio na dva načina: Da što više policajaca izvede na ulicu,
8 kako bi se borili protiv nasilja. I da pojedinačni vojnici OVK
9 pomognu u smanjivanju nasilja.

10 Dakle, kao deo tog procesa demilitarizacije, on je radio
11 sa KFOR-om i UNMIK-om. Da li je to nešto što bi radio neko ko
12 želi da preuzme vlast i da to uradi kroz građanske neredne?
13 Časni Sude, ja mislim da nije.

14 Kao deo postupka demilitarizacije, koji je počeo 20. juna
15 1999., OVK se transformisao u Zaštitne Snage Kosova. To je
16 bila građanska organizacija. Komandanti zona OVK su oklevali u
17 vezi demilitarizacije i te transformacije i na kraju je to
18 savladala lična intervencija Generala Clarka, u razgovoru sa
19 tim komandantima. Demilitarizacija je uspešno završena pod
20 nadležnošću komandanta glavnog KFOR-a Generala Jacksona i
21 komandanta OVK Agima Cekua, u koordinaciji sa UNMIK-om i uz
22 podršku Hashima Thaçija.

23 Sliku koju vam prikazujemo je naravno na levoj strani
24 Hashim Thaçi, Bernard Kouchner, dakle, UN, General Jackson,
25 zatim g. Agim Ceku i naravno General Clark. Znači to je

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 35

1 potpisano 21. septembra 1999. godine.

2 Dakle, kako je to onda dalje funkcionisalo? Da li je to
3 nešto bilo napismeno -- ili se nije uopšte desilo? General
4 Clark je odgovorio na to kada je odogovarao pred Komitetom
5 američkih oružani snaga 2. februara 2000.

6 Senator Reed: "Da vas pitam. Što se tiče OVK, da li oni
7 poštuju dogovor o razoružavanju i da li ste vi zadovoljni
8 time?"

9 General Clark: "Da, poštuju."

10 Senator Reed: "A, što se tiče integracije u novu civilnu
11 službu, pošto nemamo bolji izraz Kosova, da li ta integracija
12 ide miroljubivo i efikasno?"

13 General Clark: "Da, ide tako."

14 Dakle, ovde ovaj čovek koji je bio na čelu privremene
15 vlade i koji je -- bio taj koji je pokretao nasilje i nemire,
16 kako bi ispunio vakum u vlasti, učestvuje u osnivanju dve
17 ključne institucije da bi se razoružao OVK i postiglo
18 građanski red i mir na ulicama, uspostavljanjem kosovskih
19 policijskih snaga.

20 Dakle, malo da govorimo o strukturi OVK, zato što ništa
21 nismo čuli o strukturi OVK, osim iz nekih dokumenata koje je
22 prezentiralo Tužilaštvo juče, bez objašnjenja o tome šta se u
23 stvari dešavalo na terenu sa OVK.

24 Da govorimo o OVK početkom 1998., to je bila gerilska
25 snaga u povelju, koju su sačinjavale lokalne grupe dobrovoljaca

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 36

1 koji su branili svoje domove. Ovi dobrovoljci su bili ljudi
2 koji su pokušali da zbace okove srpskog režima. Oni su se
3 skupili kao dobrovoljci, da bi zaštitili svoja sela i domove.

4 Ko su bili ti ljudi? To su bili poljoprivrednici,
5 seljaci, učitelji, radnici, studenti, drugi civili iz gradova,
6 sela, širom Kosova i dijaspore. Dakle, to nisu bili obučeni
7 vojnici, niti ljudi koji su proveli neki period u vojsci. To
8 su bili najobičniji prosti ljudi.

9 Jedinice su se sačinjavale na lokalnom nivou i oni su
10 bili lojalni lokalnim seoskim vođama. Dakle, pokušaj da se
11 organizuju 1998., su u stvari bili uništeni tokom nadaleko
12 superiorne ofanzive tokom leta, od strane srpskih snaga. I
13 jedan od svedoka Tužilaštva će vam reći da su brigade bile
14 uništene, uništene širom Kosova.

15 U novembru 1998., kao deo pokušaja reorganizacije nakon
16 srpske letnje ofanzive koja je uništila OVK, OVK je ponovo
17 potvrdio postavljanje Azema Syle kao glavnog komandanta.

18 Pored toga, dva zamenika komandanata su postavljena, a ni
19 jedan od njih nije bio Hashim Thaçi. A, to je uradila tokom
20 konferencije u Rambujeu, grupa komandanata zona.

21 Pored toga, Hashim Thaçi je bio na čelu jedne od devet
22 direkcija, političke direkcije, a nije imao komandnu
23 odgovornost nad trupama OVK na terenu. 16. novembra 1998.,
24 Hashim Thaçi je napustio Kosovo. Otišao je u zapadnu Evropu i
25 nije se vratio na Kosovo do 9. marta 1999. godine.

1 Dakle, dok je trajala ta reorganizacija i
2 restruktuiranje, šta se na kraju desilo sa OVK, u svetlu svega
3 što se desilo tokom letnje ofanzive i ofanzive 1999., koja je
4 desetkovala stanovništvo i dovela do etničkog čišćenja, tokom
5 kojeg je 800.000 ljudi izbačeno iz zemlje.

6 Dakle, -- Međunarodna Krizna Grupa, u svom izveštaju "Šta
7 se desilo sa OVK" je rekla, 3. marta 2000.:

8 "OVK sada nema čvrstu strukturu. Nikada je nije ni imala.
9 Više je to udruženje klanova. OVK ne postoji. Dakle, ne može
10 se OVK ni okriviti ni za šta.

11 "Pitanje uvek treba postaviti, koji deo, koja grupa, koji
12 pojedinac?"

13 Dakle, ovo se takođe moglo videti u depeši američkog
14 *State Departmenta* od 10. marta 1999. godine, kada se govori o
15 borbi za vlast između komandanata zona i Glavnog Štaba. Tu se
16 kaže:

17 "Marta 1999., nakon tog restruktuiranja, dakle mogućnost
18 gubitka moći i uticaja je nešto što pokreće suprotstavljanje
19 Rambujeu i to od strane nekih vojnih komandanata. Glavni Štab
20 i članovi njegovog političkog krila deluju veoma zabrinuto u
21 želji da održe jedinstvo OVK -- nasuprot -- protivljenju
22 Rambujeu od strane vojnih komandanata.

23 "Drugo glavno pitanje, ono što OVK naziva svojom
24 'reorganizacijom,' a u stvari je to nastojanje da se stvori
25 efikasan Glavni Štab koji ima kontrolu nad raznim formacijama

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 38

1 OVK, širom Kosova. Dakle, -- napor je samo delimično bio
2 uspešan, pošto su komandanti zona jasno zadržali značajan
3 stepen operativne nezavisnosti."

4 Dakle, ovo je u martu 1999. godine.

5 Sve se to ponovo odražava u pismu američkog *State*
6 *Departmenta*, koje je napisano, upućeno rukovodstvu OVK. Dakle,
7 to je pismo od pomoćnika sekretara za pravosudna pitanja, od
8 4. maja 1999. i upućeno je Mitch McConnelliju. Dakle, mesec
9 dana pre bombardovanja.

10 Dakle, u ovom pismu od 4. maja 1999., američki *State*
11 *Department* kaže senatoru Mitch McConnelliju iz američkog
12 senata sledeće:

13 "Šta više, pošto nema političke strukture na Kosovu, niti
14 efikasnog komandovanja i rukovođenja u OVK, trebaće mnogo
15 meseci, ako ne i godina da se organizuju kako bi mogli da
16 koriste bilo kakvu vojnu pomoć, koju bi Sjedinjene Države
17 mogle da im pruže."

18 Dakle, nema efektivnog komandovanja i rukovođenja u OVK,
19 u maju 1999. Časni Sude, tokom ovog predmeta i sa svim
20 iskazima, svedočenjima i nemoguće je dovesti u pitanje to da
21 je tačno da nije postojala efektivna komanda i rukovođenje u
22 OVK. To se ne može dovesti u pitanje. Dakle, nije bilo
23 efektivnog komandovanja i rukovođenja u OVK. Ukoliko je bilo
24 pokušaja da se to uspostavi, to je bilo uništeno u prvoj
25 ofanzivi 1998. i definitivno tokom druge kampanje etničkog

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Taçi (Javna sednica)

Strana 39

1 čišćenja 1999. godine.

2 Dakle, šta je bila uloga Hashima Taçija u političkoj
3 direkciji. Mi smo videli organigram i ja ću da onda kažem da
4 ono što vam je Tužilaštvo juče predočilo je potpuno pogrešno.
5 Govorićemo o njegovoj ulozi u političkoj direkciji. Vratićemo
6 se na to kada je Hashim Taçi se vratio na Kosovo 1998., posle
7 masakra porodice Jashari.

8 Do proleća 1998. pozvan je da se priključi novo
9 imenovanom organizovanom Glavnom Štabu, koji se bavio
10 logistikom i medijima. U njegove aktivnosti je spadao
11 transport materijala i oružija iz Albanije, angažovanje sa
12 medijima konkretno, organizovanje intervjua sa drugim vođama
13 OVK i kontakti sa diplomatama na terenu.

14 Dakle, to da nije imao nikakvu komandnu odgovornost se
15 videlo kada je komanda podzone Drenica izdala nalog za
16 hapšenje 10. jula 1998. godine. Dakle, on je trebalo da ima tu
17 neku veliku moć u OVK, a komandant njegove -- podzone, pre
18 nego što su se pretvoril u operativne zone, izdao nalog za
19 njegovo hapšenje 10. jula 1998. godine.

20 Dakle, takođe je to očigledno odlukom da se ujedine OVK i
21 FARK, a to je sporazum koji on nije potpisao. Ali je to
22 predlog koji je iznesen.

23 Dakle, preći ćemo na sledeći slajd.

24 To je dokument Tužilaštva koji vi juče niste videli. Ali,
25 radi se o sporazumu između pripadnika OVK i FARK-a da udruže

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 40

1 snage. Dakle, čuli smo jako mnogo juče o tome da se OVK borio
2 protiv LDK i da je LDK pripadao protivničkoj strani, a da je
3 OVK se borio protiv njih. Međutim, FARK je vojna grana LDK.
4 Oni pokušavaju da udruže vojni ogranak LDK sa OVK.

5 I ako pogledamo pojedince koji su bili na sastanku, a to
6 je 2. novembar 1998. godine, g. Thaçi je toliko važan da čak
7 nije ni na sastanku. A, pogledajte ko mora da odobri ovaj
8 sastanak. Adam Demaci, Bujar Bukoshi, premijer, tj. on je na
9 čelu LDK, predstavnici OVK i još jedan predstavnik LDK.

10 Oni čak -- ni ne pominju Hashima Thaçija. Uopšte se nije
11 smatralo da je on potreban za donošenje odluka. On nije
12 smatran za nekoga ko je, koga treba imenovati da bi se dovelo
13 do objedinjenja FARK-a i OVK. Zbog čega? Pa zato što komandna
14 odgovornost -- nije bila u njegovim rukama. On nije imao
15 nikakvu odgovornost u tom pogledu.

16 Pogledajmo sada sledeću stranicu. Tu se on Hashim Thaçi
17 navodi kao jedan od članova vlade u J1, pod J1, ali vidite
18 ovde žuto osenčeno su imena tih ljudi, ali ono što je bitno,
19 ko je prva osoba na tom spisku.

20 Pogledajmo ponovo taj spisak. To je Adem Demaci. Ne
21 Hashim Thaçi, niko drugi, nego Adem Demaci. On je bio taj koji
22 je morao da pristane da se FARK i OVK udruže. A, ko je taj
23 čovek? Već smo ga pomenuli nešto ranije. On je general,
24 politički predstavnik OVK. -- Od 13. avgusta 1998. do 2. marta
25 1999., on je opšti politički predstavnik. To je najviša

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 41

1 funkcija, politička funkcija u OVK. -- U vremenskom okviru o
2 kome je Tužilaštvo toliko govorilo, on je bio taj čovek, a
3 juče ga Tužilaštvo ni u jednom trenutku nije pomenulo, kao
4 čoveka koji je najmoćniji u OVK. Ni jedan jedini put.

5 Ko je bio taj čovek i šta je radio? -- On je imao sedište
6 u Prištini. On je održavao svake nedelje konferencije za
7 štampu da bi iznosio -- političke stavove OVK. On je imao
8 direktne kontakte sa komandantima zona. On se redovno sastajao
9 sa predstavnicima međunarodne zajednice. Izdavao im odobrenja
10 za putovanje po teritorijama koje su pod kontrolom OVK -- i on
11 je posredovao za oslobađanje zatvorenika koje su OVK hvatali.
12 On je bio veoma protiv prisustva OVK u Rambujeu.

13 On je bio vrlo visoko poštovan vođa. On je bio na
14 najvišoj političkoj funkciji u OVK. On je bio osoba koja je
15 veoma poštovana bila na Kosovu. Proveo je mnogo godina u
16 zatvorima Srbije. To je bila osoba koja je iznosila stavove
17 OVK, političke stavove OVK i ciljeve. I on je osoba kojoj su
18 morali da se obrate da bi odobrio potpisivanje sporazuma u
19 Rambujeu, a Tužilaštvo ni rečju nije pomenulo tog čoveka.
20 Ništa o njegovim ovlašćenjima i njegovom ugledu. Ništa o
21 onome, o tome ko je on i koje korake je preduzimao u
22 relevantnom vremenskom periodu.

23 Časni Sude, ja bih sada dao reč, uz vaše dopuštenje, g.
24 Mišetiću svom uvaženom kolegi, koji će nastaviti sa našom
25 prezentacijom i sledećim segmentom.

1 G. MIŠETIĆ: [Prevod] G. Predsedniče, članovi Sudskog
2 Panela, dobro jutro.

3 Ja ću sada govoriti o značaju razlike između reči
4 "policy" i "politics" na engleskom, odnosno političkog kursa i
5 politike.

6 Uloga političkog direktorata Glavnog Štaba OVK bio je da
7 iznosi političke ciljeve OVK i da iznosi stavove, političke
8 stavove OVK domaćim i stranim delegacijama, kao i kontakte sa
9 međunarodnim i lokalnim medijima.

10 Između ostalog, politički direktorat OVK je otvarao
11 kancelarije za vezu u zapadnim zemljama i održavao
12 konferencije za štampu u inostranstvu. Politička direkcija je
13 bila odgovorna za održavanje veze između evropskih i američkih
14 vlasti i drugih organizacija kao OEBS i KDOM. Ono što je
15 značajno je da politička direkcija OVK nije određivala
16 političke mere ili politički kurs policy OVK. Ona nije vršila
17 političku kontrolu nad OVK.

18 U 18. pasusu predpretnog postupka Tužilaštva,
19 Tužilaštvo kaže -- ono insistira "na politici koja se tiče
20 protivnika" i kažu da je politička direkcija, citiramo: "Bila
21 odgovorna za politiku, politički kurs OVK."

22 Tužilaštvo je u svom postupku tvrdilo da je ta politika
23 uzimanja na metu tzv. protivnika realizovana od strane Glavnog
24 Štaba, čiji su članovi navodno imali, određivali pravila i
25 propise i donosili pravila i propise OVK.

1 Juče nam je rečeno:

2 "U svojoj ulozi kao političkog, u svojoj ulozi u
3 političkoj direkciji, odgovornost za kreiranje politike OVK je
4 bila Thaçijeva."

5 A, iz toga se hoće reći da je, da su, da je ta politika
6 uzimanja na metu -- protivnika zapravo nešto što je kreirao
7 Glavni Štab, a konkretnije politička direkcija Glavnog Štaba i
8 još konkretnije Hashim Thaçi. Kaže se da je "Hashim Thaçi bio
9 odgovoran za kreiranje politike OVK." Sve što imamo je ovaj --
10 predpretresni podnesak Tužilaštva i tu se citira samo jedan
11 dokaz, knjiga koju je napisao Jakup Krasniqi.

12 Važno je reći da u albanskom jeziku se ne pravi razlika
13 između reči "politics" i "policy." U albanskom se koristi ista
14 reč "*politike*", politika na srpskom. Međutim, reči te reči u
15 engleskom jeziku znači nešto mnogo različito i to je bitno.

16 U engleskom politika se definiše kao "vršenje vlasti u
17 vladi ili u poslovanju, odnosno administraciji, upravi države,
18 opštini itd."

19 A, u engleskom reč "policy" definiše se kao "kurs, kao
20 smernice, kao neka politika ili politički kurs koji sprovodi
21 vlada, vladar ili političke stranke itd."

22 Politička direkcija OVK, uključujući Hashima Thaçija nije
23 imala funkciju da određuje kurs, politički kurs OVK. Zato se
24 zvala direkcija, a ne direkcija za politički kurs.

25 Zadatak političke direkcije bio je da se sastaje i

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 44

1 pregovara sa međunarodnim rukovodiocima i predstavnicima, kako
2 bi se obezbedila podrška za -- oslobođenje Kosova. Ni Hashim
3 Thaçi, a ni politička direkcija nisu bili tvorci kursa,
4 političkog kursa OVK.

5 Tužilaštvo otkriva -- da se samo oslanjalo na jedan
6 izvadak iz knjige Jakupa Krasniqija "Glavna prekretnica."

7 Ona je napisana na albanskom. Tužilaštvo nam je dalo
8 engleski pregled jednog kratkog odlomka iz te knjige, iz koga
9 se vidi, odnosno tvrdi da je politička direkcija određivala
10 politiku OVK. Tu se kaže:

11 "Hashim Thaçi iz Buroje, koji je studirao postdiplomske
12 studije -- na ciriškom unvierzitetu, jedan od prvih političkih
13 rukovodilaca OVK i vođa studentskog pokreta iz 1990., bio je
14 na čelu političke direkcije. On je upravljao svom politikom u
15 OVK, političkim merama u OVK, iako je bio osuđen *in abscentia*
16 od strane jednog neprijateljskog suda, on je stalno bio
17 prisutan na Kosovu.

18 Tužilaštvo -- je netačno prevelo reči "politike", odnosno
19 engleski "politics" ili "policy". U originalnom tekstu
20 albanskom, g. Krasniqi je napisao da je g. Thaçi upravljao
21 rečju "politike" na albanskom, a tačan prevod bi bio da je g.
22 Thaçi upravljao politikom u smislu "politics" u OVK, a ne, a
23 ne "policy." Dakle, ova teza koju je Tužilaštvo iznelo je na
24 osnovu jednog netačnog prevoda reči "policy."

25 Dakle, više nije uopšte sporno da reč "politike", u

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 45

1 knjizi g. Krasniqija, da u engleskom tu reč treba shvatiti da
2 je zapravo g. Thaçi upravljao politikantstvom unutar, odnosno
3 politikom unutar OVK, a ne političkim kursom. Citiram:

4 "Hashim Tachi iz Buroje, koji je studirao postdiplomske
5 studije političkih nauka na ciriškom unvierzitetu, jedan od
6 prvih političkih vođa OVK i vođa studentskog pokreta iz 1990.,
7 bio je na čelu političke direkcije. On je upravljao svom --
8 ukupnom politikom OVK.

9 Molim da sada vidimo drugi slajd.

10 Evo, sad da kažemo, to je opet prevod Tužilaštva. Prema
11 tome, ne treba više, nema više nikakve sumnje da je Tužilaštvo
12 netačno prevelo dokaz i da je, koje je upotretilo da bi
13 potvrdilo svoju optužnicu i tvrdilo je da je politička
14 direkcija bila odgovorna za OVK "policy", a ne "politics."

15 On nije bio zadužen za "policy", već za "policy" odnosno
16 politički kurs uzimanja na metu civila.

17 Treba reći da je -- Tužilaštvo dalo ispravan prevod
18 knjige g. Krasniqija u julu 2021. Međutim, pet meseci kasnije,
19 u svom predpretresnom podnesku iz decembra 2021. oni citiraju
20 svoj raniji netačan prevod i dalje tvrde da je politička
21 direkcija bila odgovorna za politički kurs OVK. I to su rekli
22 i juče, u uvodnom izlaganju, a jedini dokaz za to je nešto što
23 su citirali iz ranijeg pogrešnog prevoda.

24 A, sada ćemo govoriti nešto o Privremenoj Vladi Kosova.

25 Molim slajd 86.

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Taçi (Javna sednica)

Strana 46

1 Hashim Taçi nikada nije imao izvršnu pravnu vlast, u
2 svom svojstvu premijera Privremene Vlade Kosova. Jer, kao što
3 je objasnio g. Kehoe, Privremena Vlada Kosova nikada nije ni
4 zaživela, kao što je to bilo predviđeno Rambujeom. Umesto toga
5 je došao UNMIK.

6 G. Taçi nikada nije imao nadležnost nad OVK, u svom
7 svojstvu kao premijer Privremene Vlade Kosova.

8 Mada je tačno da je g. Taçi koristio za sebe reč
9 premijer, da bi se prikazao pred međunarodnim faktorima kao da
10 ima veća ovlašćenja, nego što ih je imao.

11 On je učinio sve što može da sebe što više unapredi, ali
12 realnost je da on nije imao efektivnu kontrolu. On je činio
13 koliko god može da sebe prodaje što više, kao lice koje ima
14 vlast i ovlašćenje, ali u realnosti on nije imao pravu vlast i
15 nikada nije imao efektivnu vlast.

16 On je odmah shvatio da UNMIK ima stvarnu vlast i
17 nadležnost da vlada Kosovom i počeo je da saraduje sa UNMIK-
18 om.

19 Kao -- političar sa visokim aspiracijama, u nadi da će
20 jednog dana voditi Kosovo, u njegovom je interesu bilo da
21 pokaže da saraduje sa UNMIK-om i da pokaže UNMIK-u da je
22 odgovoran i pouzdan partner. On nije imao nikakav motiv da
23 dozvoli ili pospešuje ili zagovara ili podstiče krivična dela
24 na Kosovu. Takav kaos bi samo umanjio njegov značaj u očima
25 međunarodnih vođa i lokalnog stanovništva.

1 Naprotiv, -- njemu je i dalje bila potrebna međunarodna
2 pomoć, naročito pomoć Sjedinjenih Država. A, podsticanje
3 nasilja i -- bezakonja bi bilo porazno i ne bi imalo efekta,
4 jer bi bilo loše viđeno u inostranstvu i Kosovo bi izgubilo
5 njihovu podršku.

6 Hashim Taçi nije imao ovlašćenja da istražuje -- da
7 istražuje krivična dela koja su izvršena na Kosovu. On je imao
8 uticaja i pretvarao se da ima i moć, ali nije imao efektivnu
9 kontrolu nad OVK ili licima koja su nekada bila članovi OVK
10 ili nosila OVK uniforme. Tužilaštvo je puno govorilo o tome da
11 je g. Taçi koristio -- tu titulu za sebe premijer, ali šta u
12 stvari, kako to možemo videti iz dokaza.

13 Iz dokaza se to ne vidi, da li je postojao neki stvarni
14 odnos potčinjenosti ili pretpostavljenosti Taçiju i tih
15 izvršilaca iz OVK, koji su učinili zločine. Tužilaštvo nije
16 citiralo nikakve uverljive dokaze da je Hashim Taçi izdavao
17 naređenja jedinicama ili vojnicima OVK, bilo u svojstvu tzv.
18 "premijera" ili Privremene Vlade Kosova ili kao član Glavnog
19 Štaba. A, Tužilaštvo nije citiralo nikakve dokaze o, gde se
20 vidi da postoji direktna linija raportiranja Taçiju, koja ide
21 od jedinica OVK, ka njemu.

22 Ako nema nikakvih takvih naređenja -- koje je izdao Taçi
23 jedinicama OVK i ako nije dokazano da je postojala uopšte ta
24 komandna linija i odnos potčinjeni-pretpostavljeni između g.
25 Taçija i izvršilaca krivičnih dela iz OVK, to nije dokazano.

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 48

1 Šta više, jasno je da g. Thaçi -- nije bio fizički u
2 mogućnosti da spreči ili kažnjava izvršenje krivičnih dela.

3 Kao što sam već pomenuo, na Kosovu, na terenu su se
4 nalazile mnoge nevladine organizacije nakon sukoba i one su
5 dokumentovale krivična dela. I bilo je puno ljudi koji su
6 nosili uniforme OVK i oznake i ne znači da su bili, bilo je
7 puno lica koja su nosila -- uniforme OVK na ulicama Kosova.

8 Citiramo:

9 "Neke žrtve nasilja su prijavile da su njihovi --napadači
10 bili vojnici OVK. Međutim, vrlo često moguće je sasvim da su
11 to bili samo ljudi koji su bili obučeni u uniforme i
12 pretvarali se da su OVK. Otvorne granice organizacije, takođe
13 rekla da su mnogi -- kriminalni elementi, naročito iz
14 Albanije, došli na Kosovo i primećeno je da su, da se OVK
15 uniforme mogu kupiti za 50 nemačkih maraka u Albaniji i da
16 albanski muškarci koji nisu imali nikakve veze sa OVK, mogu da
17 koriste te uniforme kao pasoš, da bi mogli da prođu kroz
18 nemački KFOR sektor na Kosovu."

19 Kao što sam ranije rekao o nasilju koje je postojalo u
20 posleratnom periodu, to nije bilo u interesu -- ambicija za
21 sticanje nezavisnosti i nije bilo u interesu g. Thaçija. I mi
22 sada hoćemo da ukažemo na jedan izveštaj jedne nevladine
23 organizacije koja potvrđuje to:

24 "Takođe se uopšteno prihvata u izveštaju Međunarodne
25 Krizne Grupe da nije u interesu OVK i njihovog rukovodstva da

1 odobre napade na Srbe koji su sve više varvarski. Oni su
2 svesni da ti napadi imaju štetno dejstvo. Naročito, ukoliko je
3 reč o napadima na starije i nemoćno stanovništvo, koje ne može
4 da se odbrani."

5 Oni nastavljaju i dalje kažu u svom izveštaju:

6 "Da je verovatno i uverljivo da lider OVK Hashim Thaçi,
7 zajedno sa drugim ljudima iz vrha komande OVK nisu zadovoljni
8 zbog kontinuiranih napada i zastrašivanja usmerenih na
9 nealbansko stanovništvo Kosova.

10 "... Thaçi je lično rekao da se zalaže za demokratsko i
11 multietničko Kosovo. A, prilikom posete u Londonu rekao je:
12 'dDa su od prvog dana posvećeni uspostavljanju društva gde će
13 vladati tolerancija, a ne osveta. Pozivamo sve Srbe koji su
14 napustili Kosovo da se vrate i da pomognu u izgradnji mira i
15 demokratije i da poštuju jedni druge.'

16 "Budući da OVK nikada nije imala jedinstvenu centralnu
17 komandu, njeno rukovodstvo čak i ako je iskreno, ne može da da
18 garancije da vojnici OVK nisu odgovorni za neka konkretna
19 nasilna dela. Thaçi takođe ne govori u ime cele OVK, niti u
20 ime svih bivših komandanata ili vojnika OVK, za koje se zna da
21 se neki od njih žestoko protive demilitarizaciji."

22 Slajd 93, molim.

23 Ovo je prvi video snimak, koji ćemo sada u okviru ovog
24 dela prezentacije pustiti. To je iz realnog vremena. Izjava
25 koju je g. Thaçi dao u leto 1999. godine, a u vezi sa

1 nasiljem.

2 G. Thaçi je u više navrata javno pozivao da se prekine
3 nasilje i da Kosovo treba da bude multietnička zemlja, gde će
4 se poštovati prava svih građana. Ovo je video javne izjave,
5 koju je g. Thaçi dao 17. juna 1999. godine.

6 [Video snimak]

7 "Hashim Thaçi: Pozivam Srbe da se vrate na Kosovo, one
8 koji su otišli. Jer mi smatramo da masakre koji su izvršeni,
9 nije počinio srpski narod. Mi smatramo da taj narod može da da
10 vitalni doprinos budućnosti i prosperitetu Kosova. Mi nismo
11 vodili rat da bi smo etnički očistili Kosovo, već da bi smo
12 svi bili slobodni i jednaki, odnosno ravnopravni."

13 Molimo sada slajd 94.

14 Devet dana kasnije, 26. juna 1999. godine, g. Thaçi
15 otišao je u Mitrovicu, gde se obratio velikoj masi i želeo je
16 da smiri tenzije, kako bi sprečio moguće nacionalno motivisano
17 nasilje.

18 [Video snimak]

19 "Hashim Thaçi: Drago mi je da smo se danas okupili u
20 Mitrovici za koju smo se borili. Danas smo došli ovde sa g.
21 Sergiem De Mellom da vam se obratimo, a da se obratimo i
22 srpskoj strani sa druge strane mosta. Prešli smo most, otišli
23 smo u bolnicu, poslali smo naše ljude tamo. Oni su počeli da
24 rade. Želimo da sve uredimo u bliskoj i tesnoj saradnji sa
25 međunarodnom zajednicom. I sve ćemo dovesti u red.

1 "Kao i uvek, zaista smo zainteresovani za to da svaki
2 problem rešimo dostojanstveno, disciplinovano, kulturno. Čak
3 smo i rat vodili na kulturnan način. Zato ćemo se vratiti
4 osnovnim idejama i izgraditi naše živote na osnovu prave
5 građanske kulture. Ne samo albanske kulture, već demokratske i
6 svetske kulture.

7 "Moramo razumeti da i Srbi treba da žive u Mitrovici. Oni
8 koji nisu počinili zločine. Oni koji nisu ubijali ljude. Ne
9 interesuje nas jednonacionalni život, niti potpaljujemo vatru
10 takvog života. Moramo razumeti da svi koji žele da žive na
11 Kosovu, treba tu i da žive. Kosovo pripada Kosovcima i oni će
12 ovde i živeti."

13 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Preći ćemo molim vas na slajd broj
14 95.

15 Nekoliko dana kasnije, 2. jula 1999. godine, g. Thaçi je
16 pozvao na toleranciju i nacionalnu inkluziju, u zajedničkom
17 saopštenju sa drugim liderima. Na prvom videu je g. Sergio De
18 Mello, koji je tada bio Specijalni izaslanik Generalnog
19 sekretara Ujedinjenih nacija.

20 [Video snimak]

21 "Sergio De Mello: Mislím da je danas prvi put da su se
22 albanski i srpski lideri na Kosovu sastali i razgovarali jedni
23 sa drugima, kako bi uspostavili dijalog o najhitnijim
24 trenutnim pitanjima, a to su bezbednost, sigurnost, pravo na
25 život, pravo na ličnu imovinu koje imaju svi stanovnici ove

1 pokrajine.

2 "Izvolite, sedite.

3 "Odlično.

4 "Hashim Taçi: Pozivamo sve građane Kosova, civile i
5 vojnike da se uzdrže od preduzimanja nasilnih dela protiv
6 svojih komšija i da utiču na druge da se od toga uzdrže, jer
7 su takvi postupci neprihvatljivi, a oni koji su za njih
8 odgovorni biće izvedeni pred lice pravde.

9 "Takođe insistiramo da svi nestali ljudi budu predati
10 predstavnicima UNMIK-a. Podržavamo zajedničke napore koje
11 sprovode aktivisti na albanskoj i srpskoj strani ili u ime
12 drugih zajednica, kako bi smo zajedno sa UNMIK-om i drugim
13 međunarodnim organizacijama mogli da sprovedemo u delo ove
14 zahteve. Put ka pomirenju biće dug i težak. Nije istina da
15 postoji urođena mržnja među narodima na Kosovu. Moramo raditi
16 zajedno. Kao prve korake, danas smo se dogovorili da moramo da
17 uspostavimo liniju komunikacije između UNMIK-a i KFOR-a i da
18 održavamo zajedničke sastanke, kakav je ovaj današnji i da
19 pošaljemo zajedničke poruke pomirenja preko televizijskih i
20 radio stanica. Da formiramo zajedničku kriznu snagu u ovom
21 regionu, zajedno sa UNMIK-om i KFOR-om koja će biti u
22 mogućnosti da rešava hitne probleme bilo gde, uključujući na
23 mestima gde se nalaze istorijski spomenici ili verski objekti
24 i da organizuje sastanke između verskih i duhovnih vođa,
25 kojima će se pozvati na toleranciju."

1 "Otac Sava: -- međunarodnog tribunala za ratne zločine,
2 mir se jedino može graditi na osnovama pravde, a ne uz
3 osvetu."

4 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Prelazimo sada na slajd 96, molim.

5 Tri dana kasnije, 6. jula 1999. godine, g. Thaçi je javno
6 osudio zločine, uključujući i one koji se čine protiv srpskog
7 stanovništva. To je barem četvrta takva javna izjava koju je
8 g. Thaçi dao u prvih nekoliko sedmica po okončanju ratnog
9 sukoba.

10 [Video snimak]

11 PREVODILAC: [Prevod] "Hashim Thaçi: Istina je da smo
12 nedavno posle okončanja rata, naročito u poslednjih nekoliko
13 dana videli situaciju koja nije dobra, pristojna ni odgovorna,
14 a koju su izazvali određeni pojedinci ili grupe koje su
15 učestvovali u provalama, zloupotrebljavali simbole
16 Oslobodilačke Vojske Kosova, pljačkali, provaljivali, palili,
17 razarali i takođe skrnavili spomenike koji pripadaju srpskoj
18 zajednici. To je za nas zabrinjavajuća pojava. Privremena
19 Vlada Kosova i ja lično distanciramo se od takvih neodgovornih
20 postupaka."

21 G. MIŠETIĆ: [Prevod] A, sada ćemo molim preći na slajd
22 broj 97.

23 G. Thaçi je javno pozivao na nacionalnu toleranciju i
24 jedinstvo, tokom celog leta i jeseni 1999. godine. To vidimo
25 na sledećem video snimku, gde se g. Thaçi obraća u Orahovcu,

1 17. jula 1999. godine.

2 [Video snimak]

3 PREVODILAC: [Prevod] "Hashim Taçi: Vi ste u ovom gradu
4 uvek znali i danas ćete znati kako da odvojite dobro od zla,
5 da odvojite nešto što je neshvatljivo i nije vredno poštovanja
6 od onoga što smo doživeli i našeg opredeljenja za budućnost.
7 Međutim, danas je vreme kada moramo poštovati novu stvarnost,
8 koja je stvorena. Ne treba da razmišljamo o osveti, mržnji,
9 podelama. Danas je dan jedinstva i svako od nas mora odigrati
10 svoju ulogu, od običnih građana, do političara, svih slojeva
11 društva, bez ikakve diskriminacije, bez obzira na političko
12 opredeljenje, ideologiju, usmerenje, veru ili drugu vrstu
13 pripadnosti.

14 "Mi treba da budemo oni koji će, kao nikada ranije biti
15 ujedinjeni radi nezavisnosti Kosova. Nije nam potreban
16 jednonacionalni grad. Moramo poštovati sve one koji žele da
17 žive u ovom gradu kao slobodni građani koji poštuju zakon,
18 građani koji ne razmišljaju o sukobima, koji nisu učestvovali
19 u masakrima koji su počinjeni protiv naše braće, sestara i
20 naših roditelja. Mi ćemo poštovati sve one koji zaslužuju
21 poštovanje. Ali, takođe nećemo dopustiti nikome da štiti
22 kriminalce u Orahovcu, niti da štiti zločince.

23 "Takođe, nećemo dozvoliti da u gradu zavlada anarhija.
24 Neće biti anarhije niti atmosfere netolerancije na Kosovu.
25 Jer, kao što smo često pokazali, tako ćemo se i sada pokazati

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Taçi (Javna sednica)

Strana 55

1 da smo mi oni koji uvek poštuju pravila demokratskog uređenja.
2 To smo poštovali u prošlosti i poštovaćemo to ponovo."

3 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Molim sada sledeći slajd. To je
4 slajd 98.

5 21. jula 1999. godine, dva dana pre ubistva 14 Srba u
6 Starom Gracko na Kosovu, g. Taçi je posetio srpske žrtve
7 zločina, zajedno sa Ocem Savom, pravoslavnim sveštenikom i g.
8 Bernardom Kouchnerom, koji je bio Specijalni predstavnik
9 Generlanog sekretara i Momčilom Trajkovićem predstavnikom
10 kosovskih Srba.

11 Posle ubistva u Starom Grackom, koje je g. Taçi odmah
12 opisao BBC-ju kao "ludački čin, koji je direktno bio usmeren
13 na to da pokvari odnose između Albanaca i Srba," sledećeg dana
14 g. Taçi je održao konferenciju za štampu da bi osudio ta
15 ubistva i pozvao Srbe da ostanu na Kosovu i da se ne plaše
16 Albanaca.

17 [Video snimak]

18 PREVODILAC: [Prevod] "Hashim Taçi: Ovo je čin protiv
19 demokratije, protiv naroda Kosova, protiv međunarodne
20 zajednice. On ide na ruku samo Miloševiću i njegovom režimu i
21 nikom drugom, ni na Kosovu ni u celom svetu. Ovaj čin odigrao
22 se baš na dan kada je trebalo da počne druga faza
23 demilitarizacije, odnosno kada je okončana druga faza
24 demilitarizacije Oslobodilačke Vojske Kosova. Koristim ovu
25 priliku da još jednom pozovem sve Srbe koji žive na Kosovu, da

1 ne napuštaju Kosovo i da se ne plaše Albanaca. Treba da se
2 približimo jedni drugima i da živimo kao ravnopravni građani
3 Kosova. Da pomažemo jedni drugima i da poštujemo jedni druge.
4 I da se integrišemo, kako bi smo živeli kao građansko društvo
5 koje je u skladu sa savremenim normama."

6 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Molim sledeći slajd, slajd broj 100.

7 Najzad, 2. septembra 1999., g. Taçi se u Londonu sastao
8 sa sekretarom za inostrane poslove Robinom Cookom i tamo je
9 izrazio svoju želju da se uspostavi multietničko Kosovo.

10 [Video snimak]

11 PREVODILAC: [Prevod] "Hashim Taçi: Imamo jedan problem
12 koji nas veoma zabrinjava, a to je činjenica da su mnogi Srbi
13 napustili Kosovo. Jer mi smo zainteresovani za uspostavljanje
14 Kosova kao multietničkog društva. Ravnopravnog društva za sve
15 građane Kosova. I pozivamo sve Srbe koji su napustili Kosovo,
16 da se vrate i pomognu u izgradnji mira i demokratije. Na
17 sastanku Privremenog Saveta zaključili smo da se situacija
18 svakoga dana popravljja. Ali, sve sam više siguran da ćemo
19 raditi u skladu sa sporazumima koje smo već potpisali. Svim
20 tim sporazumima. Proces transformacije, odnosno preobražaja i
21 demilitarizacije OVK, biće uspešan.

22 "Robin Cook: Dobili smo uverenja da se OVK do sada držala
23 ugovorenih rokova, da je predala oružije, čak i pre tog roka
24 ili do roka kada ga je trebalo predati."

25 G MIŠETIĆ: [Prevod] Svi ovi video snimci pokazuju da je

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 57

1 politika g. Hashima Thaçija bila sasvim suprotna onome što
2 pokušava da mu pripiše Tužilaštvo u optužnici. G. Thaçi bio je
3 inteligentan i sposoban lider koji se zalagao za multietničko
4 Kosovo, pre svega zato što je lično verovao u te ideale, a i
5 zato što je znao da je to jedini put koji vodi do nezavisnosti
6 Kosova koju na kraju treba dostići. Dokazi podržavaju takav
7 zaključak.

8 Suprotno tome, Tužilaštvo ima teret da van razumne sumnje
9 dokaže, da nema drugog razumnog objašnjenja, do da je g. Thaçi
10 sprovodio politiku pribegavanja nasilju i zločinima i uzimao
11 za metu civile, kako bi se osigurala i održala vlast.

12 Tužilaštvo ne može na ubedljiv način da iznese takve
13 argumente u svetlu dokaza od koje ste neke upravo videli,
14 imajući u vidu brojne odluke međunarodnih sudova i tribunala,
15 koji pobijaju teze Tužilaštva, o čemu ću više govoriti posle
16 pauze.

17 Teret dokazivanja Tužilaštva u ovom predmetu, po našem
18 mišljenju, jeste takav da ga oni neće moći zadovoljiti. Na
19 primer, pogledajmo ovaj slajd. To je iz izveštaja koji je
20 pripremio *State Department* Sjedinjenih Država u decembru 1999.
21 godine, sa naslovom "Etničko čišćenje na Kosovu". Pregled:

22 "Izjava od 20. jula kojom se osuđuju napadi na Srbe i
23 Rome, objavljeno je od strane rukovodstva OVK. Bivši lider OVK
24 Hashim Thaçi, javno je osudio napad u gradskom od 23. jula.
25 Nema dokaza da bivše rukovodstvo OVK organizuje ovo nasilje.

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Taçi (Javna sednica)

Strana 58

1 Tužilaštvo će morati da se suoči sa činjenicom odn. da dokaže
2 da je State Department pogrešio bez obzira na dokaze sa
3 terena. I to sada 24 godine posle toga, njihovi navodi, da je
4 rukovodstvo OVK uopšte i konkretno Hashim Taçi, u stvari
5 organizovalo ovo nasilje."

6 G. Predsedavajući, posle pauze ću govoriti konkretno o
7 onome što je iznelo Tužilaštvo.

8 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Imate li neku
9 procenu o tome koliko će vam vremena biti potrebno?

10 G MIŠETIĆ: [Prevod] Naš plan je da nam treba još 30-tak
11 minuta, možda 40, a onda će i g. Taçi želeti da vam se obrati
12 tokom 5 minuta.

13 G. Kehoe će takođe nešto reći u smislu zaključka. Ali, to
14 će biti kratak zaključak, i zatim će nastupiti g. Taçi, tako
15 da bi do 12:15h trebalo da završimo.

16 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] U redu.

17 Možete sestiti. Sada imamo pauzu do 11:30h. Molim da se
18 vratite u sudnicu do tada.

19 --- Pauza u 11:02h

20 --- Nastavak sa radom u 11:30h

21 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Možete početi.

22 G MIŠETIĆ: [Prevod] Zahvaljujem.

23 Poštovani Panele, dosta dokaza koje smo vam predočili
24 jutros, uključujući i depeše američkog *State Departmenta*. Ono
25 što je rečeno u Američkom Senatu, izveštaje međunarodnih

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 59

1 organizacija, kao što je Međunarodna krizna grupa su u stvari
2 dobile potvrdu konstatacijama Međunarodnog suda.

3 Dakle, pored nedostatka dokaza u prilog svojoj teoriji,
4 teret dokazivanja na Tužilaštvu je prilično težak u ovom
5 slučaju, zato što su već odbačene mnoge tvrdnje Tužilaštva od
6 strane MKSJ-a.

7 Za transkript, to je transkript 100 [sic] -- to je slajd
8 102.

9 Dakle, izgovori Tužilaštva juče pokušavajući da poreknu
10 važnost ovih konstatacija, nisu uverljive.

11 Pogledaćemo slajd 103.

12 Ne, prvo ćemo govoriti o konstatacijama MKSJ-a. Znači. Da
13 bi dokazali da su optuženi u ovom predmetu odgovorni za ratne
14 zločine iz leta 1999., Tužilaštvo mora da dokaže da oružani
15 sukob postojao na Kosovu do septembra 1999. Međutim, MKSJ
16 Tužilac je zaključio da se oružani konflikt na Kosovu završio
17 u junu 1999., i prema tome, taj sud nije imao nadležnost za
18 istraživanje zločina koji su počinjeni na Kosovu posle juna
19 1999. Dakle, ona je to iznela Savetu bezbednosti Ujedinjenih
20 nacija i to je sada na ekranu. Dakle, isti zaključak je doneo
21 i g. Clint Williamson, Tužilac -- specijalni istra -- SIRG-a,
22 koji je rekao da je oružani sukob na Kosovu završen u junu
23 1999. godine. Dakle, isti -- g. Williams [kao što je
24 prevedeno], on je u stvari neka vrsta preteče sadašnjeg
25 Specijalizovanog Tužilaštva i u jednom saopštenju za štampu od
KSC-BC-2020-06

4. april 2023.

1 29. jula 2014., rekao je:

2 "Realnost je da je MKSJ imao nadležnost da se bavi
3 zločinima tokom perioda oružanog sukoba, dakle, do momenta kad
4 se završio rat polovinom juna 1999. godine."

5 Dakle, on je javno izneo zaključak, da je oružani sukob
6 na Kosovu završen polovinom juna 1999. godine, ali Tužilaštvo
7 mili da je otkrilo neke dokaze od izjave g. Williamsona, u
8 junu 2014., i do vremena kada je podnelo optužnicu u aprilu
9 2020. Dokaze koji uverljivo dokazuju postojanje oružanog
10 sukoba na Kosovu posle juna 1999., a vi kao Panel, ćete morate
11 da zaključite da ne postoji nikakvo razumno tumačenje dokaza,
12 osim da je oružani sukob na Kosovu postojao posle 1999. bez
13 obzira na suprotne konstatacije dvojice međunarodnih tužilaca.

14 Dakle, sada slajd 5 [kao što je prevedeno].

15 Govorimo o tome, da Tužilaštvo mora da dokaže da je došlo
16 do rasprostranjenog i sistematskog nako [sic] -- napada tokom
17 vremena obuhvaćenog optuženom [sic] -- optužnicom. Ne može da
18 dokaže da je takav napad postojao protiv civilnog
19 stanovništva i te -- tih 6 tačaka optužnice se mora odbaciti i
20 morate osloboditi optuženog svih optužbi.

21 MKSJ u predmetu Limaj je zaključio da nije bilo
22 rasprostranjenog ili sistematskog napada nad civilnim
23 stanovništvom. Dakle, treba ponoviti i to u kontekstu
24 razgovora o zločinima protiv čovečnosti. U paragrafima 210 i
25 217, konstatovano je da nije bilo rasprostranjenog ili

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 61

1 sistematskog napada protiv civilnog stanovništva, bez obzira
2 da li je u pitanju bilo srpsko ili albansko stanovništvo, nije
3 bilo političkog kursa da se targetiraju civili, a akcije su
4 bile povezane sa vojnim ciljevima. Dakle, pojedinačne otmice
5 su izvršili od -- odmetnuti elementi koji nisu delovali unutar
6 smernica političkog kursa i izvan kontrole OVK, zbog
7 ograničene efektivne kontrole.

8 Dakle, u pasusu 228, nije bilo političkog kursa da se
9 napadne civilno stanovništvo, međutim, postojala je ograničene
10 mere protiv onih koji su saradivali sa srpskim režimom,
11 povezano sa vojnim ciljevima, onako kao je utvrđeno ranije u
12 presudi. I dakle, kolaboracionisti sa srpskim režimom, to je
13 nešto što Tužilaštvo nije ni u jednom trenutku priznalo.

14 Dakle, priznaje se, da je bilo kolaboranata sa srpskim
15 režimom. Neće vas iznenaditi da čujete da je pitanje
16 *communiqué-a* OVK, već nešto o čemu je bilo sudskog spora pred
17 međunarodnim sudovima i tribunalima, koji su odbacili
18 prethodne napore Tužilaštva da pripišu krivične motive ka
19 [sic] -- u postupku izdavanja *communiqué-a*.

20 Na primer, na MKSJ-u, Veće je u predmetu Limaj,
21 zaključilo da je OVK izdavalo *communiqué-e* iz propagandnih
22 razloga i kako bi targetirali samo one za koje su smatrali ili
23 sumnjali da imaju veze sa srpskim režimom. Znači, izričito je
24 konstatovalo da je politika bila povezana sa vojnim ciljevima
25 OVK. To se nalazi u pasusima 216 i 217 presude u predmetu

1 Limaj.

2 U paragrafu 216, veće iz predmeta Limaj, se bavilo
3 pitanjem *communiqué*-a. Ja citiram, i to je naglašena,
4 naglašeni deo.

5 "Veće prihvata da su *communiqué* bili usmereni delimično
6 na propagandu. Takođe, posojala je politika OVK povezana sa
7 njihovim vojnim ciljevima da se targetiraju pojedinci za koje
8 se smatralo da saraduju sa sprpskim snagama. Međutim, određeni
9 broj civila, kosovskih Albanaca, jesu bili oteți iz drugih
10 razoga, kao što je lična osveta, međutim, OVK nije imala ni
11 resurse ni kovanu strukturu da adekvantno kontroliše
12 sprovođenje ovog političkog kursa i njegove snage u to vreme
13 nisu to mogle da rade, a Veće prihvata da pojedine otmice iz
14 razloga koji nemaju veze sa kolaboracionistima jesu vršili
15 odmetnuti elementi OVK."

16 Dakle, i takođe, hoću da kažem da je Tužilaštvo juče
17 iznelo da nakon što je sukob prošao, optuženi je pokušao da
18 opravda *communiqué*-a kao propagandu i juče vam je rečeno da je
19 to očigledno pogrešno i netačno. Kao što se vidi na ovom
20 slajdu, Tužilaštvo ne iznosi argument da su -- da, da to što
21 su optuženi izjavili je očigledno lažno. Oni iznose argument
22 da je MKSJ pogrešio i traže da vi donesete potpuno suprotnu
23 odluku.

24 Nećete čuti nikakve nove dovoljno bitne dokaze od
25 Tužilaštva na ovom suđenju, koje bi vas navelo do drugačijeg

1 zaključka od onog u predmetu Limaj.

2 Slajd 107.

3 Dakle, presuda u predmetu Limaj iz 2012., je odbacila
4 tvrdnje Tužilaštva o UZP-u da se ciljaju kolaboracionisti.
5 Nije bilo rasprostranjeno od napada protiv civilnog stanovnika
6 [sic]. Nije bilo plana da se konsoliduje ukupna kontrola OVK
7 nad operativnom zonom Dukadžin putem zlostavljanja civila.
8 Dakle, žrtve su bile ciljane iz razloga koji se tiču njih
9 lično.

10 Slajd 108.

11 Kako bi zaobišli konstatacije i zaključke MKSJ-a i kako
12 bi pokušali na silu da proguraju svoju tezu, Tužilaštvo u ovom
13 predmetu je pokušalo da redefiniše obeležja krivičnog --
14 zločina protiv čovečnosti. Dakle, umesto da navode da je došlo
15 do rasprostranjenog i sistematskog napada na civilno
16 stanovništvo, oni tvde da je došlo do rasprostranjenog i
17 sistematskog napada protiv civilnog stanovništva protivnika.
18 Dakle, ovaj pristup marginalizuje međunarodno humanitarno
19 pravo i može imati nepredviđene posledice u budućim
20 predmetima.

21 Veće u Limaju je zaključilo, da je broj žrtava krivičnih
22 dela relativno mali, kad se poredi sa ukupnim stanovništvom.
23 Prema tome, Veće nije moglo da zaključi da je civilno
24 stanovništvo kao takvo bilo meta napada.

25 Ovde Tužilaštvo pokušava da poveća ukupni broj žrtava, a

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 64

1 istovremeno smanji definiciju civilnog stanovništva. Dakle,
2 povećavanje vrednosti broja, a smanjujući zajednički
3 denominator, je nešto što oni pokušavaju da kažu da se
4 targetirao manji deo civilnog stanovništva. Međutim,
5 Tužilaštvo ne navodi nikakve pravne izvore za ovaj novopečeni
6 pokušaj da se redefiniše i za 'civilno stanovništvo', i na taj
7 način smanji zajednički denominator.

8 Isto tako, dokazi će pokazati da Tužilaštvo u ovom
9 predmetu neće moći bitno da poveća ni broj o kome se govori.
10 Broj žrtava u predmetu Limaj, koji su navodno kidnapovani od
11 strane OVK, je bio 140, i taj broj se nalazi u stavu 209
12 presude u predmetu Limaj. Međutim, u ovom predmetu, Tužilaštvo
13 tvrdi da se radi o 440. Znači, najvećem mogućem broju. Taj
14 broj ne utiče na zaključke veća iz predmeta Limaj i da nije
15 došlo do napada protiv civilnog stanovništva.

16 I na kraju, samo da napomenem da ta novotarija koje
17 Tužilaštvo ovde pokušava da plasira. Komandant iz zona u
18 predmetu Limaj i Haradinaj su delimično oslobođeni na osnovu
19 toga što nije bilo UZP-a u njihovim zonama, niti zločina
20 protiv čovečnosti u njihovim zonama. Međutim, Tužilaštvo sada
21 tereti navodne starešine, među tim oslobođenim komandantima
22 zona za učešće u UZP-u, a to su isti oni koji su ranije
23 oslobođeni.

24 Dakle, mi tvrdimo da terećenje navodnih starešina za
25 radnje njihovih potčinjenih, koji su već bili oslobođeni za te

1 radnje nešto -- je nešto što ne može biti ispravno. Kako su
2 optuženi mogli da vrše UZP putem komandanata zona koji su već
3 oslobođeni tih optužbi, je nešto što Tužilaštvo nije
4 objasnilo.

5 Slajd 109.

6 Ponovo, OVK nije imao politiku da targetira protivnike.

7 Slajd 110

8 "Dakle dokazi to ne utvrđuju."

9 Dakle, slajd 111.

10 Već sam vam pokazao da je Veće u predmetu Limaj,
11 konstatovalo da bilo koja zlostavljanja od strane snaga OVK su
12 bila izvan političkog kursa OVK. OVK nije imalo resurse niti
13 komandnu strukturu da adekvatno kontroliše svoje snage, to je
14 paragraf 216 iz presude u predmetu Limaj.

15 I samo da dodam da to što je OVK koristio snage koje
16 nužno nije mogao efektivno da kontroliše, bilo pravno
17 opravdano iz brojnih razloga uključujući i pitanja koja je
18 Odbrana Thaçija već navela i predočila sudu, uključujući vojnu
19 nužnost i samoodbranu protiv srpske vojne kampanje i krivičnih
20 dela o kojima je g. Kehoe već govorio.

21 112.

22 Dakle, Tužilaštvo sada mora da kaže, da svaka međunarodna
23 institucija koja je razmatrala ova pitanja tokom poslednje 24
24 godine, je pogrešila u svakom bitnom aspektu, bez obzira na
25 konstatacije MKSJ-a i g. Williamsona, Tužilaštvo sada tvrdi da

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 66

1 se OVK bavila rasprostranjenim sistematskim napadima protiv
2 civilnog stanovništva protivnika i da je oružani sukob
3 postojao i nakon juna 1999. do septembra 1999. godine.

4 24 [kao što je prevedeno] godine posle činjenice,
5 Tužilaštvo hoće da kaže da je MKSJ bio pogreš -- doneo do
6 pogrešne -- došao do pogrešnog zaključka kao i Tužilac g.
7 Williams, Tužilac SIRG-a. Dakle, oni će morati da vam dokažu
8 da su MKSJ i g. Williamson pogrešili u svom rezonovanju, ili
9 da je Tužilaštvo našlo nove jako bitne dokaze koje tada nisu
10 bile na raspolaganju, ni MKSJ-u, ni g. Williamsu [kao što je
11 prevedeno]. Dakle, ovo je ogroman teret dokazivanja za
12 Tužilaštvo.

13 Tužilaštvo je juče prihvatilo, da ima problem koji se
14 može opisati kao MKSJ problem u ovom predmetu. Oni su pokušali
15 da izbegnu taj problem, tako što su naveli dva privatna
16 argumenta. Rečeno vam je da treba da zaboravite na zaključke
17 MKSJ-a, zato što je Tužilaštvo reklo, da "ni jedan prethodni
18 Sud nije razmatrao ulogu i odgovornost ključnih članova
19 Glavnog štaba, na način na koji to ovaj Panel treba da uradi."

20 Dakle, to pogreš -- zavodi na pogrešan trag, jer kako što
21 sam vam pokazao, Veće u Limaju, jeste zaključilo da OVK nije
22 imalo komandnu strukturu da kontroliše izvršenje političkog
23 kursa, nisu imali moć da hapse kolaborante, da bi ostvarili
24 vojne ciljeve.

25 Drugo, što se tiče toga da ćete vi biti prvi Panel koji

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 67

1 će ocenjivati odgovornost Glavnog štaba, oni nisu odgovorili
2 na sledeće pitanje, zašto ste vi prvi Sudski panel koji
3 razmatra to pitanje. Pa, zato što, ni jedan raniji Tužilac
4 nije smatrao da postoje dovoljni dokazi da se podigne
5 optužnica protiv bilo koga ko je bio Član Glavnog štaba, za
6 zločine koji su počinjeni 1998. i 1999. Oni su razmotrili
7 dokaze i zaključili da nema dovoljno dokaza za podizanje
8 optužnice.

9 Petnaest godina kasnije, Tužilaštvo je podiglo optužnicu
10 na osnovu, u suštini potpuno istih dokaza. Tužilaštvo sada
11 pokušava da napravi razliku između ovog predmeta i predmeta
12 MKSJ-a.

13 Oslanjajući se na dokumente koji su zaplenjeni od g.
14 Selimija i g. Krasniqija, ali Tužilaštvo nije imalo te dokaze
15 kada je podiglo optužnicu. Dakle, optužnica je podignuta, u
16 suštini na osnovu istih dokaza koje je imalo na raspolaganju
17 Tužilaštvo MKSJ-a, i smatali su da to nije dovoljno.
18 Tužilaštvo je juče takođe reklo da ni jedan Sud nije imao
19 kompletne dokaze na raspolaganju koje će imati ovaj Panel.

20 Dakle, koje je dokaze konkretno Tužilaštvo otkrilo, koji
21 su toliko bitni, da će vas navesti da preinačite zaključke sa
22 Suda na MKSJ-u i zaključke Žalbenog veća o kojima sam upravo
23 govorio. Tužilaštvo naravno nije konkretno navelo bilo kakve
24 dokaze od juče. Članovi Sudskog panela na kraju će vas pitati
25 da li je MKSJ i g. Williamson, da li su došli do pogrešnih

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 68

1 zaključaka, a u stvari, da li je Tužilaštvo pogrešilo kao
2 posledica svoje preterane želje da krivično goni ove optužene.
3 Sada ću govoriti o pouzdanosti i da li ima dovoljno dokaza
4 Tužilaštva. Mi nećemo koristiti uvodne reči da sada otkrijemo
5 sve greške u dokazima Tužilaštva, kao što ovo iskusno Sudsko
6 veće zna, postoji znatna sudska vrednost, ond. kada svedoci
7 prvi put bivaju podvrgnuti unakrsnom ispitivanju. Časni Sude,
8 budite uvereni da ćemo mi proizvesti, da ćemo mi izvesti puno
9 dokaza koji pokazuju da Tužilaštvo -- da svedoci Tužilaštva
10 nisu pouzdani. Za sada ćemo vam dati samo nekoliko primera, o
11 tome koliko je i koliko su istrage Tužilaštva bile nedovoljne.

12 Prvi primer je tzv. primer dvojice srpskih novinara. U
13 paragrafu 113 optužnice se kaže da su dva srpka novinara
14 uhapšena, da ih je uhapsio Hashim Thaçi i Limaj. Oni su
15 kasnije navodno tučeni i prećeno im je. I taj predmet je
16 privukao pažnju međunarodnih predstavnika, a i organizacije za
17 ljudska prava su davali izjave u vezi sa otmicom tih novinara.
18 Ovaj sledeći slajd ne treba pokazati javnosti.

19 Slajd 115.

20 Tužilaštvo je utvdilo da je bilo 2, 2 srpska novinara. Da
21 za trenutak zapostavimo to da tvrdnja da je g. Hashim Thaçi
22 imao bilo kakve veze sa ovom dvojicom, a to g. Thaçi energično
23 negira. Tužilaštvo treba -- je trebalo da proveri status te
24 dvojice ljudi i da potvrdi da su oni zaista bili novinari, a
25 ne c -- i civili i da li je Tužilaštvo to uradilo.

1 Osoba koju ću sada -- za koju ću koristiti reč, Svedok
2 Tužilaštva 1, u stvari nije bio novinar. On je -- srpski
3 rukovodioci su sumnjali da je on ratni zločinac, srpski ratni
4 zločinac u ratu u Hrvatskoj i borac u ratu u bosni. Dokazi će
5 takođe [sic] pokazati da, je taj novinar Tužilaštva br. 1,
6 pozirao kao, on se pretvarao da je foto novinar, koristio je
7 propusnice novinarske, a u stvari je bio radikalni
8 nacionalista i borba, i uh [sic] -- srpskom i u hrvatskom
9 ratu.

10 Ono što vidite na ekranu pred sobom, je dokument službe
11 bezbednosti iz 1991. - 1995., koje je izdala tzv. Republika
12 Srpska Krajina o tome, o ovim novinarima. U tom dokumentu se
13 kaže, da se ovaj čovek predstavlja kao novinar, i da ima i
14 propusnicu novinarsku.

15 Međutim, on je izrazio svoju želju da pristupi jedinicam
16 [sic] -- i zatim četirama [sic] --

17 "Grupa dobrovoljaca se okupila oko Dobrači -- oko
18 Dobrečiće i ubrzo su dobili reputaciju da su kriminalci koji
19 zloupotrebljavaju učešće u borbi i vrše pljačke i često
20 ubistva."

21 "Ubaj [sic] -- ubistva i kriminalne aktivnosti koje su
22 zbog krivič -- zbog kriminalne aktiv [sic] -- delovanja i
23 ubistva koja su izvršili naročito u kraju škabrnje, gde su
24 ubili desetine civila, odlučeno je da ova jedinica treba da se
25 ukine."

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 70

1 Da samo kažem za one koji ne znaju, da je pominjanje tog
2 ubistva civila u Škabrnje nešto što -- jedno od najgorih
3 zverstava u hrvatskom ratu, za koje je na kraju Milan Martić
4 bio osuđen, zbog učešća u UZP-u pred MKSJ-om. Dakle, ovaj
5 novinar Tužilaštva br. 1., je čovek koji nije novinar i koji
6 je bio direktni izvršilac tih zločina. A, takođe se desilo to,
7 da je on u oktobru 1998. bio na Kosovu i izdavao se za
8 novinare.

9 Ono što je važno u tom dokumentu, je da je to dokument iz
10 arhiva MKSJ-a i to je bilo tamo korišćeno kao dokaz
11 Tužilaštva, da bi se osudio Milan Martić i ja ću sada da se --
12 ja ću se kasnije vratiti na to. U ovom izveštaju, mi smo
13 takođe dobili iz arhive MKSJ, da ovu izjavu svedoka -- i --
14 odn. svedoka koji je bio jedan obaveštajni analitičar MKSJ,
15 čije ime vidite pred sobom.

16 Tu -- MKSJ obaveštajni analitičar, je svedočio da je
17 novinar bio tvrdokorni 'četnik', i rekao da su njegove
18 obaveštajne aktivnosti, nisu bile ograničene na rat u
19 Hrvatskoj, već je da se ponovo pojavio u tom regionu u martu
20 1999. i pokušavao da organizuje dostavu oružja Srbima u Bosni.
21 Članovi -- uvaženo Veće Tužilaštva je, kao i vi, prvi put
22 saznalo danas ovog jutra, ko su bili -- ko je bio novinar
23 Tužilaštva br. 1, stvarno, do ovog trenutka Tužilaštvo nije
24 znalo da je jedan od tzv. dva srpska novinara bio osumnjičeni
25 ratni zločinac i borac u hrvatskim i bosanskim ratovima.

1 Znamo to, zato što dokumenti koje sam vam upravo pokazao,
2 nisu dokumenti Tužilaštva, nisu dokumenti koje nam je
3 Tužilaštvo pokazalo i oni -- jer bi t [sic] -- oni morali biti
4 obelodanjeni nama, kao oslobađajući dokumenti, a to nije uči
5 [sic] -- da su ih imali u svom posedu. A, neznanje Tužilaštva,
6 o tome ko su ti ljudi, uznemirava, zato što je to primer kako
7 Tužilaštvo u ovom predmetu radi i kako nije izvršilo
8 najosnovnije provere o tome ko su njihovi svedoci.

9 Tužilaštvo nije očigledno njihovo ime uporedilo sa bazom
10 podataka MKSJ-a, da bi izvršili osnovnu istragu o tome ko su
11 ti ljudi. Mi smo međutim to učinili i možemo vam odmah reći da
12 ima i drugih imena, koja oni nikad nisu proverili, a neka su
13 čak pomenuta danas u uvodnoj reči Tužilaštva, odn. juče u
14 uvodnoj reči Tužilaštva.

15 Časni Sude, Tužilaštvo je dužno, ima teret dokazivanja ci
16 [sic] -- da je neko civil. Za svako lice, za koje su tvrdili
17 da je civilna žrtva zločina, koja se pominju u optužnici.
18 Slučaj srpskog novinara takozvanog, pokazuje da oni nisu ni
19 počeli sa istragom o tome ko su ti navodni -- te navodne
20 žrtve, a suđenje je već počelo.

21 Ovaj sledeći slajd može se prikazati javnosti.

22 Sada ćemo govoriti o navodima Tužilaštva u paragrafima 11
23 -- 111, i 112 optužnice. Otprilike 20. septembra, trinaest
24 parlamentaraca je zatočeno u Ćerezu. Oni su tada navodno
25 odvedeni u školu u Banjici, i tamo podvrgnuti "teškim batanima

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 72

1 [sic] -- batinama i psihološkom maltretiranju", a zatim, nakon
2 što su ti deleg -- ti članovi delegacije teško pretučeni,
3 navodno ih je ispitivao Hashim Thaçi među ostalima. Ta -- taj
4 navod, tu tvrdnju su Tužioci juče u svojoj uvodnoj reči
5 ponovili. A, kakva je istina?

6 Molim slajd 120.

7 Da li su ovi ljudi kao što se tvrdi bili teško pretučeni
8 i imali vidne rane? Odbrana će imati puno toga da kaže o
9 unakrsn [sic] -- tokom unakrsnog ispitivanja o svedocima, o
10 događajima u Ćirezju. Čućete svedočenja i zabrinutost za
11 bezbednost od ove delegacije. Ali već možemo sada pokazati
12 video ovih parlamentaraca, neposredno nakon što su pušteni,
13 možete sami da se uverite da li su oni bili teško pretučeni i
14 imali vidljive ozlede.

15 Kao što je to ustvrdilo Tužilaštvo, takođe možete čuti i
16 njihove izjave iz onog vremena o tome, da li su bili
17 maltretirani dok su bili pritvoreni.

18 Molim sledeći slajd.

19 Video koji ćemo vam pokazati je iz -- je iz jedne emisije
20 koja je objavljena na televiziji 20. oktobra 2020. na kojoj se
21 vidi konferencija za štampu sa parlamentarcima, održana 23.
22 septembra 1998.

23 [Video snimak]

24 PREVODILAC: [Prevod] "A to je razlog zašto vidite ovaj
25 datum 21. oktobar na videu, no ono što je bitno je, ono što

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 73

1 sada vidimo, a to je da je intervju vođen 23. septembra 1998.
2 Pošto je pomenut Perat, vidimo na ovoj konferenciji koji je
3 održao Gjergj Dedaj, po povratku iz posete Drenici koje, o
4 kojoj je mnogo bilo reči i za koje mislim da će biti još reči.
5 Da vidimo taj materijal, a onda ćemo se vratiti u studio da
6 saslušamo priču g. Dedaja o tome šta se dogodilo.

7 "Gjergj Dedaj: Kada smo sitgli u Ćirez, nako što smo
8 putovali -- išli neki putem kroz nekoliko sela i nako što smo
9 se zaustavili nekoliko puta na kontrolnim punktovima Srba, a
10 ponekad smo bili zadržani sat -- i sat i po. Jedna jedinica
11 tajne policije je stigla, kao što su rekli jedinica
12 Oslobodilačke vojske Kosova, koja htela da zna ko je bio
13 organizator -- ko je bio vođa grupe i ko su bila lica. Mi smo
14 rekli da smo mi 13 učesnika iz Prištine, članovi delegacije
15 uključujući i novinare [ispravka prevodioca] 30. Članova
16 delegacija.

17 Oni su uglavnom hteli da znaju i da obave -- hteli su da
18 znaju o političkim aktivnostima svakog od nas, čime se bavimo,
19 a ja, kao zamenik šefa parlamenta i kao vođa kosovske
20 oslobodilačke vojske, dakle šta mi imamo o tome da kažemo --
21 metod. Nas su zaustavili, bili smo pritvoreni. Ja lič [sic] --
22 meni lično, to je bilo potpuno nerazumljivo, nepotrebno jer
23 nismo znali -- jer nismo bili nepoznati ljudi u javnosti. Naša
24 aktivnost je bila potpuno legalna, mi smo uvek tome davali
25 prioritet.

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 74

1 Juče, nakon nekoliko teških ofazniva koje su započele,
2 započele, Drenica je bila pod punom opsadom, mogu da kažem
3 gvozdenom opsadom u Ćirezu i u našem, našim putem do Ćireza,
4 mi smo videli gde ljudi idu naokolo trče u raznim pravcima,
5 pitaju jedni druge šta se dešava, gde idemo. To je bila
6 situacija gde su ljudi na raskrsnicama stajali pitajući se
7 kuda da idu dalje i situacija koju ne mogu opisati, ove
8 brutalne srpske ofazive i oni su bili jako zabrinuti.

9 Na sastanku -- na jednom sastanku smo -- koji je održan
10 48 sati kasnije, mi smo obavestili su nas da nakon što su nas
11 zadržali 48 sati, obavestili su nas da smo slobodni i da je
12 prva namera bila da znaju zašto smo -- zašto nismo najavili
13 svoju posetu, što smatram da nije ni potrebno bilo, jer to
14 nikad nismo radili, nije nam bilo prećeno u pravom smislu reči
15 pretnja, po mom mišljenju, to je bilo samo jedno nepotrebno
16 zaustavljanje bez ikakvog smisla, nije bilo razloga za to. Mi
17 smo bili javne ličnosti, mi smo bili ljudi -- koje je javnost
18 znala i uvek znala za naš rad, naše aktivnosti, prema tome,
19 nismo tamo išli ni u kakve propagandne svhe, bilo političke
20 ili partijske, ili protiv OVK, ili za OVK, prema tome, kao što
21 sam rekao na početku, naša misija je bila humanitarna

22 A, snage jedinica koje smo sreli su se ponašali korektno,
23 dok su bili s nama, a druge strane, koje su bile bliske
24 predsedniku Ibrahimu [kao što je prevedeno] -- kao nama koji
25 smo iz drugih stranaka bliski predsedniku Ibrahimu Rugovi, ja

1 smatram, da sve političke partije treba da poštuju predsednika
2 Rugova [kao što je prevedeno], predsednika Republike Kosovo,
3 koje je pobedio na izborima u narodu Kosova.

4 Ja nisam svestan da je bilo bilo kakvih svađa ili
5 nesporazuma među njima, ali mogu reći javno, u ime svih
6 učesnika ovde, da ništa nije bilo rečeno protiv OVK." Dakle --

7 G MIŠETIĆ: [Prevod] Dakle, očigledno je da se ovi
8 parlamentarci su protestovali što su bili zadržani, međutim,
9 isto tako kažu, da im ni na koji način ništa nije činjeno
10 našao, naprotiv, kažu da su se ponašali korektno i suprotno
11 tvrdnji u optužnici.

12 Kao što smo čuli od tužilaca juče, ovi parlamentarci nisu
13 imali nikakve vidljive ozlede.

14 Za sada ćemo ostati na tome, kada je reč o ovim
15 događajima u Ćirazu, ali mnogo ćemo se više time pozabaviti u
16 toku unakrsnog ispitivanja svedoka Tužilaštva.

17 Molim da sada vidimo sledeći slajd.

18 Na kraju ćemo reći nešto o tvrdnjama u vezi sa g.
19 Thačijem, u vezi sa dvojicom svedo -- žrtava koje su nestale u
20 Drenovcu. Dvojica -- Tužilaštvo tvrdi, da je u junu 1998. dva
21 protivnika bilo uhapšeno, ispitivano i u jednom slučaju teško
22 pretučeno, da su to učinili pripadnici, odn. članovi UZP-a, i
23 kori -- koji su koristili svoje poči [sic] -- pre -- počinjene
24 kao sredstva u sedištu Drenovca, i da su ih odveli u pravcu
25 Glavnog štaba OVK, da su ih odveli Hashim Taçi, Kadri Veseli

1 lično, a da je bio prisutan i Rexhep Selimi i da oni više
2 nikad nisu viđani živi. Iz dokaza -- dakle o --

3 Tužilaštvo nema nikakvih uverljivih dokaza o tome.

4 [BRISANO]

5 [BRISANO]

6 [BRISANO]

7 [BRISANO]

8 [BRISANO]

9 [BRISANO]

10 [BRISANO]

11 [BRISANO]

12 [BRISANO]

13 Dakle, želimo da naglasimo sledeće: svi pojedinci, koji
14 su izmislili ove optužbe, imali su jasne motive da to čine, i
15 to će biti -- poslati jasno već vrlo rano, kada bude počelo
16 suđenje.

17 Ne možemo sada više reći, jer želimo da naše unakrsno
18 ispitivanje bude -- ima većeg efekta, ali budite uvereni, da
19 ćemo imati puno toga da kažemo o tome, vrlo skoro.

20 Molim da vidimo sledeći slajd.

21 Zahvaljujem sudskom veću na pažnji i sada ću dati svoju -
22 - sada ću dati reč g. Kehoeu, koji će reći nekoliko zaključnih
23 napomena.

24 Časni Sude, dopustite mi da ustupim reč g. Kehoeu.

25 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Izvolite.

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Taçi (Javna sednica)

Strana 77

1 G. KEHOE: [Prevod] Hvala, Časni Sude, ja ću biti kratak.
2 Samo u zaključku, pre nego što predsednik Taçi kaže
3 nekoliko reči.

4 Hteli bismo samo da se osvrnemo na nekoliko pitanja o
5 kojima smo govorili danas. U osnovi Tužilaštvo traži od ovog
6 Tribunala da zaključi van razumne sumnje, da je postojala
7 masovna zavera, koju su organizovali četvorica optuženih, i da
8 je jedino opravdanje koje bi se logično moglo izvući, da je to
9 -- da je to jedini mogući zaključak, zbo [sic] -- za na [sic]
10 -- o nasilju koje se događalo u tom periodu. To je
11 simplistički i potpuno netačno.

12 Nasilje koje se javilo je u stvari nasilje koje je
13 nastalo u jednom haotičnom ratu, koje -- ono je bilo
14 lokalizovano i izraslo je iz temelja, jer su ljudi branili
15 svoja sela i gradove. Kosovski Albanci su se borili za svoje
16 živote.

17 Kada je reč o komandi i kontroli, Tužilaštvo tvrdi da je
18 postojala vertikalna linija komandovanja između OVK i da su
19 oni vrlo čvrsto se držali toga, međutim, to uopšte nije bio
20 slučaj, nije postojala nikakva efik [sic] -- efektivna komanda
21 i upravljanje i nije potrebno da govorimo o bilo čemu drugom,
22 već o samo jednom incidentu gde se radi o -- des [sic] -- koji
23 smo pomenuli, gde su zonski komandanti smenili generalnog
24 komandanta -- generalnog zapovednika OVK, bez konsultacije sa
25 g. Taçijem ili bilo kim drugim.

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 78

1 Osim toga, nema nikakvih naznaka od Tužilaštva, da su oni
2 uključivali ono što se dešavalo na terenu. To je bio rat, to
3 je bio rat protiv jednog -- od najvećih vojski i najvoćnijih
4 vojski u evropi, Jugoslovenske vojske, a nema nikakvih naznaka
5 niti objašnjenja o razgovorima koje smo čuli od Tužilaštva o
6 tome zbog čega o -- napadima Jugoslovenske armije i vojne
7 policije 1998. i 1999.

8 Ono što ćemo videti, je da su praktično brigade
9 desetkovane u svim zonama Kosova.

10 Hashim Thaçi je bio član političke direkcije. On nije
11 imao kontrolu ni nad trupama, niti nad zatvorskim objektima.
12 Oni su se nalazili na lokacijama raštrkanim širom Kosova.

13 Osim toga, svako nasilje bi ugrozilo reputaciju Hashima
14 Thaçija u međunarodnoj zajednici, posebno pošto mu je
15 konkretno bilo rečeno da ne treba izvoditi napade na civilno
16 stanovništvo. Svaki takav napad bio bi suprotan njegovim
17 ličnim interesima.

18 Ukratko, Časni Sude, suprotno tvrdnjama i stavu
19 Tužilaštva, Hashim Thaçi nije bio čovek koji je hteo da
20 preuzme kontrolu nad Kosovom. Ono što se pokazalo u nizu
21 prilika uključujući i ove video snimke koje je g. Mišetić
22 puštao u toku svog izlaganja, jeste da je on pokušavao da
23 ostvari jedno mirno multietničko društvo u kome će se sve
24 zajednice pomiriti, da je u isto vreme pokušavao da
25 demilitarizuje OVK i formira policijsku službu. To su neke od

1 činjenica koje ćemo mi izvesti kao dokaze, ali čak i te
2 činjenice govore protiv svih stavova koje je iznelo
3 Tužilaštvo. Naime, da je moj branjenik g. Thaçi bio učesnik u
4 nekakvom udruženom zločinačkom poduhvatu da se preuzme
5 kontrola nad Kosovom. To nije bio slučaj.

6 Časni Sude, hvala vam na pažnji. Nećemo imati priliku da
7 vam se ovako direktno objavimo [sic] sve do kraja ovog
8 suđenja, koje očekujemo sa nestrpljenjem. U tom trenutku ćemo
9 tražiti od vas da donesete presudu da predsednik Thaçi nije
10 kriv, jer smo uvereni da dokazi koje ćemo izvesti na ovom
11 suđenju, čak i oni koje izvede Tužilaštvo i one koje ćemo
12 izvesti mi, će, na adekvatan način u potpunosti podržati stav
13 i ocenu da on nije kriv.

14 G. Predsedavajući, uz vaše dopuštenje, sada bismo dali --
15 zamolili Sud da se da reč vašem branjeniku za kratki komentar
16 i bili bismo vam zahvalni ako nam to odobrite.

17 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Koliko mislite da
18 će to trajati?

19 G. KEHOE: [Prevod] Možda pet minuta, eventualno do 7, ali
20 neće biti duže od toga.

21 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] G. Thaçi,
22 izvolite, možete da ustanete, ukoliko se dovoljno udobno
23 osećate ako stojite.

24 Imate pravo da date izjavu bez zakletve. Odobravamo vam
25 to ovog puta i molimo vas da se ograničite u svom izlaganju na

1 pet minuta.

2 OPTUŽENI THACI: [Prevod] Hvala vam na prilici da vam se
3 obratim.

4 Dragi g. Predsedavajući Sudija Smith, Sudija Mettraux,
5 Barhe i Gaynor. Sada ću vam se kratko obratiti.

6 Danas se zajedno otiskujemo na jedno putovanje. Putovanje
7 ka istini i pravdi. Istina i pravda su načela koja su mi
8 draga. Ona su temelj svih demokratija i osnov mira.

9 Iskoristiću ovu priliku da kažem, da osećam tugu i bol,
10 zbog svih žrtava ovog strašnog rata, bez obzira na njihovu
11 nacionalnost, veroispovest, ili politička gledišta. Nema
12 pravde za žrtve kada se progone nevini. Jedna nepravda ne može
13 da se -- ispraviti i popraviti drugom.

14 Ja nisam kriv ni za jednu od optužbi kojima me terete,
15 međutim, spreman sam da se suočim sa ovim novim izazovom i da
16 postignem uspeh radi svoje porodice, svog naroda i svoje
17 zemlje. Naš put do slobode, bio je dug i težak.

18 Bio sam student u Švajcarskoj politička izbeglica, kada
19 je familija Jashari masakrirana u martu 1998. godine. Kao i
20 mnogi drugi Albanci u dijaspori, ja sam se vratio da bih
21 pomogao svojoj zemlji i priključio sam se pokretu otpora za
22 slobodu Kosova. Svako bi na našem mestu isto postupio, kada
23 nam je bila uskraćena sloboda.

24 OVK su činili obični ljudi, dobrovoljci koji su
25 pokušavali da odbrane svoje domove, porodice, kuće i

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 81

1 zajednice. Oni su se borili, a mnogi od njih su umrli hrabrom
2 smrću. To je bila cena koju je trebalo platiti da bi se
3 ostvarila sloboda. Hiljade ljudi izgubilo je svoje najmilije u
4 brojnim masakrima koje su počinile srpske snage. Naši
5 protivnici bili su srpska vojska, policija i paravojne snage,
6 koji su bili okoreli borci zbog svog iskustva na ratištima u
7 Bosni.

8 Dragi učesnici u postupku, dragi članovi sudskog panela i
9 mirni oružani otpor imali su isti cilj, da se stekne sloboda
10 državnosti, demokratija na Kosovu. Bez svenarodnog otpora,
11 danas ne bi bilo Kosova. Narod Kosova nije želeo rat. Oni su
12 želeli mir. Rat im je bio nametnut. Oni su učinili sve što bi
13 svaki slobodoljubivi narod uradio, da bi zaštitio svoje
14 porodice, svoju decu i svoju otadžbinu. Mi na Kosovu bili smo
15 na pravoj strani istorije.

16 Danas sam srećan što narod Kosova živi u slobodnom
17 nezavisnom Kosovu na osnovu jednakih prava i vladavine prava.
18 Priča Kosova je uspešna.

19 U toku ovog suđenja, vratićemo se natrag u vremenu na
20 događaje koji su se odigrali pre 25 godina. Molim sve one koji
21 slušaju i prate ovo, da su se sećanja na događaje od pre
22 četvrt veka, zamaglila. Stvarnost se pomešala sa mišljenjima,
23 određenim agendama, spekulacije se predstavljaju kao činjenice
24 i postale su činjenice. Emocije kao i političke reakcije svih
25 političkih aktera, ne treba tumačiti kao činjenice ovde, na

1 sudu, pred zakonom. To važi i za neke od publikacija i
2 mišljenja, objavljenih posle rata, gde ima preterivanja, ili
3 se neka mišljenja usvajaju da bi služila interesima brojnih
4 aktera u ratu.

5 Kao i svako demokratsko društvo, i naša zemlja je društvo
6 u kome svaki predstavnik zakona i lice koje učestvuje u
7 političkim procesima posle rata, je podložno ambicijama,
8 političkim interesima i nekim ličnim željama koje prevazilaze
9 istinu i realnost. Kada se priča priča o OVK i istoriji samog
10 Kosova, ljudi veruju u ono što žele da veruju da je istina.
11 Nažalost, imamo istorijsku i činjeničnu evidenciju iz tog
12 vremena. Moramo se vratiti na tu evidenciju, jer ona sadrži
13 istinu koju treba da otkrijemo.

14 Nažalost, u ovoj sudnici nećemo imati priliku da čujemo
15 svedočenje državnog sekretara Madeleine Albright, sekretara za
16 spoljnu politiku Robina Cooka, senatora Roberta Dolea,
17 ambasadora Richarda Hallbrookea, Adema Demaqija i drugih
18 lidera.

19 Oni bi svi svedočili u moju korist o onome šta sam
20 govorio i radio u tom važnom periodu kosovske istorije.

21 Drago mi je, što mnogi drugi slični njima su se sami
22 ponudili da svedoče o mojoj nevinosti.

23 Mi smo verovali u sebe i u svoju rešenost da osvojimo
24 slobodu, ali svi mi na Kosovu znali smo sve vreme da bez
25 pomoći međunarodne zajednice, a posebno Sjedinjenih država,

1 nećemo nikada biti slobodni, niti nezavisni.

2 Mi na Kosovu smo uvek podržavali pravdu i međunarodnu
3 pravdu, posebno međunarodnu pravdu.

4 Kada se pre trinaest godina izveštaj Dicka Martyja,
5 pojavio u naslovnim vestima međunarodnih medija, te dramatični
6 navodi o tome da smo OVK i ja lično trgovali organima, ja sam
7 odmah zatražio od međunarodne zajednice da sprovede nezavisnu
8 istragu o tome. Međunarodna zajednica me je obavestila da je
9 Specijalni Sud obaveštajna služba suštinskog značaja, da bi se
10 ti mračni navodi o trgovini organima, koji se pripisuju Kosovu
11 pobili. I porekli i odbacili.

12 Svetu je sada poznato, da nije bilo trgovine organima, da
13 tzv. 'Žuta kuća' nikada nije postojala. Sada znamo, da ni OVK,
14 ni ja, ni narod Kosova, nismo krivi za ono što nam se
15 pripisuje tim navodima. Istina je izgovorena, a taj tamni
16 oblak koji je bio nadvijen nad Kosovom, sada je razvejan.
17 Dakle, žrtva je bila vredna onoga što se postiglo.

18 Očekujem da ću biti oslobođen i svih preostalih optužbi
19 koje mi se stavljaju na teret i da će to biti zaključak ovog
20 suđenja.

21 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] G. Thaçi, vreme je
22 da privedete kraju.

23 OPTUŽENI THACI: [Prevod]

24 Ovo je već četvrti sud, na kome međunarodna zajednica
25 sudi za iste optužbe posle MKSJ-a, UNMIK-a i EULEX-a. Sa mnom

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Thaçi (Javna sednica)

Strana 84

1 su obavljani razgovori u svojstvu svedoka i osumnjičenog. To
2 su činili predstavnici svih međunarodnih pravosudnih
3 mehanizama. Ja sam uvek sarađivao sa predstavnicima
4 međunarodne pravde, u interesu pravde i svi ti postupci bili
5 su uvek potpuno transparentni u Prištini i u Hagu. Sve drugo
6 nije tačno. Niko ne može iznova da napiše istoriju.

7 To je cena slobode. Ja se nadam, i potpuno sam uveren, da
8 će ovaj postupak biti fer, transparentan i ekspeditivan.

9 Hvala vam na pažnji.

10 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Hvala, g. Thaçi.

11 Mislim da umesto da sada damo reč g. Emmersonu, da je
12 bolje da napravimo pauzu za ručak, pa da vam onda damo priliku
13 da počnete svoje izlaganje.

14 Što se tiče Selimijeve Odbrane, da vidimo kao stoje
15 stvari. Mislim da će g. Emmersonu trebati oko 45 minuta. Da li
16 ćete vi moći da počnete sa svojom uvodnom reči već danas?

17 G. YOUNG: [Prevod] Časni Sude, ja ću dati priliku mom
18 kolegi g. Robertsu da vam se obrati.

19 G. ROBERTS: [Prevod]

20 Časni Sude, ja sam i te kako voljan da počnem danas
21 popodne ako je to neophodno, ali bih radije želeo u celosti da
22 iznesem svoju uvodnu reč.

23 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Da li će vam
24 trebati jedan sat?

25 G. ROBERTS: [Prevod] Jedan sat i deset minuta za

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Veseli (Javna sednica)

Strana 85

1 obraćanje g. Selimija. Moj govor će trajati 45 do 50 minuta, a
2 g. Selimiju 10 do 15 minuta.

3 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] G. Emerson, da li
4 vi očekujete da će vam trebati 45 minuta još uvek?

5 G. ROBERTS: [Prevod] Nešto manje, rekao bih.

6 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Aha, dobro u redu.

7 Onda ćemo sada napraviti pauzu do 14:00h, do 14:00h sata.

8 Molim sve da se vrate u sudnicu u 14:00h, a onda ćemo početi

9 sa izlaganjem g. Emmersona i dalje nastaviti sa radom. Hvala.

10 --- Pauza za ručak u 12:25h

11 --- Nastavak sa radom u 14:00h

12 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Mi ćemo sada čuti
13 uvodnu reč od Odbrane g. Veselija.

14 G. Emerson, izvolite.

15 G. EMMERSON: [Prevod]

16 Časni Sude, ja ću moje izlaganje ograničiti na pominjanje
17 nekih ključnih pitanja, kojim bi mi želeli da se vi pozavadite
18 [sic] -- pozabavite, onako kako se dokazi budu odvijali.

19 Prvo, 25 godina nakon traume, pokolja i svih stvari koje
20 je doveo -- do kojih je doveo sukob na Kosovu i srpske
21 kampanje etničkog čišćenja, Kosovo je i dalje zemlje koja vrvi
22 od tračeva, kada se nagađanja prikazuju kao činjenice, sa
23 glasinama, kontraglasinama sa sporovima čak i sa krvnom
24 osnovom [sic] -- osvetom. Elementi ove kulture su postojale
25 već vekovima i donekle i dalje postoje.

1 Nije iznenađujuće dakle da je rat od 1998. godine, doveo
2 do pojave jako puno mitova tokom poslenjih 25 [kao što je
3 prevedeno] godina i u svom obraćanju predsednik Tači je
4 spomenuo i priču, tj mit o trgovini organima. Dakle, to je
5 samo jedna od priča koja je možda iz nekih zlih namera stekla
6 dosta publiciteta, da nije utemeljena u činjenicama.

7 Istorija rata, vrlo često pišu i prepisuju u memoarima,
8 novinarima i intervjuima, na način da to usmeravaju u -- prema
9 nasleđu i interesima različitih protagonista. Ali, takođe je
10 to tema pažljivog pravosudnog preispitivanja suđenja u Kosovu
11 i ovde u Hagu u [sic] ICTY.

12 I naravno, ne treba ni reći to, da nisu svi koji su
13 učestvovali u tim događajima pouzdano kompetentni istoričari.
14 Neki ljudi imaju tendenciju da preuveličavaju svoju ulogu i
15 važnost unutar OVK, često iz tekućih političkih interesa, a
16 drugi su pokušali da se distanciraju od događaja u kojima su
17 učestvovali, zato što znaju da su neke od njihovih radnji
18 veoma upitne i mogu se pojaviti pred nekim krivičnim sudom.

19 Dakle, sve ovo se dodatno komplikuje ratnom propagandom
20 koje su emitovale sve strane tokom sukoba. A, događaji kojima
21 ćete se vi baviti, su se dogodili pre skoro 25 godina i čak i
22 bez ikakve loše namere, sećanja mogu da se iskrive ili da se
23 ili da zbunjuju.

24 Uzevši sve to zajedno, ovi faktori očigledno
25 predstavljaju jednu izazovnu sredinu, koju je teško pouzdano

1 baviti se činjenicama. Dakle, da ponovim nešto što je već
2 poznato, a to glasi da je istina prva žrtva rata. Ali, u tom
3 kontekstu, ovo je opis koji je naročito prikladan kada budemo
4 mi izvodili svoje dokaze.

5 Dakle, vi ćete razmatrati jednu vrlo konfuznu sliku
6 haotičnog perioda u istoriji ove male zemlje i događaje koji
7 su okrenuli naopačke gotovo svake porodice na Kosovu. Glavni
8 izazov će naravno biti prosejavanje činjenica od glasina, i
9 odvajanje čvrstih dokaza od navoda koji kruže, a koji su
10 poprimili status činjenice.

11 Dakle, ja ću se pridržavati vaših smernica da se ne
12 ponavlja ono što je već rečeno u našem pretpretresnom podnesku
13 u ime g. Veselija. Ali, vi već znate, da je, da Odbrana u
14 suštini osporava tvrdnju Tužilaštva da je OVK od samog početka
15 bila organizacija kojom su upravljali odozgo nadole, koju je
16 vodio i 'mikro-upravljao' njome glavni štab.

17 Mnogo Svedoka na prethodnim suđenjima na MICT-u je
18 opisalo strukturu koja je vladala unutar OVK, kao u suštini
19 horizontalnu strukturu, a ne vertikalnu, gde su komandanti
20 zona i komandanti lokalnih područja, imali jako visoko stepen
21 autonomije i efektivno sebe smatrali nezavisnim u operativnom
22 smislu. Jedni od drugih i od Glavnog štaba.

23 I zbog toga, opisati telo, a to je takođe i mišljenje
24 MKSJ-a, koje se nazivalo Glavni štab, kao Glavni štab u
25 konvencionalnom smislu je potpuno pogrešno.

1 Naravno, jedna gerilska vojska koja je na brzinu sklepana
2 u proleće 1998. i koju su sačinjavali gotovo isključivo slabo
3 naoružani i neobučeni albanski civili i u pokušaju da se OVK
4 prikaže kao organizovanija, ujedinjenija i efektivnija nego
5 što stvarno je -- to i bila. Dakle, sve strane su koristile
6 propagandu -- sve strane u sukobu.

7 Ali, materijali koji su vama dostupni, ne obuhvataju samo
8 presude iz raznih predmeta u MKSJ-u, koji se odnose na sukob
9 na Kosovu, već isto tako i transkripti svedočenja svedoka
10 Tužilaštva i Odbrane, ali prvenstveno svedoka Tužilaštva u tim
11 postupcima.

12 Da vam samo dam primer realnosti ili nečeg drugog kada je
13 u pitanju teza Tužilaštva o organizaciji kojom se rukovodi
14 odozgo na dole, je sledeći primer.

15 Pukovnik John Crosland, je bio britanski vojni ataše, u
16 britanskoj ambasadi u Beogradu. On je pozvan kao veštak
17 Tužilaštva, u suđenju Haradinaju. Pukovnik Crosland, je
18 svedočio da, u proleće 1998. godine, kada je počela ozbiljna
19 srpska ofanziva, OVK je brojao otprilike 30 do 40 aktivnih
20 pripadnika na Kosovu, koristeći ono što je on sasvim
21 zanimljivo opisao kao taktika 'pucaj i beži'. Pošto je sam bio
22 tada na Kosovu, a imao je pristup veoma kvalitetnim
23 obaveštajnim podacima, on je svedočio o posledicama srpskih
24 napada na uporišta OVK. u Prekazu i Glođanu tokom marta 1998.

25 On je opisao gomilanje srpskih snaga, u kojima su bile i

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Veseli (Javna sednica)

Strana 89

1 redovne srpske vojne snage, kao i paravojne formacije koje su
2 grunule na Kosovo. Opisao je kako je -- se vrlo brzo proširio
3 veliki talas straha po celoj zemlji i da su lokalne snage koje
4 su branile sela, koja su postojale mnogo pre rata, kako su
5 pokušale da se organizuju u neku vrstu koherentne odbrambene
6 linije, protiv nadirućih srpskih snaga. Oni su očekivali da će
7 se ponoviti etničko čišćenje koje se već dogodilo u Bosni i
8 koje bi eventualno doseglo stepen genocida.

9 Još jedan svedok koji je svedočio pred MKSJ-om je Bislim
10 Zyrapi. On je postao načelnik Glavnog štaba OVK, i on je
11 svedok, koga je Tužilaštvo -- na koga Tužilaštvo računa da
12 komentariše o brojnim tzv. dokumentima OVK, sa propisima koji
13 su vam pokazani juče.

14 I, kao što verovatno Tužilaštvo zna, g. Zyrapi je više
15 puta svedočio o tim dokumentima, ovde u Hagu, i rekao da ti
16 propisi zapravo nikada nisu ostvareni u praksi, već su samo
17 bili želja. Dakle, radilo se o radnoj verziji dokumenata koji
18 nisu imali nikakve veze sa onim što se stvarno dešavalo na
19 terenu.

20 Dakle, prema svedocima samog Tužilaštva, ti dokumenti su
21 sačinjeni, rekao je g. Zyrapi, u okviru plana da se
22 profesionalizuje OVK, krajem 1998. godine, kako bi te snage
23 pretvorili iz haotične gerilske snage, u jednu vojsku koja bi
24 bila sposobna da brani civilno stanovništvo od očekivane
25 dugačke vojne kampanje u kojoj bi bilo dosta obimnih pojava

1 etničkog čišćenja.

2 Naravno, tada niko u novembru 1998. godine, nije mogao da
3 predvidi da li će i kada će NATO snage doći do tačke kada bi
4 bili spremni i kada bi odlučili da intervenišu protiv Srbije,
5 kako bi sprečili još jedan genocid, kao onaj koji se dogodio u
6 Bosni.

7 Niko, osim možda Kadrija Veselija, zato što je to bila
8 njegova uloga da održava direktne veze sa obaveštajnim
9 osobljem, ne samo Albanije, već i određenih zemalja članica
10 NATO-a. One su naravno pratile ono što se dešava na Kosovu
11 veoma pažljivo i dakle, on je jedan ključni period tokom
12 sukoba, iz tog razloga proveo izvan Kosova, održavajući veze
13 na obaveštajnom nivou sa obaveštajnim službama tih državnih
14 agencija.

15 Vi znate iz pretpretresnog podneska Odbrane Veselijeve,
16 da kada razmatrate njegov predmet, oružani sukob se može
17 podeliti u tri posebne faze. Prva faza, je od proleća do
18 jeseni 1998., bila haotična faza tokom koje se nastojalo da se
19 naprave nekakve strukture na terenu, koje bi bile povezane
20 između zona i onih koja su branili sela, međutim, to su odmah
21 pregazile jako profesionalne srpske snage u svojoj kampanji,
22 koja je ciljala ne samo OVK, već čitavo civilno stanovništvo
23 koje im se našlo na putu. Sela su bila opkoljena,
24 bombardovala, a onda kada bi seljani dobili bezbedan koridor
25 da mogu da napuste selo, postojale su operacije čišćenja, kako

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Veseli (Javna sednica)

Strana 91

1 su ih nazivali, koje su vršile snage MUP-a na terenu, one bi
2 ulazili u sela, pucali bi na sve na šta bi naišli i palili
3 useve, pljačkali kuće, i često ih i palili. Dakle, to je bio
4 prvi period.

5 Dakle, vi ćete čuti, da tada nije bilo interne
6 obaveštajne funkcije, koja bi operisala na nivou Glavnog
7 štaba. To je bilo vreme tih ofanziva, kada su uništene čak i
8 lokalne organizacije ili čepovi lokalnih oranizacija na
9 terenu.

10 Drugi period je bio između jeseni 1998., druga polovina
11 novembra 1998. i leta 1999. G. Veseli, je tada bio postavljen
12 za načelnika obaveštajne službe. Dakle, na ovom sudu će biti
13 da odluči šta je to značilo u praktičnom smislu. Dakle, došlo
14 je do reorganizacije uloga i određene funkcije su bile
15 dodeljene određenim članovima Glavnog štaba i g. Veseli je bio
16 postavljen za načelnika za obaveštajne poslove.

17 I najbolje što se može učiniti da bi se saznala namera u
18 vezi tog postavljenja, je na osnovu onoga što se stvarno
19 desilo. Čim je g. Veseli postavljen za načelnika za
20 obaveštajne poslove, on je napustio Kosovo i bio je izvan
21 zemlje, sve do neposredno pre bombardovanja NATO-a 6 meseci
22 kasnije. kao što je objasnio, on se -- je održavao veze sa
23 međunarodnim obaveštajnim službama i agencijama.

24 Dakle, njegova funkcija je bila jasna.

25 Kao što je objasnio u pretpretresnom podnesku, on se

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Veseli (Javna sednica)

Strana 92

1 bavio povezivanjem ili održavanjem kontakata sa obaveštajnim
2 aparatom Albanije i određenih zemalja članica NATO-a.
3 očekujući dalji razvoj situacije. Njegova funkcija nije imala
4 nikakve veze sa internim obaveštajnim poslovima i nije imala
5 nikakve veze sa potragom za kolaboracionistima. Kao što sam
6 rekao, on se isključivo usredsredio na održavanje veza sa
7 međunarodnim obaveštajnim službama i zbog toga se nalazio
8 izvan Kosova, tokom perioda od 6 meseci od trenutka kada je
9 postavljen za načelnika, za obaveštajne poslove Glavnog štaba
10 i početka bombardovanja NATO-a u martu 1999.

11 Dakle, on nije kao što je Tužilaštvo reklo tada u tom
12 periodu bio u planinama Berisha, a to je bio jedan kritični
13 period tokom kojeg je on u stvari se bavio raznim poslovima
14 izvan Kosova i pružao ključni doprinos ratnim naporima.

15 Tužilaštvo vam je juče reklo, da su razgovarali sa
16 hiljadama ljudi na svim nivoima OVK, od jednostavnih boraca do
17 komandanata zona, pa čak i članova Glavnog štaba rekli su vam
18 koliko su opsežne bile njihove istrage unutar same OVK i kao i
19 istrage izvan OVK. Međutim, niko od ljudi koje pozivaju da po
20 -- da svedoči su ikada videli da Kadri Veseli du -- radi bilo
21 šta što bi na bilo kakav način bilo neprikladno.

22 Do prošle nedelje, nalazio se na spisku svedoka
23 Tužilaštva, nalazio se jedan svedok, mada je on preminuo, ali
24 je njegovo svedočenje bilo na papiru. Dakle, postojao je jedan
25 svedok Tužilaštva, koji je tvrdio da je jednom prilikom u

1 Kukešu, video g. Veselija koji je intervjuisao nekog
2 zatvorenika. I to ga odprilike postavlja u prostor gde su
3 izvršen -- optužbi koje je Tužilaštvo ovde iznelo.

4 Međutim, postalo je očigl -- bilo je očigledno od samog
5 početka, da je što se kasnije videlo iz njegovih kasnijih
6 izjava, da je taj svedok bio u potpunoj zabludi i on je to u
7 stvari i sam rekao, kada je identifikovao g. Veselija. A,
8 razlozi za to smo razloge za to smo izneli detaljno, u
9 pretpretresnom podnesku Odbrane, na para -- u paragrafu 53(e).

10 Prošle nedelje je Tužilaštvo obavestilo Odbranu, da sada
11 prihvata da je taj svedok zaista bio u zabludi, da je pogrešno
12 identifikovao g. Veselija, i da stoga Tužilaštvo više neće
13 izvoditi dokaze uvezi sa tim slučajem, a to ćete naći u
14 paragrafu 49 i 120 optužnice, te incidente. Dakle, to oni više
15 ne tvrde.

16 Tužilaštvo sada kaže, da je njihov stav, da nije potrebno
17 da se optužnica menja, koja će to odraziti, jer je to nešto o
18 čemu će oni na -- što će naravno Sudsko veće da razmisli da li
19 je to potrebno, ali bar pošto, pošto se ne radi o zasebnoj
20 tački optužnice, već o incidentu, pa Tužilaštvo misli da nije
21 potrebno da se menja optužnica.

22 Međutim, vi, Časni Sude, možete bar mentalno da izbrišete
23 te paragrafe optužnice, jer je Tužilaštvo nedvosmisleno
24 potvrdilo, da neće izvoditi nikakve dokaze u vezi sa tom
25 optužbom, da je to bila greška.

1   Ali, kada se taj dokaz ukloni i kada se ta optužba
2 ukloni, bukvalno ne postoji niko od hiljada svedoka koje je
3 Tužilaštvo intervjuisalo, ko tvrdi da je videlo Kadrija
4 Veselija da čini bilo šta što je čak približno neprimereno.
5 Nema ni jednog svedoka koji tvrdi da ga je video od prisutnog,
6 lično video bilo gde na bilo kom mestu gde su učinjena ova
7 krivična dela, da je on ikada odobrio ili podstrekavao bilo
8 koje krivično delo, da je ikada primio kao načelnik
9 obaveštajnog dela, da je ikada primio bilo kakav izveštaj o
10 nekom krivičnom delu koje je izvršeno, ili da je igrao bilo
11 kakvu ulogu u događajima koji su prethodili izvršenju tih
12 krivičnih dela.

13   I o tome nigde ne postoje dokazi, a nema niti ikakvih
14 dokaza o tome da je on -- da on nije preduzeo potrebne korake
15 s obzirom na svoj položaj, da vas spreči bilo koje --
16 izvršenje bilo kojih krivičnih dela ili da kazni počinioce.
17 Ništa od toga ne postoji.

18   To isto važi i za dokumentarne dokaze koje koristi
19 Tužilaštvo. Prosto ne postoje nikakvi dokumentarni dokazi,
20 koji imaju dokaznu snagu, a koji se odnose na g. Veselija. Sa
21 jednim izuzetkom, a ja ću nešto kasnije reći nešto o tome, ne
22 postoji ni jedan jedini dokument u celom izlaganju i celoj
23 teoriji Tužilaštva, koja nosi njegov potpis. Od tih uprkos
24 hiljada Svedoka koje je Tužilaštvo ispitalo odn. izvršilo
25 istragu, a postoji brojna količina, postoji mnogo materijala

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Veseli (Javna sednica)

Strana 95

1 koji su zaplenjeni i koje je Tužilaštvo imala kako od MKSJ-a i
2 EULEX-a sa suđenja tamo, a tako i sa drugih postupaka.

3 Ne postoji ni jedan jedini dokument koji nosi njegov
4 potpis. Nema nikakvih dokaza o tome da je on ikada napisao
5 bilo šta, a nema ni usmenih naloga da je ikada napisao neki
6 nalog ili pak usmeno izdao neki nalog, a nema ni dokaza o tome
7 da je on ikada primio bilo kakav izveštaj bilo pisani ili
8 usmeni od bilo koga u vezi sa tim.

9 Jedini izuzetak se odnosi na jedan sastanak od 30.
10 oktobra 1998. u Tirani, Albaniji. Dakle, to je ERN broj
11 061168. Vi ste ga videli već dva puta. Jednom kada je
12 Tužilaštvo imalo svoju uvodnu reč, a drugi put kada je g.
13 Kehoe davao svoju uvodnu reč. To je citirano, to je jedan
14 sastanak u Tirani, gde se radilo o objedinjavanju snaga FARK-
15 a, tj. vojne grupe koja je bila u vezi sa Bukoshijevom vladom
16 i LDK, to je sporazum da će oni pristupiti OVK, i da će od
17 tada biti jedna jedinstvena borbena snaga Kosova.

18 Dakle, to nije nikakav dokaz o tome da je postojala
19 politika progona. To su dokaz -- to je dokaz da je održan
20 sastanak i da je postignut dogovor između Bukoshijeve vlade,
21 koja je bila u -- izgnanstvu, da se te dve snage treba da
22 ujedine svoje snage i da se bore zajedno, a g. Veseli, je bio
23 potpisnik, jedan od potpisnika tog dokumenta i očigledno, to
24 je veoma značajno, da je to dokument koji je potpisan izvan
25 Kosova u glavnom gradu Albanije, u Tirani.

1 Dakle, to ne samo da dokazuje ideju da je g. -- to, to
2 nipošto ne dokazuje ideju da je g. Veseli bio deo neke zavere,
3 da se progone sledbenici LDK.

4 To je jedna od grešaka koja se nalazi u središtu teze
5 Tužilaštva -- teza Tužilaštva, i čini se da se ono zasniva
6 samo na gledištima jednog malog broja pojedinaca i da je to
7 ideja, a ta ideja je da je rukovodstvo OVK zajedno bilo u
8 zaveri i da su uzimali na metu pripadnike odn. podržavaoce LDK
9 i progonili ih. Kao što će te čuti, postoji potpuno pogrešno
10 shvatanje situacije na terenu, jer ta ideja da je postojala
11 kampanja odn. politika progona LDK, je potpuno opovrgnuta
12 onome što se dešavalo na terenu, jer većina podržavaoca LDK su
13 bili pripadnici OVK. Prema tome, jedan jedini svedok ili jedan
14 jedini dokument, na koje bi se mogao -- moglo poka [sic] --
15 videti ili dokazati da je g. Selimi učestvovao u udruženom
16 zločinačkom poduhvatu ne postoji. Međutim, Tužilaštvo nastoji
17 da dokaže, da je g. Veli [sic] -- Veseli, odgovoran za krimina
18 [sic] -- za zločinačko ponašanje pojedinaca na terenu, u
19 njihovo ime da treba da odgovara, a to su pojedinci koji su
20 izvršili krivična dela o kojima on ništa nije znao, niti je
21 imao bilo kakve veze sa njima.

22 Uzalud ćemo čekati da čujemo dokaze koja g. Veselija
23 mešaju, odn. upliću u to tokom suđenja. Dokaze o tome da je on
24 ikada učinio bilo šta da bi unapredio ili pomogao taj
25 zajednički zločinački cilj, ili da je ikada imao bilo kakvu

1 efektivnu kontrolu nad komandantima zona, lokalnim
2 komandantima ili borcima na terenu.

3 U formulisanju svojih teza protiv g. Veselija, Tužilaštvo
4 je zapalo u elementarnu grešku, da pretpostavlja da je sama
5 činjenica da je neko postavljen za -- na čelo obaveštajnih
6 službi krajem 1998., da se ona može izjednačiti sa rukovodećom
7 ulogom u jednom objedinjenom untern [sic] -- internom --
8 jednoj objedinjenoj internoj mreži obaveštajnih službi, koja
9 je imala za cilj da i -- da pronalazi kolaboracioniste. G.
10 Veseli je u pretpretresnom podnesku odn.

11 Odbrana g. Veselija je jasno rekao zbog čega se takvo
12 uprošćenje pojednostava [sic] -- pojednač [sic] --
13 poistovećivanje, koje se zasniva isključivo na nazivu, zbog
14 čega to nije valjani osnov za izvlačenje zaključka o tome
15 kakva je stvarna bila uloga g. Veselija.

16 Kada je napustio Kosovo, on nije otišao da bi izbegao
17 sukob, on je trebao da unapređuje interese tog sukoba međ,
18 [sic] -- kod međunarodnih partnera. Utvrđivanje ko su
19 kolaboracionisti i njihovo zatvaranje ili maltretiranje na
20 Kosovu nije bio deo njegove funkcije.

21 Kao što g. Whiting i gđa. Lawson, kao što su juče rekli,
22 u svojim uvodnim rečima, Tužilaštvo iznosi ove argumente, ali
23 kao što su oni isticali, moraju ih dokazati van razumne
24 sumnje. G. -- u slučaju g. Veselija, to znači da oni nužno
25 moraju opovrgnuti teze Odbrane, koja su jasno izrečene --

1 iznešene u pretpretresnom podnesku.

2 On kaže, da je on se bavio isključivo spoljnim, tj.
3 međunarodnim obaveštajnim funkcijama, u to vreme, kada je bio
4 pripadnik Glavnog štaba OVK, i zato je i bio ba [sic] -- zato
5 je i bio -- zato se i nalazio van Kosova. Ukoliko Tužilaštvo
6 ne uspe to da dokaže da je g. -- tada -- g. Veseli, naravno,
7 treba da bude oslobođen svih optužbi, kao što i treba da bude.

8 Samo ukazivati na činjenicu da je on -- da mu je
9 dodeljena uloga načelnika obaveštajnih službi nije dovoljno.
10 Oni moraju dokazati van svake razumne sumnje, dakle traženog
11 minimuma za, za prihvatanje dokaza, da je prihvatanje te
12 titule u stvari on privatanjem toga, da je on učestvovao u
13 domaćem programu, koji je imao za cilj da infiltrira, da da
14 ime da [sic] -- da prođe mimo komandanata zona, pa sve do
15 pojedinaca koji su odabrani u lokalnim delovima Kosova, i da
16 je iz bilo kog razloga to lice koje je on odabrao, proglasi
17 kolaboracionistom.

18 Uz dužno poštovanje, kada budemo potpuno razumeli šta s -
19 - i kada se bude videlo šta se stvarno dešavalo na Kosovu u to
20 vreme, a šta nije, onda ćemo videti koliko je ta ideja smešna,
21 kao recimo ideja o trgovini organima. Uloga Glavnog štaba nije
22 bila uloga koju uobičajeno Generalštabi imaju u
23 konvencionalnim vojskama, i potpuno je fantastično praviti se
24 da jeste. Takođe je fantastično izvlačiti tu neke dokumente
25 koji su bili samo nacrti dokumenata i onda tvrditi da je to

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Veseli (Javna sednica)

Strana 99

1 tako bilo i da se to dešavalo mnogo puta. Skok odatle pa do
2 tvrdnje da je -- do tvrdnje ove prirode koje Tužilaštvo
3 iznosi, je potpuno nelogično i nedopustivo.

4 Ali, van toga, nema ničega na šta Tužilaštvo može da se
5 pozove, jer njihova teza počiva na pretpostavci, koja -- koja
6 se izvlači isključivo iz naziva njegove funkcije. Dakle, gde
7 su onda ti dokazi o ulozi g. Veselija, gde su pravi dokazi?
8 Gde su dokazi o njegovoj stvarnoj ulozi? Pa, neko je morao
9 biti -- održavati vezu sa obaveštajnim službama i državama
10 članicama NATO-a, i oni su morali to raditi van Kosova.

11 Ako Tužilaštvo iznosi, odn. želi da dokaže, da nije g.
12 Veseli bio taj oficir za vezu, ko je onda to radio, ko je imao
13 tu ulogu u inostranstvu?

14 A, ako to jeste bio g. Jeselji [sic] -- Veseli, kako se
15 onda ta uloga može dovesti u vezu sa navodnom zaverom, da se
16 hapse i maltretiraju kolaboracionisti na Kosovu? Možda bi se
17 moglo pomisliti, neko bi mogao pomisliti da je g. Veseli,
18 pošto je bio u Albaniji većinu vremena, često posećivao ona
19 dva zatvora, koja se nalazila -- koje je Tužilaštvo navelo, a
20 koja se nalazila bi [sic] -- blizu granice sa Albanijom, ali
21 nema ničega u tom smislu, što, što ukazuje na to. Ništa od
22 dokaza koji su ponudeni ne sugerije da je postojalo takvo
23 učešće njegovo.

24 Šta je sa *communiqué-ima*. Pa i oni svakako nemaju nikakve
25 veze sa g. Veselijem. On nikada nije niš [sic] -- ni jedan od

1 tih *communiqué-a* napisao, niti ih odobrio, ni jedni nisu
2 pronađeni u njegovom posedu, ali što je najvažnije, oni su
3 njih su sve -- svi ti *communiqué-i*, su pažljivo razmotreni na
4 MKSJ-u i tamo su oni stalno karakterisani kao ratna
5 propaganda, a to nije dovoljan osnov za utvrđivanje da je
6 nešto bilo činjenica. A, pogotovu ne kada se radi o odmazdi
7 prema -- o odmazdi prema ljudima koji se smatraju
8 kolaboracionistima.

9 Naravno, vi ćete pažljivo razmotriti one *communiqué-e*,
10 koji su izdati u periodu optužnice, odn. inkriminisanom
11 periodu, ni jedna od njih -- a ne to da z [sic] -- one koje su
12 izdavane 2004. v 2005. godine, već samo one koje su iz
13 inkriminisanog perioda, a one koje je on izdao u kasnijem
14 periodu nisu relevantni.

15 Kao što, uopštenije govoreći, u toku uvodne reči
16 Tužilaštva, možda ste primetili, da postoji relativno malo
17 pominjanja da u vezi o dokazima u vezi sa ulogom g. Veselija.
18 Ali, ti dokazi su se uglavnom sastojali od hipoteza, za koje
19 nije postojalo nikakvih dokaza, odn. nisu navođeni nikakvi
20 dokazi za to.

21 Tužilaštvo je ste ponudilo jedan rukom pisani dokument,
22 navodno pronađen u kući g. Krasniqija, čini mi se, to je bilo
23 prikazano na slajdu B31, a mislim da je to dokument SPOE
24 00227535. To je bilo prikazano na ekranu, g. Halling pokazao,
25 i g. Halling je uputio na jedan deo, iz koga se navodno

1 opisuje funkcija obaveštajne službe OVK. Dakle, nigde se ne
2 pominje g. Veseli, već samo način funkcionisanja obaveštajne
3 rade [sic].

4 To je jedina stranica koja je izva -- koja je uzeta za
5 potrebe dokazivanja, da o ovome i to je bio rukom pisani
6 dokument. Međutim, potpuno je nepoznato odakle je to poteklo,
7 ko je to napisao, kada je napisano, zašto i u koje svrhe, to
8 nema nikakvu dokaznu vrednost, ako nema takvog materijala. To
9 je u istinskom smislu reči potpuno bezvredno kao dokaz. A,
10 ipak ona je imala tako istaknuto mesto u analizi argumenata
11 koje je Tužilaštvo iznelo, da je g. Halling pokazao na ekranu
12 i identifikovao i citirao iz tog pasusa.

13 Sama činjenica da taj dokument čije se poreklo ne zna, to
14 parče papira, koje je možda izvađeno iz neke kante za đubre na
15 ulici u Hagu, sama činjenica da je to Tužilaštvo odabralo da
16 bi to pisalo kao jedan od argumenata protiv g. Veselija i
17 njegove obaveštajne funkcije, najbolje svedoči da u stvari
18 nema konkretnih dokaza koji impliciraju odgovornost g.
19 Veselija u bilo kom od navoda Tužilaštva u vezi sa tvrdnjama o
20 postojanju udruženog zločinačkog poduhvata.

21 Ovo je 'naškrabao' neki nepoznati autor, ko zna kada, gde
22 i zašto i tu se uopšte i ne pominje ime g. Veselija.

23 Drugi dokaz koji je Tužilaštvo istaklo tokom svoga
24 izlaganja, ako se i može nazvati dokazom protiv g. Veselija,
25 jeste njegov ratni pseudonim 'Luli', koji mu je -- koji je on

1 stekao u Jablanici, koja je bila enklava OVK. Setićete se, da
2 se pominjalo da su ljudi bili zatvarani u različitim trenucima
3 tokom vremena u jednoj štali za krave u Jablanici. U jekom
4 trenutku, rečeno je, i da je g. Veseli smislio svoj ratni
5 nadimak u Jablanici.

6 Jablanica je seoce koje se nalazi duboko u zoni Dukadžin
7 na zapadu Kosova. I detaljno je ispitana u predmetu protiv
8 Haradinaja. To je mesto za koje se zna da su određena lica
9 tamo bila zatočena i žestoko zlostavljana i da je jedno, a
10 možda i više lica tamo izgubilo život.

11 Ono što Tužilaštvo ne navodi, a ne može ni navoditi,
12 jeste da je g. Veseli ikada bio umešan u neke od tih događaja,
13 ili da je čak i znao za to da je bilo ko ikada u bilo kom
14 trenutku bio zatvoren u Jablanici, ili da je bio prisutan u
15 Jablanici u bilo kom trenutku kada je neko tamo bio zatvoren.

16 Ali, kao što je g. Mišetić rekao, taj konkretni događaj
17 vredi malo dublje ispitati u ovoj fazi, jer nam to mnogo
18 govori o tome kakva je teorija na koju se Tužilaštvo oslanja
19 prilikom izvršenja svojih teza, naročito kada je reč o
20 tvrdnjama u vezi sa udruženim zločinačkim poduhvatom i
21 rukovođenjem i komandovanjem. Mi bismo vam sugerisali da je
22 Jablanica vrlo važna i da je treba uzeti u obzir.

23 Komandant Jablanice bio je čovek koji se zove Lahi
24 Brahimaj. Njemu je MKSJ izrekao osuđujuću presudu u predmetu
25 Haradinaj i osudio ga na zatvorsku kaznu za zločine, kao što

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Veseli (Javna sednica)

Strana 103

1 su zlostavljanje, nasilje, mučenje itd., koje su on i njegovi
2 neposredni potčinjeni počinili u Jablanici protiv nekih ljudi
3 koji su tamo bili zatvoreni.

4   Rođak g. Brahimaja, bio je Ramush Haradinaj. Ramush
5 Haradinaj, je bio komandant cele zone Dukađin u to vreme.
6 Dakle, on je bio pretpostavljeni Lahiju Brahimaju i enklavi
7 Jablanica. Postoje dokazi, da je on u više navrata posetio
8 Jablanicu. Lahi Brahimaj je makar nominalno bio pod njegovom
9 komandom, pa ipak, dva pretresna veća MKSJ-a, zaključila su
10 jedno za drugim, da i ako je bio komandant zone, odn. da je
11 rukovodio tom komandnom linijom ako hoćete, g. Haradinaj nije
12 bio učesnik u UZP-u zajedno sa Lahijem Brahimajem čiji je cilj
13 bio da se ljudi zatvaraju i zlostaljaju u Jablanici, što su g.
14 Brahimaj i njegovi ljudi radili.

15   A, u ovom slučaju, kao što je g. Mišetić ukazao,
16 Tužilaštvo se ipak oslanja na iste te primere zlostavljanja,
17 koje su izvršili g. Brahimaj i njegovi ljudi, ne uzimajući u
18 obzir analizu i zaključke MKSJ-a. Tužilaštvo sada tvrdi, da
19 zbog toga što je g. Veseli bio član Glavnog štaba, treba da
20 bude posredno odgovoran za ono što je g. Brahimaj učinio.
21 Međutim, efekat presude pred MKSJ-om u Haradinaju, na koju
22 nije uložena žalba, to je bilo ponovno suđenje, jeste, da
23 ukoliko je postojao udruženi zločinački poduhvat da se
24 zatvorenici u Jablanici zlostavljaju, on je bio ograničen na
25 pripadnike OVK, koji su bili pod neposrednom komandom g.

1 Brahimaja. To je bio postojeći udruženi zločinački poduhvat
2 odn. UZP u Jablanici.

3 To nije bio udruženi zločinački poduhvat, koji je bio
4 toliko širok da bi obuhvatio i g. Haradinaja, koji je bio
5 komandant zone, tako da bi se razumno moglo postaviti pitanje,
6 kako bi on onda mogao da obuhvata g. Veselija, samo zato što
7 je on bio član Glavnog štaba, a da pri tome nema dodatnih
8 dokaza koji bi na to ukazivali. To su upravo pitanja koja ćete
9 morati da postavite nažalost, kada budete procenjivali svako
10 od mesta zločina navedenih u optužnici, kako Tužilaštvo može
11 da poveže sa tim ljude koji su ovde optuženi i sede na
12 optuženičkoj klupi.

13 Ne možete da zaobiđete komandanta zone i onda tvrdite da
14 je to organizacija koja je funkcionisala od vrha do dna, gde
15 su svi radili ono što su im rekli njihovi pretpostavljeni.
16 Dakle, ukoliko se utvrdi da postoji UZP, ne mogu se preskočiti
17 određeni stepeni u toj hijerarhiji.

18 I samo što nisam završio.

19 U završnoj reči, gđa. Lawson je juče rekla da Tužilaštvo
20 nema nameru da se osloni samo na obrazac zatvaranja ili na
21 primere zlostavljanja da bi dokazalo svoje teze, ali barem što
22 se tiče g. Veselija, za njih je teško da održe i dokažu taj
23 stav, jer nemaju drugih nezavisnih dokaza koji bi ukazali na
24 njegovu krivicu a na koju bi Tužilaštvo moglo da se osloni.

25 Iz toga sledi, da će biti od ključnog značaja za članove

1 Sudskog panela, da ispitaju taj navodni obrazac u brojčanom
2 kontekstu, komparativnom kontekstu u vremenskom i geografskom
3 kontekstu, brojke ljudi koji su zaista bili zatvarani, zaista
4 bili zlostavljani, naročito u periodu žestokih borbi. Kako su
5 ti događaji bili raspoređeni tokom 15 meseci aktivnog sukoba i
6 kasnije kada je sukob okončan i u različitim delovima Kosova.
7 Kao i bezbroj mogućih motiva koji su mogli postojati za ljude
8 na terenu koji su izvršili zločine, kao što je napomenulo
9 Pretresno veće u predmetu Limaj. A niko od tih pojedinaca koji
10 u vršili zločine, neće se naći ovde i neće svedočiti, niti će
11 biti za to optuženi.

12 Svi ti motivi koji su raznorodni i mnogobrojni, treba da
13 budu vrlo pažljivo ocenjeni i kritički ispitani. Mislim da je
14 g. Kehoe rekao da je Tužilaštvo odabralo pojednostavljene
15 pristup, ali, oni moraju dokazati svoje teze.

16 A, oni se oslanjaju na pretpostavci gde su oni zgusnuli
17 sve događaje koji su raštrkani u vremenu i prostoru na jedna
18 slajd, kako bi to ubedljivo grafički prikazali. Kao da je to
19 sve deo jednog te istog obrasca. Ali da bi oni dokazali svoje
20 tvrdnje, oni moraju poći od pretpostavke da su zločini bili
21 ili tako česti ili toliko brojni ili da ih karakteriše
22 sličnost motiva i ličnosti, da su oni mogli da budu isključivo
23 rezultat politike koju je usvojio Glavni Štab.

24 Ali tu politiku nećete naći ovde. Mi tvrdimo da je nećete
25 naći nigde, jer nije ni postojala. Nećete naći ni dokaze koji

1 bi dokazivali da je to zaista bila određena politika. Inače bi
2 smo to već saznali od Tužilaštva. Nećete naći ni dokumente
3 koji impliciraju takvu politiku. Dakle, nema dokaza ni protiv
4 jednog od pojedinaca koji su sada na optuženičkoj klupi, već
5 ćemo reći, mora da ste vi odgovorni, jer postoje dodatni
6 dokazi, a nema nečega što je direktno povezano sa vama. Ali,
7 ako to ne mogu da dokažu, onda i njihova teza nema zaista
8 težine.

9 Ovi ljudi su u zatvoru već dve godine. Sledi nam još
10 najmanje dve godine suđenja, a uopšte nema suštine u tezama
11 Tužilaštva. Moraćete naravno sve vrlo pažljivo da pregledate,
12 te nejasne obrasce i posredne zaključke koji se iz njih
13 izvode. To morate kritički razmotriti, ali možete se osloniti
14 na ono što je dokazano u sudskim postupcima ovde i na Kosovu i
15 barem ćete u tome imati -- neki čvrsti osnov činjenica, na
16 kome možete zasnovati svoje zaključke o pojedinačnim
17 slučajevima.

18 Ali, mi tvrdimo da je Tužilaštvo u mnogome uveličalo ono
19 što iznosi, a uključili su i ljude protiv kojih su donete
20 suprotne presude. To ćemo mi sve više dokazivati tokom
21 suđenja. Ali, razmere zločina i zaključci koji se mogu
22 bezbedno izvući, kada je reč o standardu dokazivanja, jesu
23 nešto što prepuštamo Sudu da odluči kada bude saslušao sve
24 dokaze.

25 Ali, od početka tvrdimo da je Tužilaštvo nije ponudilo

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Veseli (Javna sednica)

Strana 107

1   nikakve dokaze koji bi povezali g. Veselija sa tim obrascem
2   zločina, niti sa navodnim udruženim zločinačkim poduhvatom,
3   osim činjenice da je krajem novembra, neposredno pre no što je
4   otišao sa Kosova da bi obavljao svoj posao kao oficira za vezu
5   zaduženog za obaveštajne poslove i vezu sa međunarodnim
6   predstavnicima, da je bio postavljen na to mesto i da se
7   vratio pre nego što je NATO pritisnuo dugme.

8   Činjenica da je uloga koju je on obavljao bila načelnik
9   obaveštajnih poslova, ne može da zameni dokaze, Časni Sude.

10   PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Hvala, g. Emmerson

11   Sada ćemo čuti uvodnu reč tima Odbrane g. Selimija.

12   Izvolite g. Reberts, imate jedan sat na raspolaganju.

13   G. ROBERTS: [Prevod] Hvala, Časni Sude.

14   Kao što sam pomenuo pre pauze, prvo će vam se obratiti g.
15   Selimi, kome će trebati oko petnest minuta, a zatim ću ja
16   uzeti reč.

17   PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Dakle, g. Selimi će
18   prvi govoriti?

19   G. ROBERTS: [Prevod] Da, Časni Sude.

20   PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] G. Selimi,
21   izvolite. Imate pravo da iznesete izjavu bez polaganja
22   zakletve. To možete učiniti sada i molim vas da se ograničite
23   na -- koliko ste ono rekli, 15 minuta?

24   OPTUŽENI SELIMI: [Prevod] Možda i manje.

25   PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] U redu. Izvolite.

1 OPTUŽENI SELIMI: [Prevod] Hvala, Časni Sude.

2 Časni Sude, Časni Panelu, časni ljudi koji ste prisutni i
3 pratite suđenje u sudnici i izvan nje, prošlo je skoro dve i
4 po godine od kada sam obavešten -- da su Specijalizovana Veća
5 Kosova protiv mene podigla optužnicu. Ja to naravno nisam
6 očekivao, bez obzira na to kako su se događaji razvijali. Sada
7 se nalazim ovde i suočen sam sa optužbama za koje i dalje
8 smatram da nisu zasnovani na istinitim činjenicama i
9 argumentima.

10 Stoga, još jednom izjavljujem da nisam kriv za optužbe
11 iznete u ovoj optužnici. Ja sam bio jedan od boraca OVK i na
12 to sam vrlo ponosan.

13 Tokom 1990-tih godina bio sam student na Prištinskom
14 fakultetu i studirao sam albanski jezik na filološkom
15 fakultetu, albanski jezik i književnost. Kao i na svim drugim
16 mestima u Kosovu, nasilje je eskaliralo na Univerzitetu u
17 Prištini. Sećam se kada su nas izbacili iz spavaonica. Ja sam
18 bio u spavaonici broj 2, kada su 16. marta 1990. došla oklopna
19 vozila i naoružani policajci blizu studentskog centra, koji su
20 izvodili studente. Više nismo mogli da uđemo u objekte
21 univerziteta, na fakultet ili u biblioteku.

22 Albanci su otpušteni sa posla. Nije bilo Albanaca
23 policajaca, ni doktora, lekara, poštara ili državnih
24 službenika. Albanskoj omladini nije bilo omogućeno da igra
25 fudbal na stadionima ili u fiskulturnim salama. Jedina

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Veseli (Javna sednica)

Strana 109

1 televizija na albanskom jeziku je zatvorena, kao i novine koje
2 su do tada bile objavljivane. Nasilje nad Albancima je
3 eskaliralo. Albanska omladina bila je regrutovana u
4 Jugoslovensku vojsku. Međutim nisu ih slali da služe vojsku,
5 već da poginu. To je upravo ono što se desilo mnogim
6 mladićima, koji su se vratili u metalnim mrtvačkim sanducima.

7 Sećam se kao da je juče bilo, kada je moj drug Jetullah
8 Desku bio regrutovan u vojsku i posle toga se vratio u
9 mrtvačkom sanduku. Njegovoj porodici rečeno je da je izvršio
10 samoubistvo.

11 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Molim vas da malo
12 usporite, radi prevoda.

13 OPTUŽENI SELIMI: [Prevod] Svakako.

14 Kao što sam ranije rekao, ja sam u to vreme imao 19
15 godina i bio sam u srednjoj školi u Klini. U školi koja se
16 zvala po Luigju Gurakuqiju, koji je bio albanski patriota sa
17 kraja 19. veka. Međutim, Srbija je promenila ime škole. Iste
18 te godine, počeli su i da tružu đake u mojoj školi. Slike
19 mladih ljudi koji pate i nalaze se blizu smrti zbog
20 organizovanog trovanja albanskih đaka u našoj školi, možete i
21 sada videti. Ja sam ih video kako se muče, pate u agoniji,
22 zbog ovog misterioznog trovanja Albanaca.

23 Taj lov na mlade Albance nije prekinut. On se sistematski
24 nastavio, da bi se oni naterali da napuste Kosovo. Početkom
25 1990-tih godina mnogi iz moje generacije bili su prisiljeni da

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Veseli (Javna sednica)

Strana 110

1 napuste Kosovo, koje su toliko voleli. U to vreme sam imao dve
2 mogućnosti. Ili da ostanem na Kosovu i čekam da me otruju,
3 uhapse ili ubiju jednog dana ili da budem na silu regrutovan u
4 ubilačku srpsku vojsku ili kako bih to izbegao, da napustim
5 Kosovo i pridružim se članovima svoje familije, negde u
6 Nemačkoj ili Holandiji i da možda tamo zatražim azil, kao što
7 su mnogi kosovski Albanci to, u to vreme već uradili.

8 Birajući između tih mogućnosti, ja sam odabrao treći put.
9 Umesto da se priključim članovima svoje familije, koji su bili
10 u egzilu, ja sam se priključio jednoj većoj familiji, odnosno
11 familiji Jashari u Prekazu. Ostavio sam za sobom snove svoje
12 mladosti, odustao sam od studija i postao sam pripadnik
13 Oslobodilačke Vojske Kosova.

14 U to vreme, OVK je samo nominalno bila vojska, jer nije
15 imala mnogo članova. Mi smo imali svoju volju, ali imali smo
16 svega mali broj pripadnika i malo naoružanja. Biti deo OVK,
17 značilo je biti neprijatelj Srbije i mogli su vas ubiti ili u
18 najmanju ruku uhapsiti, kao što se desilo mom bratu Asllanu
19 koga su uhapsili i poslali ga u užasne srpske zatvore. Ili kao
20 moj prijatelj Besnik Restelica koji je bio zadavljen tokom
21 mučenja, u prostorijama -- istražne kancelarije u Prištini.

22 Mene su već tražili iz Srbije. Pratili su me, da bi me
23 uhapsili ili ubili. Protiv mene je podignuta optužnica u
24 srpskim sudovima. Na toj optužnici je bio i Adem Jashari, kao
25 i neki od njegovih boraca. Ja više nisam mogao da ostanem kod

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Veseli (Javna sednica)

Strana 111

1 svoje kuće, sa svojom porodicom. I zato sam ja zajedno sa
2 mojim stricem Mujom Krasniqijem, morao da pobegnem od naše
3 kuće 10. oktobra 1996. godine.

4 Od tog dana sam većinu vremena provodio sa porodicom
5 Jashari. Tamo sam boravio sa Ademom, Shabanom, Hamezom.
6 Boravio sam tamo sa decom te porodice, sa Fitimom, Besimom,
7 Kushtrimom, Igbalom i svom drugom decom iz te porodice. Sva
8 ta deca, koju sam upravo spomenuo, su kasnije ubijena u
9 srpskom napadu protiv -- porodice Jashari. To se desilo 3.
10 marta -- 1998. godine, nakon srpskog napada na porodicu
11 Jashari, u Prekazu.

12 Ja nisam bio tamo tog dana kada je izvršen napad i zato
13 sam još uvek živ. Inače bi imao istu sudbinu kao i oni koji su
14 pobijeni, tokom ta tri dana istorijskog otpora OVK, u Prekazu.

15 Mi, prijatelji Adema Jasharija koji smo preživeli, smo
16 stali protiv cele srpske vojske. Nas je bilo malo. Mladići,
17 devojke, muškarci, žene, slabo naoružani, bez uniformi,
18 neorganizovani. Mi smo bili borci koji su ostali bez
19 komandanta.

20 Sve što smo mogli da uradimo je da sledimo put Adema
21 Jasharija, da umremo u borbi ili da se borimo do pobede. Neki
22 su uradili ovo prvo, izgubili živote u borbi. A, drugi su
23 preživeli i borili se do pobede.

24 Tokom tih bolnih dana na Kosovu, mi smo pružali otpor.
25 Radili smo ono što smo znali i što smo mogli. Hteli smo da

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Veseli (Javna sednica)

Strana 112

1 imamo dobro opremljenu vojsku, ali nismo postigli to što smo
2 želeli. Nismo uspeli da dobijemo dobro organizovanu vojsku,
3 ali nismo mogli da se tako organizujemo kako smo želeli.
4 Nastojali smo da sami pobedimo Srbiju, ali to nismo mogli
5 uraditi bez vanjske pomoći.

6 Pokušali smo da se organizujemo, da se naoružamo, ali
7 nismo to uspeli da uradimo. Pokušali smo da to uradimo, kako
8 bi opstali kao ljudi, u zemlji u kojoj smo rođeni. Nismo imali
9 kasarne, ali smo imali kuće svojih porodica i drugih porodica,
10 koje su nam pružale sklonište i hranu.

11 Nismo imali vojnu akademiju, ali naši roditelji su nas
12 naučili kako da se borimo za svoju zemlju i kako da se
13 štitimo. Nismo imali uniforme, ali smo ih izmisili. Nešto smo
14 kupili, druge smo ofarbali da bi izgledali kao vojna odeća i
15 da bi mi ličili na vojnike.

16 Sećam se kao što je akademik i slikar Idriz Berisha
17 farbao radnu odeću svojim kistovima i četkama, tako da bi
18 ličili na uniforme boraca OVK.

19 Međutim, rat nikada nije dobar ni za koga. Mi nikada ne
20 bi smo se odlučili za rat, niti profesionalno, niti iz
21 strasti. Međutim, to je bilo nužno za naš opstanak, kao narod
22 i kao društvo. U međuvremenu, albansko stanovništvo Kosova je
23 bilo izloženo brutalnom nasilju i tlačenju.

24 Srbija je počinila na stotine pokolja, u kojima je više
25 od 12.000 Albanaca pobijeno. Nisu izuzeta deca, žene, stari,

1 invalidi. Pored ubistava, srpske snage su silovale na hiljade
2 nevinih albanskih žena i devojaka. Spalili su na stotine
3 hiljada kuća Albanaca i nasilno prognali više od milion
4 Albanaca iz Kosova. A, to je više od pola stanovništva. Mi
5 nikada nismo uzvratili istom merom.

6 Dakle, ako govorimo o ratnim zločinima, dajte da govorimo
7 o onima koji su se stvarno desili. Govorićemo o masakrima u
8 Meji, Račku, Radonjici, Izbici, Kruši, Rezalji, Pokleku, Kišu,
9 Umakovcu i o stotinama drugih pokolja, u kojima su deca
10 pobijena u naručju svojih majki. Dajte da govorimo o Dubravi,
11 gde je Srbija streljala više od 100 albanskih zatvorenika. O
12 nestalima od kojih se za hiljade njih još uvek ništa ne zna. O
13 svemu što su srpski kriminalci uradili i još uvek se slobodno
14 šetaju.

15 U junu 1999. godine, NATO i savezničke zemlje su
16 intervenisale da bi pomogle narodu Kosova i posle 78 dana
17 bombardovanja rat je bio gotov. Kosovo je konačno bilo
18 slobodono.

19 Kada se završio rat, NATO i UN su preuzeli odgovornost za
20 red i bezbednost, kroz KFOR i UNMIK. Zajedno, mi smo radili na
21 uspostavljanju državnosti Kosova, da održimo slobodne izbore i
22 izgradimo demokratske institucije.

23 Posle osnivanja ovog Suda, tj. Kosovo je sada suverena i
24 demokratska država. Međutim, nakon osnivanja ovog Suda, često
25 su me pitali da li se bojim te pravde. Uvek sam govorio, ja se

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Selimi (Javna sednica)

Strana 114

1 ne bojim pravde. Međutim, svi treba da se bojimo nepravde.
2 Uprkos tome, ja danas stojim ovde pred vama potpuno uveren da
3 ćete na kraju ovog postupka odlučiti da sam ja nevin.

4 Moram da dodam da razlike u političkom mišljenju između
5 nama posebno tokom konkretnih vremenskih perioda, koji su
6 imali težak politički uticaj, ne bi trebalo da se koriste kao
7 činjenice protiv nas, saoptuženim u ovom postupku.

8 U tim trenutcima moji zemljaci, građani moje zemlje nas
9 gledaju. I sad nas gledaju. Ja sam uveren da ćemo zajedno
10 otkriti istinu i da ću ja zajedno sa svojim saborcima da se
11 vratim u svoju zemlju kao slobodan čovek. Jer na kraju dana
12 smo se borili za našu zemlju i radili smo za slobodu naše
13 zemlje, celog svog života.

14 Hvala vam što ste mi dali priliku danas da vam se
15 obratim. Zahvaljujem.

16 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] G. Roberts,
17 izvolite.

18 G. ROBERTS: [Prevod] Dobar dan, Časni Sude. --
19 Pozdravljam sve strane u postupku.

20 Danas imam čast da kažem uvodnu reč u ime g. Rexhepa
21 Selimija, koji je ovde sa nama u sudnici. Mislím da mi neće za
22 to trebati više od 45 minuta. Isto tako želim da obavestim
23 Panel, da u skladu sa Pravilom 142(2), g. Selimi će
24 iskoristiti svoje pravo na ćutanje u vezi bilo kakvih pitanja
25 koje bude hteo da postavi Sudski Panel. [kao što je prevedeno]

1   Danas hoću da kažem da -- vaša uloga danas nije da dođete
2 do konačnih zaključaka o krivičnoj odgovornosti, već je --
3 vaša -- uloga da dolazite do zaključaka isključivo na osnovu
4 dokaza koji se direktno odnose na materijalne činjenice, onako
5 kako se navode u optužnici. -- Odbrana nema nikakvu obavezu da
6 ospori bilo šta iz optužnice i na Tužilaštvu je da u
7 potpunosti dokaže svaku tačku optužnice, van razumne sumnje.

8   Juče je Tužilaštvo javno i nedvosmisleno prihvatilo da je
9 ovaj osnovni princip nešto što se prožima kroz svaki aspekt
10 ovog predmeta. Isto tako smo čuli da je to Tužilaštvo reklo,
11 tj. ovde se ne goni OVK, niti su ovde optuženi svi u OVK.

12   Međutim, bez obzira na ove fine, lepe reči, radnje
13 Tužilaštva su bitne i konkretno izbor Tužilaštva je da podigne
14 optužnicu protiv g. Selimija i njegovih saoptuženih, na osnovu
15 UZP-a koji nedvosmisleno dopušta da se obuhvate potencijalno
16 bilo koji borci OVK, kao mogući član ili instrument udruženog
17 zločinačkog poduhvata.

18   Dakle, Tužilaštvo traži da drži odgovornog g. Selimija i
19 njegova saoptužene, za sve što se desilo na Kosovu i čak i u
20 delovima Albanije, tokom perioda optužnice. Kao da odluka da
21 se stekne i vrši kontrola nad celim Kosovom, sama po sebi čini
22 da svako ko je verovao u taj cilj je odgovoran za svaku radnju
23 koja je počinjena -- od strane drugih.

24   Dakle, ovaj izbor Tužilaštva meša teze, naročito kada je
25 u pitanju ispravnost odluke stanovništva kosovskih Albanaca u

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Selimi (Javna sednica)

Strana 116

1 celini, da uzmu oružije protiv srpskih snaga i za ono što se
2 desilo tokom sukoba. Dakle, nije ni čudo da u tim okolnostima,
3 g. Selimi i njegovi kooptuženi osećaju određenu obavezu da
4 zaštite nasleđe OVK, kada je tako očigledno pod napadom od
5 strane Tužioca.

6 Međutim, Odbrana g. Selimija neće upasti u tu zamku. Mi
7 smatramo da nećemo ignorisati čitav kontekst dokaza protiv g.
8 Selimija, kada je taj kontekst ključan za razumevanje i ocenu
9 optužbi u optužnici.

10 Dakle, vi ste čuli detaljno i od g. Selimija o uticaju
11 kampanje diskriminacije i progona po nalogu Predsednika
12 Miloševića, dakle, na njega, na njegove ljude iz njegove
13 generacije, na njegove izbore i na veliki broj kosovskih
14 Albanaca, tokom godina pre perioda koji je obuhvaćen
15 optužnicom.

16 Niko ko je čuo nacionalističku retoriku koju su bljuvali
17 tada protiv navodnih albanskih terorista i ko je bio svedok
18 čitavog niza krivičnih dela koje su počinile srpske snage
19 tokom bivše Jugoslavije, od 1991. nadalje, od Vukovara, do
20 Sarajeva, od Prijedora, do Srebrenice će imati ikakve sumnje o
21 tome kakve bi bile neizbežne posledica, ako bi se kosovski
22 Albanci našli na putu ubistvene srpske vojne mašinerije.

23 Niko ne bi sumnjao da bi jedan očajan i ugrožen srpski
24 Predsednik Milošević bio najsretniji da koristi koja god su mu
25 sredstva bila potrebna, da pokaže svoju tvrdnu liniju i da

1 ojača svoj opadajući politički kredit i da za to koristi
2 leševe kosovskih Albanaca.

3 Međutim, bez obzira na optužnicu od 177 paragrafa i
4 predpretresni podnesak od 714 strana, egzistencijalna pretnja
5 -- sa kojom su se Kosovari suočavali u to doba se jedva
6 spominje. Isto tako, upadljivo je odsutna u izjavi Tužilaštva
7 od juče.

8 Pokolji kosovskih Albanaca su jednostavno opisani kao
9 "dogadjaji." Dakle, ovo implicitno osporavanje čitavog obima
10 kriminalnih radnji izvršenih protiv kosovskih Albanaca, dok se
11 istovremeno ti isti lideri OVK krive za navodne zločine, nije
12 nešto što se dešava slučajno. To je jednostavno zavaravanje
13 traga i zamagljivanje pravog pitanja.

14 Oružani otpor kosovskih Albanaca protiv srpskog tlačenja
15 se nije spontano desio preko noći, kao da je to neki um
16 smislio. To Tužilaštvo želi da vi verujete. Dakle, umesto
17 toga, nakon deset godina otpora miroljubivog kosovskih
18 Albanaca srpskoj kampanji diskriminacije i tlačenja i nakon
19 što je to studiozno ignorisala međunarodna zajednica i u
20 Dejtonu i dalje, trebalo je napraviti izbor da li će nastaviti
21 sa miroljubivim suprotstavljanjem ili će pokušati neki drugi
22 pristup. Izbor je u stvari bio sledeći.

23 Kao što je rekao Victor Hugo u svojoj knjizi Les
24 Misérables. Dakle:

25 "Vaša želja je da ne uradite ništa. Neće vam proći ni

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Selimi (Javna sednica)

Strana 118

1 nedelja, ni dan, ni sat kada ćete biti slobodni od opresije.
2 Nećete moći da podignete ni jedan predmet bez agonije. Svaki
3 minut koji prolazi će -- predstavljati bol u vašim mišićima.
4 Ono što je za neke pero, će vama biti kao stenčuga.
5 Najjednostavnije stvari će postati teške. Život će postati
6 monstruozan. Da idete, da dišete, će biti nešto užasno teško.
7 Dakle, vaša pluća će disati kao preko težine od sto
8 kilograma."

9 Čak i oni koji su potpuno podržavali politiku nenasilnog
10 suprotstavljanja srpskim vlastima pod vođstvom LDK, su
11 shvatili početkom 1998. da je potrebno zauzeti drugačiji
12 pristup. To znači da i ljudi bez vojnog iskustva su rizikovali
13 svoje živote protiv superiornih srpskih snaga. Dakle, to je
14 evidentno bilo u pokolju porodice Jashari, 5-og, 6-og i 7-og
15 marta 1998. godine.

16 Dakle, čuli ste od g. Selimija kako se priključio
17 porodici Jashari u Prekazu i često boravio u kući Adema
18 Jasharija, pre pokolja. Ali, desilo se da baš tog dana nije
19 bio u Prekazu. Tih sudbonosnih dana.

20 Sećam se da sam video taj pokolj u Prekazu na vestima,
21 pre 24 godine. Zgrade u plamenu, koje su bile snimane iz
22 daleka, okružene stotinama srpskih vojnih snaga. Međutim, te
23 vesti vas ne pripreme za ono što se stvarno doživi, kada se
24 obiđe imanje Jasharija i kada se prođe kroz ono što je ostalo
25 od spaljenih soba, gde su bili članovi porodice Adema

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Selimi (Javna sednica)

Strana 119

1 Jasharija, uključujući i decu od dve godine, koji su se tu
2 krili od granatiranja. 57 ljudi je ubijeno od strane srpskih
3 snaga, tokom ta tri dana.

4 Čuli ste od g. Selimija da niko ne bira rat i da to on i
5 njegovi sunarodnici ne bi nikada izabrali, da je postojao
6 drugi način da se zaštite. Prekaz im je pokazao da jednostavno
7 nije postojao drugi način. Rat je njima nametnut.

8 Paralele sa trenutnim ratom u Ukrajini su suviše
9 očigledne. Suočeni sa nadmoćnom snagom, ukrajinci samo svojom
10 hrabrošću mogu da se brane, sebe i svoje porodice. Učitelji,
11 doktori, knjigovođe, konobari, iz svih profesija bez ikakvog
12 vojnog iskustva su uzeli oružije da se brane i svoj narod.

13 Kosovo u martu 1998. je užasno sličan Kijevu u februaru
14 2022. godine.

15 Časni Sude, suština teorije predmeta Tužilaštva protiv g.
16 Selimija se temelji na jednoj pogrešnoj premisi. Temelji se na
17 pogrešnoj premisi da zato što je OVK bila grupa koja je
18 pružala otpor pre masakra u Jashariju, onda automatski moramo
19 pretpostaviti da je postojala direktna hijerarhijska kontrola
20 nad ogromnim brojem dobrovoljaca, koji su hrlili na Kosovo iz
21 inostranstva ili na drugi način na Kosovu uzimali oružije.

22 Dakle, ovo je suština teorije predmeta Tužilaštva, da je
23 Centralni Štab vukao konce i bio iza svakog, čak i najsitnijeg
24 aspekta odluke ili radnje bilo koga, ko se protivio Srbima na
25 Kosovu.

1   To je ono što je g. Halling pokušao da pokaže detaljno i
2   dosta konfuzno sugerisao da je hijerarhija od početka bila
3   središte i centralna u OVK, međutim i da je vršena prilično
4   fleksibilno, a to je nekako suprotstavljeno jedno drugom.

5   Teorija je zavodljiva zbog svoje jednostavnosti, ali vi
6   ne možete da je prihvatite tek tako Časni Sude, jer to je
7   sasvim pogrešna teza.

8   Časni Sude, mi svi znamo da postoji tendencija da se
9   romantizuju počeci sukoba i da se brka ono što određeni
10 pojedinci žele da se desilo, sa onim što se stvarno desilo.
11 Često se kaže da pobeda ima hiljadu otaca, ali poraz je
12 siročić. Dakle, ovo nikad nije tačnije nego tokom rata. Bilo
13 koji borac koji se seća sopstvenih dela ili dela svoje
14 jedinice ili komandanta, ima tendenciju da naglašava ili
15 uvećava svoj vojni uspeh, a da umanjuje svoje propuste ili
16 nedostatak organizacije.

17   Dokumenti na koje se Tužilaštvo juče oslanjalo, da
18 prikaže ovu organizaciju, su vrlo zanimljivi. Oni u stvari
19 samo pokazuju težnje pojedinaca da se organizuju, a ne
20 prikazuju realnost na terenu. Isto važi za javne izjave, za --
21 pred kamerama. To su jednostavno projekcije jedinstvene
22 komande, kako bi se sačuvala vera u borbu OVK, i poboljšao
23 imidž OVK, kao dobro strukturirane organizacije, a to
24 jednostavno ne odgovara stvarnosti.

25   G. Whiting je juče govorio o različitim delovima mozaika

1 Tužilaštva, odn. njihovih argumenata, koji će Sudsko veće
2 dobiti kroz razne svedoke, i dokumente, ali problem kada se
3 hoće sastaviti ta vrsta mozaika, je ako se van konteksta
4 pokušava razumeti svaki od tih delova, oni međusobno izgledaju
5 vrlo često vrlo slično, i jedan deo se može vrlo lako staviti
6 na pogrešno mesto.

7 Kada se završi ovo suđenje, i kada se svi ti delovi
8 sastave, iz njih ćete samo imati pogrešnu sliku, konačnu
9 sliku.

10 Slično tome, g. Whiting je juče govorio o navodnom plaštu
11 tajnovitosti koja je postojala i za vreme rata i posle njega,
12 koji prema rečima Tužilaštva, je činilo da je teže potvrditi
13 strukturu OVK. Međutim, taj navodni plašt tajnovitosti, za
14 njega ne postoje dokazi. Najjednostavnije rešenje je često
15 najtačnije.

16 Spontani -- pobuna na Kosovu u martu 1998., nakon masakra
17 Jasharija, nije bila organizovana -- u nekom hijerarhijskom
18 smislu, i nije to činio g. Selimi [sic] -- Selimi ili njegovi
19 saoptuženi i ako to hoće da nam predoči Tužilaštvo, govoreći o
20 tome kako su nagrnuli borci iz dijaspora u, i iz Alba [sic] --
21 i dolazili iz Albanije, to je bio spontani u [sic] -- spontani
22 -- pobuna, gde su ljudi dolazili spontano da se priključe
23 redovima OVK, da bi se borili.

24 Ti hrabri muškarci i žene koji su dolazili iz svih delova
25 evrope ili čak iz daljih krajeva, prosto su bili objedinjeni u

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Selimi (Javna sednica)

Strana 122

1 svom uverenju da će doći vreme, kad treba promeniti taktiku i
2 uzeti oružje u ruke. Ta -- to shvatanje nije odmah značilo da
3 je prihvaćeno, da će biti borbe i da će Glavni štab -- i da će
4 postojati glavni -- štagod -- od koga treba dobijati
5 naređenja, i da je to obaveza.

6 Kao što će se videti, iz čuti od svedoka Tužilaštva,
7 prosto nije postojala nikakva organizovana struktura, koja je
8 mogla da nadzire te grupe, nije bilo nikakvih posledica,
9 ukoliko pojedinci nastupe bojno polje ili se vrate u svoje
10 zemlje i tamo pro -- borave mesece ili nedelje. Uniforme su
11 vrlo retko imali i sporadično primali [sic]. Čuli ste juče, o
12 -- direktno od g. Selimija, kako su uzimali obične pantalone i
13 onda po njima bojili šaru da izgleda kao uniforma.

14 Čuli ste i oni su to, to -- ta šačica vojske je bila
15 protiv najjače vojske, jedna od jačih vojski evrope, koje je
16 imala preko 100,000 aktivnih vojnika, a 400,000 rezervista.
17 Srbi su imali avione i tenkove, a OVK je imala puške, a
18 ponekad bombe. Tamo gde su -- Srbi su imali prekaljene borce i
19 brigade, jedinice i bataljone i -- i odrede. OVK su nasuprot
20 tome imali male grupe boraca koje su se obično objedinjavale
21 oko jednog pojedinca, rešeni da se brane iz nužde, a ne iz
22 pažljivog vojnog planiranja. Na osnovu pažljivih vojnih
23 planova.

24 Časni Sude, to je pravi kontekst i Tužilaštvo ne želi da
25 vi to vidite. Treba zapostaviti kakav je bio odnos snaga

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Selimi (Javna sednica)

Strana 123

1 između srpske vojske i albanskih boraca, i ne videti kakva je
2 konfuzija vladala i haos na Kosovu, nego samo pogledati
3 određena područja, koja mi želimo da vi vidite, to je teza
4 Tužilaštva, a ne da vidite celu sliku.

5 Dakle, koji su konkretne optužbe koje Tužilaštvo želi da
6 -- na koje Tužilaštvo želi da vam skrene pažnju. Kako to --
7 kako je bilo moguće da je g. Selimi bio na 45 različitih
8 lokacija širom Kosova u periodu od 19. meseci, i da je tamo
9 viđan.

10 Mi kažemo, da je nemoguće odgovoriti na to pitanje bez
11 da, ako se is [sic] -- bez ispitivanja, kako je uopšte došlo
12 do istraga koje su nastale nakon izveštaja Martyjevog --
13 senatora Martyja, i tako je uopšte i pomenuto g. Selimija.
14 Međutim, ni u izveštaju g. Martyja se ne pojavljuje uopšte ime
15 g. Selimija, međutim, taj izveštaj je bio osnova za
16 nastavljanje vršenja istrage, vođenja istrage i to su podržale
17 neke države koje su imale jasan interes da destabilizuju novo
18 nezavisno Kosovo.

19 Iako su mnoge -- iako su optužbe za -- za trgovinu
20 organima odavno rasrkinkane, i postepeno se pretvorile u
21 istrage o nečem sasvim drugom skoro dve decenije kasnije, a
22 rani -- a u novije vreme za to su postojali i elementi iz
23 UNMIK-a i EULEX-a na Kosovu.

24 Kosovo će možda imati sumnjivu čast da bude predmet više
25 istraga o ratnim zločinima nego možda bilo koja druga zemlja u

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Selimi (Javna sednica)

Strana 124

1 bilo kom sukobu na svetu. Mi kažemo, da je nakon istraga, može
2 se zaključiti, da su te istrage uspešne, samo ukoliko iz njih
3 proistekne optužnica. U protivnom su te istrage bile neuspeh.
4 Sudovi mogu imati različita imena, mogu biti specijalni,
5 specijalizovani ili privremeni, ali za razliku od domaćih
6 krivi [sic] -- sudova, oni se osnivaju da bi -- da bi krivično
7 gonili određene pojedince koji su odgovorni za krivična dela
8 počinjena u ratnim periodima, to je recimo bilo na sudu za
9 Kambodžu ili Libanskom sudu.

10 To isto važi i za kosovsk -- kosovski Specijalizovani
11 sud, koji je osnovan da bi krivično gonio odn. istraživao
12 krivična dela na osnovu Martyjevog izveštaja. Mi kažemo, da su
13 istrage koje su vršili SITF odn. nakon toga Tužilaštvo, da
14 nikada nisu bili nezavisni odn. nepristrasne istrage. Oni
15 navodno traže istinu o nečemu što je bilo kompromitovano od
16 samog početka. Odgovoran Tužilac bi nepristrasno i objektivno
17 ocenjivao da li su neki -- neka krivična dela zaista izvršena,
18 ko ih je fizički izvršio, a zatim bi na osnovu okolnosti,
19 zaključio odn. odredio da li postoji krivična odgovornost i da
20 li se ona može pripisati nekima.

21 Ukoliko se odgovornost zaustavi samo na fizičkim
22 izvršiocima ili na konkretnim okolnostima nekog direktnog
23 komandanta, to se ne može na tome završiti, ali ukoliko bi se
24 išlo dalje od toga, onda bi svaki komandant u bilo kom ratu u
25 nekom trenutku morao biti odgovoran.

1 Tužilaštvo je pokušalo svoju istragu pretpostavljajući da
2 je g. Selimi kriv, i onda je iz toga nastojalo da nađe dokaze
3 za to. pretpostavili su da su ta krivična dela izvršena u
4 inkriminisanom periodu, da je g. Selimi i njegovi suoptuženi
5 da su imali vlast na Kosovu u to vreme, te prema tome su
6 neminovno morali biti odgovorni za te zločine. To je dovelo do
7 teorije Tužioca, koja ne samo da je slaba i da nema za nju
8 dokaza, već je potpuno inkohherentna u samoj srži.

9 Pre nego što uopšte pređemo na pojedinačne optužbe protiv
10 g. Selimija, hteo bih da se kratko pozabavim dve -- dvama
11 kontekstualnim elementima koji su vrlo bitni u samoj srži ovog
12 predmeta. Znam da je vreme kratko pa ću biti kratak.

13 G. Selimi je optužen po 10 tačaka optužnice, za ratne
14 zločine odn. zločine protiv čove -- čovečnosti. Ukoliko
15 Tužilaštvo ne može da dokaže osnovni kontekst u ove elemente,
16 bilo koji od tih, onda se ne može ni dove -- doneti osuđujuća
17 presuda.

18 Tužilaštvo mora da dokaže, za zločine protiv čovečnosti,
19 da je postojao široki i sistematski napad na civilno
20 stanovništvo.

21 Često je rečeno, da se to može definisati kao stalno
22 ponavljati istu stvar i očekivati da dobijete nove rezultate.
23 Međutim, Tužilaštvo upravo to pokušava da uradi.

24 MKSJ je imao nadležnost za Kosovo i istražio je -- vršio
25 je istrage vrlo temeljno i nikada nije utvrdio krivicu. To je

1 isto tačno -- to isto važi i za predmete u vezi sa OVK, koje
2 su -- koji su vođeni pred EULEX-om i UNMIK-om i tamo -- sa
3 istim rezultatom.

4 Međutim, uprkos toj realnosti osnovan je ovaj Sud, i na -
5 - dakle, is [sic] -- i očekuje se da će istim postupkom da se
6 dobije drugi rezultat. To isto važi i za civilno stanovništvo
7 koje se nalazi u srži ovog predmeta. Mi smo čuli, da je
8 Tužilaštvo ranije pokušalo na, na ranijim suđenjima i nije
9 uspelo da objasni prirodu civilnog stanovništva koje je bilo
10 uzimano na metu u tom udruženom zločinačkom poduhvatu, a u ko
11 -- u koji se odnosi na rat na Kosovu. Prosto, ne može se objas
12 [sic] -- oni čak nisu usijanju [sic] -- u stanju da objasne
13 svoju -- vlastite teze na koherentan način. Ukoliko takav
14 faktor postoji, Tužilaštvo ne bi moralo da vrši ovu mentalnu
15 gimnastiku, da bi mogao da objasni šta je njihova teza.

16 Na osnovu ovih različitih kontekstualnih elemenata,
17 civilno stanovništvo široki i sistematski napad, to je nešto
18 što Tužilaštvo nije moglo da potvrdi, to je vrlo visok
19 kriterijum koji Tužilaštvo mora da ispuni, i mora za to doneti
20 jasne i pouzdane dokaze, inače, neće biti u stanju da ih
21 dokaže.

22 Na sličan način, Tužilaštvo tvrdi da postoji mnogi drugi
23 -- druga krivična dela i za njih optužuje g. Selimija, koji
24 spadaju u ratne zločine, međutim, za ratne zločine je potreban
25 rat, ali Tužilaštvo ne pokazuje vezu između krivičnih dela i

1 oružanog sukoba. Nije dovoljno biti Tužilaštvo kao što se čini
2 da oni hoće da ura -- da učine i da samo ustvrdite da je
3 postojao oružani sukob širom Kosova sve vreme -- dok je --
4 optužnice, i prosto očekivati da ćete vi, Časni Sude, da
5 prihvatite tu 'blanketnu' [sic] tvrdnju, bez daljih detalja.

6 Svaki -- svako krivično delo koje se navede, mora biti
7 izvršeno u toku oružanog sukoba, a Tužilaštvo to mora da
8 dokaže i da dovoljno dovede u vezu sa sukobom.

9 Pretpostavljajući međutim, da je Tužilaštvo na neki način
10 uspeo u onom delu gde niko drugi do sada nije uspeo, a to je
11 da dokaže da su postojale neke -- neka osnovna krivična dela,
12 na kojima je sve to počivalo, i da su postojali odgovarajući
13 kontekstualni elementi, koje sam već pomenuo. Tada, Tužilaštvo
14 još mora i to je vrlo bitno u odnosu na g. Semiljija [sic] da
15 utvrdi tačno ko su bili, koji su to bile njegove -- njegovi
16 postupci koji su kažnjivi.

17 Postoje tri različita -- međutim preklapajuće vrste
18 odgovornosti u optužnici. Postoji UZP, zajednički -- udruženi
19 zločinački poduhvat, postoji odgovornost pretpostavljenog i
20 postoji saučesništvo.

21 Na samom početku treba da kažemo, da je Tužilaštvo
22 izričito potvrdilo da ne postoji optužba u optužnici, da je g.
23 Selimi fizički izvršio bilo koje krivično delo, već se to
24 izvršenje odn. učinjenje krivičnog dela ograničava na udruženi
25 zločinački poduhvat. Na mnogo načina to uopšte ne iznenađuje.

1 G. Selimi je bio optužen kao fizički izvršilac u ovom
2 predmetu, na osnovu optužbi koje ne bi prošle ni naj -- ni
3 najslabiju kontrolu ond. najmanje ozbiljnu kontrolu.

4 Čak i ako su teze Tužilaštva da je g. Selimi navodno bio
5 prisutan ili oba [sic] -- obavešten o tome da su pojedinci
6 bili zatvoreni ili ispitivani od strane OVK, a Odbrana to
7 osporava, svedoci Tužilaštva, od njih se očekuje, da svedoče,
8 da ko god da je mislio da je g. Selimi u stvari njih -- dao
9 instrukcije tim stražarima, bilo da otpuste -- da puste na
10 slobodu neka lica -- relevantna lica, ili da ih -- da im
11 dopusti da priđu -- da pristupe OVK, on to mora da dokaže.

12 G. Selimi kategorički opovrgava, da je on imao efektivnu
13 kontrolu i izdavao uputstva. G. Semi [sic] -- Selimi, u
14 njegovom slučaju ne postoji direktni dokazi za to. Oni
15 isključivo zavise od navodnih pominjanja njegovih -- nekih --
16 nekih nadimaka od strane drugih vojnika koji su bili prisutni,
17 a to je jako slaba osnova za tako ozbiljnu optužbu.

18 Prema tome, umesto da -- da podigne optužnicu protiv g.
19 Selimija kao fizičkog izvršioca, on ga optužuje -- oni ga
20 optužuju za udruženi zločinački poduhvat.

21 G. Selimi je takođe optužen i za pomaganje i doprinošenje
22 krivičnim delima koja su izvedena u optužnici, međutim, čini
23 se da Tužilaštvo tome baš ne pridaje preveliki značaj, jer je
24 samo jedan pasus tome posvećen u optužnici.

25 Komandna odgovornost i udruženi zločinački poduhvat su

1 veoma uobičajeni termini u međunarodnom -- međunarodnim
2 sudovima, kada se ko [sic] -- objektivno i odgovorno koriste,
3 oni su potencijalno -- pružaju mogućnost da se ispitaju i
4 kazne izvršiocima međunarodnih krivična dela.

5 Na primer, umesto da se krivično gone niži izvršiocima,
6 oni, krivično se gone njihovi pretpostavljeni koji su navodno
7 izdali takvo naređenje. Međutim, nema nikakvih tvrdnji ovde,
8 da je g. Selimi naložio da se izvr -- naredio da se izvrše
9 neka krivična dela, ili da je propustio da preduzme -- da,
10 pretposta [sic] -- da spreči izvršenje krivičnih dela ili da
11 ih je na neki način -- ili da ih je navodio na izvršenje
12 krivičnih dela, nema takvih direktnih optužbi. Umesto toga,
13 postoje vrlo prozaične optužbe.

14 Tvrdi se da je on učestvovao u pregovorima sa
15 međunarodnim, e [sic] -- faktorima i drugim Albancima i
16 međunarodnim političkim grupama. Tvrdi se da je on nadgledao
17 povlačenje zone odgovornosti. Takođe se tvrdi da je on
18 koordinirao i primao izveštaje o tome ko je učestvovao u
19 vojnim operacijama.

20 Kada pogledamo te optužbe, pitamo se o čemu se tu radi.

21 Ono što se zaista dogodilo, jeste da sve što je g. Selimi
22 činio ili nije činio, koliko god da je bilo sitno ili samo
23 posredno, ili nije samo po sebi krivično delo, niti je uticalo
24 na delo u osnovi iz navoda Tužilaštva, skupljeno na gomilu, ne
25 bi li pokazalo neko krivično postupanje s njegove strane.

1 Svakome je poznato načelo, da ako bacite dovoljno blata
2 na zid, jedan deo će se zalepiti. U ovom predmetu, Tužilaštvo
3 baca na g. Selimija sve što im je došlo pod ruku, bilo da je
4 pokriveno vremenskim okvirom optužnice ili ne, u uzaludnoj
5 nadi da će to nekako da se zalepi za optužbu za UZP, koji su
6 oni iskonstruisali i usput pokupiti i g. Selimija.

7 Ali, to je unutrašnji problem teze o UZP-u i odgovornosti
8 pretpostavljenih. Kada se mot -- postoje motivi da se
9 iskonstruišu teze protiv nekog pojedinca, kao što se čini da
10 Tužilaštvo čini u ovom predmetu, onda se i ovi vidovi
11 odgovornosti mogu rastegnuti preko prirodnih granica.

12 Ma koliko da Tužilaštvo pokušava da meša i uklapa
13 različite navode protiv g. Selimija, dokazi prosto ne pokazuju
14 da je on doprineo navodnom zajedničkom zločinačkom planu, čak
15 i ukoliko se pretpostavi da je takav zajednički plan uopšte
16 postojao. A, Odbrana to kategorički poriče.

17 Nije samo g. Selimi navodno doprineo tom UZP-u, već je
18 problem u samom zajedničkom planu, koji je samo specijalni rat
19 -- središte UZP-a, to je glavni primer pogrešnog pristupa
20 Tužilaštva.

21 Znamo iz optužbi, da je najmanje od marta 1998. do
22 septembra 1999., Rexhep Selimi, kao i druga trojica optuženih
23 i drugi učesnici u UZP-u, su delili zajedničku nameru, da
24 uspostave kontrolu nad celim Kosovom sredstvima koje su
25 uključivali protivzakonito zastrašivanje, zlostavljanje

1 vršenja nasilja i uklanjanje ljudi koji su smatrani
2 protivnicima.

3 Šta je bila namera da se kontroliše celo Kosovo, da li je
4 to samo po sebi neka krivična namera. Ne, to je bilo sasvim
5 legitimno. I u stvari, mi sugerišemo da su veliki delovi
6 međunarodne zajednice to podržavali kada je reč o Kosovu,
7 naročito u svetlu onoga što se dešavalo širom bivše
8 Jugoslavije tokom prethodne decenije.

9 Zaštita kosovskih Albanaca od srpskih zverstava, i
10 kasnije oslobođenje Kosova, su razlog zašto je NATO ušao u rat
11 sa Srbijom, da bi pružio podršku OVK. Pošto je cilj
12 oslobađanja Kosova, na neki način navodno uključivao krivična
13 dela koja su počinili drugi, a ne g. Selimi, tvrdi se da je on
14 bio deo UZP-a u vezi sa tim zločinima. Niko ne tvrdi da su ti
15 zločini bili na neki način neophodni da bi se Kosovo
16 oslobodilo.

17 Tužilaštvo se prosto osvrnulo na dugačak period 1998. i
18 1999. godinu, donelo ocenu o nekim zločinima koje su snage OVK
19 učinile u procesu oslobađanja i optužili za sve to g. Selimija
20 i druge kooptužene, da su oni navodno bili odgovorni u ime OVK
21 za sve to.

22 Juče je Tužilaštvo u svojim tezama govorilo i o motivima.
23 To je vrlo indikativno, iako su tvrdili da se motivi ne moraju
24 pokazati sudu, g. Whiting je rekao da je moguće da su motivi
25 bili osvajanje vlasti, strah, mržnja ili osveta, ali to nije

1 bilo važno, jer ni jedan od tih motiva nije bio element
2 krivičnog dela ili odbrane.

3 Zatim je Tužilaštvo reklo, da će sledeće obavestiti
4 Panel, šta je zaista bila namera i motiv, ali na kraju njihove
5 uvodne reči, niko od predstavnika Tužilaštva nije izneo, nije
6 sasvim jasno rekao šta bi bio nekakav jasan, logični,
7 artikulisani motiv, koji objedinjuje različite optužene i celu
8 tu nekoherentnu teoriju Tužilaštva o UZP-u.

9 Nedostatak motiva, utiče na to da se odgovornost toliko
10 rastegne, da gubi svaki smisao. Postavlja se pitanje, ima li
11 uopšte nekog osnova za teze protiv g. Selimija.

12 Ista zabrinutost važi i za odgovornost pretpostavljenih,
13 što je prvi put uvedeno u pravu, da bi se kaznio vojni
14 guverner japanskih snaga u Filipinima, u jednoj od najstrože
15 hijerarhijski uređenih armija u svetu, zbog niza zločina koji
16 su vojnici pod njegovom komandom učinili, uključujući ubistvo
17 25,000 muškaraca, žena i dece.

18 Ali, u ovom predmetu, isto načelo je rastegnuto, da bi se
19 odgovornost pripisala optuženima za niz izolovanih
20 sporadičnih događaja, koje su počinili pojedinci koje sebe
21 nisu smatrali ljudima pod efektivom kontrolom g. Selimija,
22 niti su to bili, ni g. Selimija, niti bilo koga od četvorice
23 optuženih u ovom predmetu.

24 Nastavljajući sa tom tezom da se proširi odgovornost
25 pretpostavljenih preko svojih prirodnih granica, Tužilaštvo je

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Selimi (Javna sednica)

Strana 133

1 tvrdilo da je svako od optuženih, na neki način delom bio
2 potčinjen drugim optuženima, da je kontrolisao, rukovodio i
3 upravljao njima i da su oni prelazili iz jednog takvog
4 položaja u drugi.

5 A, oni će verovatno zauzimati onaj stav koji im odgovara
6 u odnosu na njihove dokaze koje će izlagati u bilo kom
7 trenutku

8 Kao što će postati jasno na osnovu svedočenja svedoka
9 Tužilaštva, struktura i hijerarhija koji su neophodni za
10 efikasno rukovođenje i komandovanje nad potčinjenima, u ovom
11 predmetu prosto nisu postojali. Zaista, u trenutku dobrodošle
12 iskrenosti, Tužilaštvo je nedavno priznalo da je jedan od
13 razloga zašto im je potrebno toliko vremena odn. dve godine da
14 izvedu dokaze, to što nema dobrih dokaza, koji ukazuju na
15 strukturu OVK, za razliku od jasnih konzistentnih dokaza koje
16 imaju u vezi sa zverstvima koje su srpske snage izvršile u
17 Bosni, drugim rečima, nečemu o čemu je već presuđeno pred
18 MKSJ-om. Maska pada, makar za trenutak.

19 Ponekad, kao što i očekujemo da će se pokazati na ovom
20 predmetu, nedostatak dobrih dokaza, kojima se može -- mogu
21 potkrepiti određeni navodi, sasvim dobro ukazuje, da su ti
22 navodi u stvari nepotkrepljeni. Nedostatak koherentnih,
23 konzistentnih dokaza o postojanju čvrste strukture OVK,
24 pokazuje da strukture zapravo nije ni bilo. Nedostatak dokaza
25 o zajedničkom zločinačkom planu, takođe ukazuje da takav plan

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Selimi (Javna sednica)

Strana 134

1 nije ni postojao. Stvari nisu ništa komplikovanije od toga.

2 Da je Tužilaštvo sprovelo istragu o ovom predmetu,
3 objektivno i nepristrasno, umesto sa konkretnom namerom, da
4 kao metu odabere g. Selimija i druge kooptužene i da ih kazni,
5 oni bi pregledali dokaze i utvrdili da dokazi koji se odnose
6 na bazu zločina, koji god zločini da su izvršeni, nema
7 argumenata, koji bi mogli to povezati sa g. Selimijem
8 direktno. On sada trpi posledice odbijanja Tužilaštva, da se
9 drži tog principa.

10 I da zaključim, Časni Sude. Ja sam danas govorio o tezama
11 Tužilaštva protiv g. Selimija, protiv kojih on mora da se
12 brani. Budući da se predao još na početku, došavši u
13 policijsku stanicu na dan hapšenja u novembru 2020., kada je
14 obavešten da je podignuta -- podignut nalog za njegovo
15 hapšenje, g. Selimi je bio angažovan u ovom krivičnom procesu.
16 I pored stresa kome je izložen, time što je u zatvoru u
17 stranoj zemlji, odvojen od doma, porodice i svoje zemlje za
18 čiju se slobodu borio. On je pristustvovao svakom ročištu ili
19 lično, ili ga je pratio putem video veze i obavezao se da će
20 to nastaviti da radi tokom izvođenja dokaza Tužilaštva.

21 Mi smo uvereni da će dokazi tokom sledeće dve godine
22 pokazati, da ukoliko su i izvršeni neki od zločina navedenih u
23 optužnici, to su bili izolovani nasumični zločini protiv
24 pojedinaca, kakvi se nažalost dešavaju u svakom sukobu i g.
25 Selimi nema nikakve veze sa njima. Oni koji su odgovorni su, u

1 najrogem slučaju fizički izvršiocu ili lica koja su bila
2 direktno odgovorna za to što su naredila takve zločine.

3 Prosto rečeno, zločini koji bivaju izvršeni u ratu, ne
4 moraju da budu rezultat nekog plana ili određene politike, čak
5 i ako su relativno brojni.

6 Časni Sude, g. Selimi nije odgovoran ni kao izvršilac, ni
7 kao učesnik u UZP-u, ni kao pretpostavljeni, niti kao neko ko
8 je pomagao, podržavao i jedan od zločina navedenih u
9 optužnici. Ja sam uveren, da će dokazi koji će biti izvedeni
10 na ovom suđenju, u potpunosti i dokazati tu činjenicu.

11 Hvala vam na pažnji.

12 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Hvala, g. Roberts.

13 Pre nego što prestanemo sa radom, želim da ispravim
14 jučerašnji zapisnik, kada je reč o datumu naknadnog
15 pojavljivanja optuženih pred Sudijom za prethodni postupak. To
16 je bila moja greška.

17 Umesto 5 oktobra 2022., trebalo je navesti, da je
18 naknadno pojavljivanje svakog od optuženih, bilo 10. maja
19 2022. godine.

20 Time smo završili sa današnjim ročištem. Nastavićemo
21 sutra u 9:00h ujutru, sa uvodnom rečju Odbrane g. Krasniqija.

22 Zahvaljujem svim stranama u postupku, Sekretarijatu, kao
23 i prevodiocima, zapisničaru, audio-vizuelnim tehničarima i
24 obezbeđenju na pomoći koju su nam pružili.

25 Sada prekidamo sa radom.

Specijalizovana veća za Kosovo – Osnovni Sud

Uvodna reč Odbrana Selimi (Javna sednica)

Strana 136

1 --- Sednica se završava u 15:50 časova

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25